

ŠIAULIŲ VALSTYBINĖ KOLEGIJA

VIEŠOJO SEKTORIAUS
APSKAITA IR
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
PAGAL VSAFAS

Mokomoji knyga

ŠIAULIŲ
VALSTYBINĖ
KOLEGIJA

Šiauliai, 2014

Aprobuota Šiaulių valstybinės kolegijos Verslo ir technologijų fakulteto tarybos posėdyje, vykusiame 2014 m. kovo 12 d. (protokolas Nr. VT4-4).

Sudarytoja Birutė Balčytienė

Recenzantai:

Vitalija Ulkytė (Šiaulių miesto savivaldybės apskaitos skyrius)

Kristina Gideikienė (Šiaulių valstybinė kolegija)

ISBN 978-609-415-077-7

© Birutė Balčytienė, 2014

© Šiaulių valstybinė kolegija, 2014

TURINYS

ĮVADAS.....	4
1. VIEŠOJO SEKTORIAUS SUBJEKTAI	5
2. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITĄ... 7	
3. VIEŠOJO SEKTORIAUS BIUDŽETO SĄMATOS IR JŲ SUDARYMAS	8
4. VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITA.....	12
4.1. ILGALAIKIS TURTAS.....	16
4.1.1. Ilgalaikis nematerialus turtas	16
4.1.2. Ilgalaikis materialus turtas	21
4.1.3. Biologinis turtas.....	29
4.1.4. Finansinis turtas.....	31
4.2. TRUMPALAIKIS TURTAS	34
4.2.1. Atsargos	34
4.2.2. Išankstiniai apmokėjimai.....	38
4.2.3. Gautinos sumos	40
4.2.4. Pinigai.....	41
4.3. GRYNASIS TURTAS	42
4.4. FINANSAVIMO SUMOS	43
4.5. ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI.....	47
4.6. TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI.....	49
4.7. PAJAMOS.....	53
4.8. SAŃAUDOS	61
4.9. APSKAITOS POLITIKOS, APSKAITINIŲ ĮVERČIŲ KEITIMAS IR KLAIĐŲ TAISYMAS.....	67
5. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS	69
6. FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ.....	72
7. VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITOS IR ATASKAITŲ KONSOLIDAVIMO INFORMACINĖ SISTEMA (VSAKIS)	80
NAUDINGOS NUORODOS.....	82
LITERATŪRA IR ŠALTINIAI	83
Priedai	
1 priedas. Viešojo sektoriaus subjektų rekomenduojamasis bendrasis sąskaitų planas	
2 priedas. Finansinių ataskaitų formos, nustatytos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose	
3 priedas. Finansinės būklės ataskaitos pildymo rekomendacijos	
4 priedas. Veiklos rezultatų ataskaitos pildymo rekomendacijos	
5 priedas. Grynojo turto pokyčių ataskaitos pildymo rekomendacijos	
6 priedas. Finansų ministerijos pinigų srautų ataskaitos pildymo rekomendacijos	

ĮVADAS

Ši mokomoji knyga skirta koleginių studijų buhalterinės apskaitos ir finansų studijų programų studentams mokytis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės.

Šio leidinio tikslas – padėti studentams susipažinti su viešojo sektoriaus apskaita ir įgyti įgūdžių registruojant ūkines operacijas.

Nuo 2010 metų Viešojo sektoriaus subjektai apskaitą tvarko taikydami kaupimo principą. Kaupimo principas suteikia išsamią informaciją apie įstaigos finansinę padėtį ir veiklos rezultatus. Taikant šį principą galima pasirinkti efektyviausią būdą valdyti turimą turtą ir įsipareigojimus. Suteikiama informacija apie esamus ir galimus įsipareigojimus. Padeda geriau planuoti viešojo sektoriaus veiklą.

Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai parengti pagal Tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos įstatymus.

Šiame leidinyje aprašoma viešojo sektoriaus subjektų, turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų apskaita. Pateikiama informacija apie biudžeto vykdymo ataskaitas, aprašomas finansinės atskaitomybės rengimas. Lentelėse pateikiamos buhalterinės apskaitos operacijos.

Rengiant leidinį pasinaudota viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais.

1. VIEŠOJO SEKTORIAUS SUBJEKTAI

Viešasis sektorius – tai tos institucijos, kurios išlaikomos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų. Viešasis sektorius teikia viešąsias gėrybes dėl kurių nėra konkuruojama ir kurios prieinamos kiekvienam individui. Viešųjų institucijų veikla yra vieša. Visuomenė gali gauti informaciją apie jų veiklą. Sprendimų priėmimas sudėtingesnis nei privataus sektoriaus. Efektyvumas – pagrindinis kriterijus, pagal kurį vertinama viešųjų institucijų veikla.

Viešojo sektoriaus subjektai yra skirtingi, nes jie vykdo skirtingas valstybės funkcijas.

Viešojo sektoriaus palyginimas su privačiu sektoriumi (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Viešojo sektoriaus ir privataus sektoriaus palyginimas

Pavadinimas	Viešasis sektorius	Privatus sektorius
Interesai	Viešasis interesas	Pelnas
Nuosavybė	Viešoji nuosavybė	Privati nuosavybė
Teisė	Viešoji teisė	Civilinė teisė
Informacija	Vieša	Privati

Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme (2007) nurodyta, kad viešojo sektoriaus subjektai yra:

- 1) valstybė;
- 2) savivaldybės;
- 3) biudžetinės įstaigos;
- 4) valstybės, savivaldybių ir biudžetinių įstaigų kontroliuojamos sveikatos priežiūros viešosios įstaigos;
- 5) valstybės, savivaldybių ir biudžetinių įstaigų kontroliuojamos aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga;
- 6) valstybės, savivaldybių ir biudžetinių įstaigų kontroliuojamos bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga;
- 7) valstybės, savivaldybių ir biudžetinių įstaigų kontroliuojamos socialinės globos ir (arba) socialinių paslaugų įstaigos, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga;
8. 4–7 punktuose išvardytų subjektų kontroliuojamos sveikatos priežiūros viešosios įstaigos, aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, socialinės globos ir (arba) socialinių paslaugų įstaigos, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga;
9. viešojo sektoriaus subjektų kontroliuojamos programų ir projektų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, įskaitant Europos Sąjungos finansinės paramos, tarptautinės finansinės paramos ir kitas lėšas, administravimo funkcijas atliekančios įstaigos, kurioms galimybė šias lėšas gauti

numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose ir kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga;

- 10) viešoji įstaiga Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija;
- 11) išteklių fondai;
- 12) mokesčių fondai.

Biudžetinė įstaiga – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, įgyvendinantis valstybės ar savivaldybės funkcijas ir išlaikomas iš valstybės ar savivaldybės biudžetų asignavimų, taip pat iš Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų ir kitų valstybės pinigų fondų lėšų.

Viešoji įstaiga – tai pagal įstatymus įsteigtas pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – tenkinti viešuosius interesus vykdant švietimo, mokymo ir mokslinę, kultūrinę, sveikatos priežiūros, aplinkos apsaugos, sporto plėtojimo, socialinės ar teisinės pagalbos teikimo, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą.

Išteklių fondas – Valstybės, savivaldybės išdas, Valstybinio socialinio draudimo fondas, Privalomojo sveikatos draudimo fondas, Privatizavimo fondas, Rezervinis (stabilizavimo) fondas, valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondas, Garantinis fondas, taip pat pagal atskirą įstatymą arba savivaldybės tarybos sprendimu įsteigtas fondas valstybės arba savivaldybių ištekliams kaupti ir naudoti, kuris laikomas atskiru viešojo sektoriaus subjektu jei atitinka visus šiuos kriterijus:

- 1) įsteigtas tam tikroms valstybės arba savivaldybės funkcijoms atlikti;
- 2) jo pajamos būdingos tik šiam fondui;
- 3) jo lėšos kaupiamos atskiroje sąskaitoje ir pagal teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą šio fondo sąmatą naudojamos jo uždaviniams įgyvendinti.

Mokesčių fondas – fondas, kuriame kaupiamos turto ir įsipareigojimų, susijusių su Valstybinės mokesčių inspekcijos arba Muitinės departamento administruojamais Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme nurodytais mokesčiais, rinkliavomis ir kitomis įmokomis, sumos ir kitos sumos, susijusios su minėtų įstaigų atliekamomis kitais teisės aktais joms perduotomis funkcijomis.

Viešojo sektoriaus subjektų grupė – grupė, kurią sudaro viešojo sektoriaus subjektas ir kiti viešojo sektoriaus subjektai, už kurių finansinių ataskaitų rinkinių arba biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių konsolidavimą teisės aktų nustatyta tvarka atsakingas nurodytas viešojo sektoriaus subjektas.

2. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITĄ

2010 metais viešojo sektoriaus subjektai, tvarkydami apskaitą kaupimo principu, pradėjo taikyti Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS). Viešojo sektoriaus apskaitą reglamentuoja daugybė teisės aktų.

V. Bagdžiūnienė (2008) apskaitos politikos požiūriu teisės aktus pagal hierarchiją sugrupavo į 4 lygius (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Teisės aktų lygiai

Apskaitos reguliavimo lygiai	Dokumentų grupė	Esminiai dokumentai
1 lygis	Įstatymai	1. Buhalterinės apskaitos įstatymas 2. Viešojo sektoriaus finansinės atskaitomybės įstatymas 3. Civilinis kodeksas 4. ES direktyvos
2 lygis	Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai (VSAFAS)	1. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje 2. Finansinės būklės atsakinta 3. Veiklos rezultatų atskaita 4. Grynojo turto pokyčio atskaita 5. Pinigų srautų atskaita 6. Aiškinamasis raštas 7. Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas 8. Atsargos 9. Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos 10. Kitos pajamos 11. Sąnaudos 12. Ilgalaikis materialus turtas 13. Nematerialus turtas 14. Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus 15. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į kontroliuojamus subjektus 16. Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai 17. Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai 18. Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai 19. Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys 20. Finansavimo sumos 21. Sandoriai užsienio valiuta 22. Turto nuvertėjimas 23. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys 24. Su darbo santykiais susijusios išmokos 25. Segmentai 26. Išteklių fondo apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys 27. Koncesijos ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartys 28. Euro įvedimas
3 lygis	Šakiniai	1. Mokesčių apskaičiavimo ir administravimo norminiai dokumentai 2. Tarptautinių fondų apskaitos norminiai dokumentai 3. Veiklos šakų norminiai dokumentai
4 lygis	Ūkio subjektų vidiniai	1. Bendri vidiniai apskaitos valdymo dokumentai 2. Vidiniai metodologiniai apskaitos dokumentai 3. Specifiniai vidiniai apskaitos dokumentai

3. VIEŠTOJO SEKTORIAUS BIUDŽETO SĄMATOS IR JŲ SUDARYMAS

[Lietuvos biudžeto sandara reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas \(1990\)](#). Šiame įstatyme yra apibrėžtos pagrindinės sąvokos, nustatytas valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų turinys, biudžetų pajamų sudarymo ir asignavimų naudojimo teisiniai pagrindai, asignavimų valdytojų pareigos, teisės ir atsakomybė. Pagrindinės sąvokos su kuriomis susiduriama rengiant sąmatas:

Asignavimai – valstybės biudžete arba savivaldybės biudžete patvirtinta lėšų išlaidoms ir ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui (toliau – turtas) įsigyti suma, kurią asignavimų valdytojas turi teisę biudžetinėmis metais gauti iš valstybės biudžete arba savivaldybės biudžete sukauptų lėšų, pateikęs paraišką valstybės išdą valdančiai institucijai arba savivaldybės administracijai, patvirtintoms programoms finansuoti.

Asignavimai įsipareigojimams – lėšų suma, už kurią (jos neviršydamas) asignavimų valdytojas einamaisiais biudžetinėmis metais turi teisę prisiimti įsipareigojimus projektams, remiamiems iš Europos Sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų, finansuoti.

Biudžetinių įstaigų pajamos – biudžetinių įstaigų, atliekančių funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose, gaunamos lėšos (išskyrus valstybės rinkliavą ir žyminį mokestį) ir pajamos už trumpalaikio ir ilgalaikio materialiojo turto nuomą, kurios įmokamos į valstybės biudžetą ar savivaldybių biudžetus ir naudojamos vadovaujantis įstatymais arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nutarimais šių įstaigų vykdomoms programoms finansuoti.

Ekonominė biudžeto pajamų ir asignavimų klasifikacija – biudžeto pajamų ir asignavimų suskirstymas pagal bendrus ekonominius lėšų kaupimo ir skirstymo požymius.

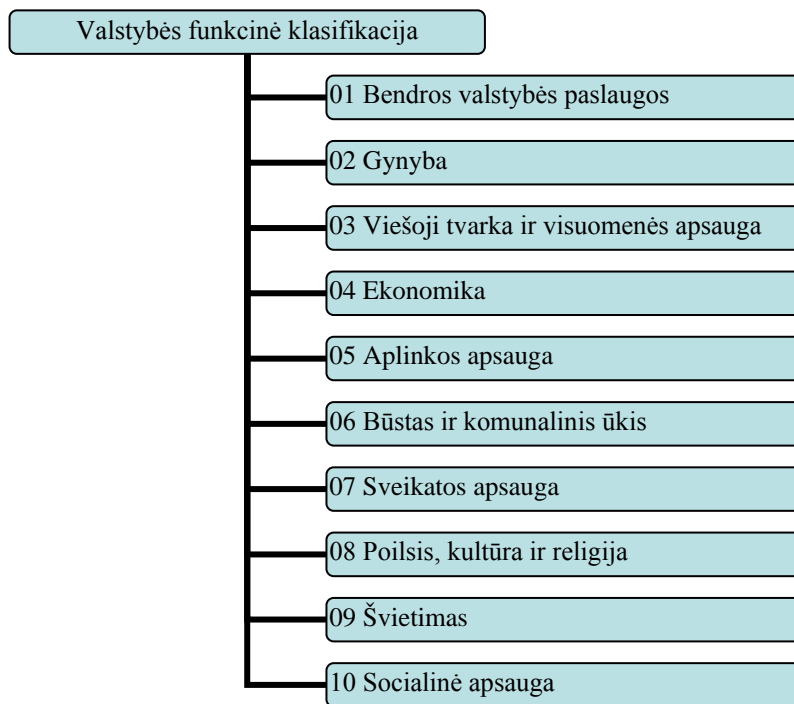
Finansavimas – lėšų pervedimas į asignavimų valdytojų vadovaujamų biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų sąskaitas jų programoms vykdyti arba tiesioginis biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų išlaidų ir įsigyjamo turto apmokėjimas iš valstybės ir savivaldybių biudžetų sąskaitų.

Programos sąmata – dokumentas, kuriame pagal ekonominę ir funkcinę klasifikacijas nurodomos asignavimų sumos programai vykdyti.

Specialioji programa – veiklos, skirtos institucijos, biudžetinės įstaigos misijai įgyvendinti, plano dalis, kuri finansuojama iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų, Europos Sąjungos finansinės paramos ir valstybės lėšų, skirtų programos bendrajam finansavimui,

taip pat kitų įstatymais, Vyriausybės nutarimais ir savivaldybių tarybų sprendimais patvirtintų konkrečiam tikslui numatytų lėšų.

Funkcinė asignavimų klasifikacija – asignavimų suskirstymas pagal valstybės funkcijas (žr. 1 pav.)

1 pav. Valstybės funkcinė klasifikacija

Savivaldybės biudžetas – savivaldybės tarybos tvirtinamas savivaldybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams.

Valstybės biudžetas – Lietuvos Respublikos Seimo tvirtinamas valstybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams.

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektus rengia Finansų ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos fiskalinės drausmės įstatymu, Lietuvos Respublikos Seimo statutu, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymu, kitais įstatymais, Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais. Kasmet Vyriausybė patvirtina kitų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo planą.

Įstaigos, kurių vadovai yra asignavimų valdytojai ir kitos įstaigos Vyriausybės patvirtintame atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo plane nustatytais terminais teikia Finansų ministerijai informaciją, kurios reikia makroekonominėms prognozėms atlikti.

Finansų ministerija, apibendrinusi gautus Vyriausybės patvirtintame atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo plane nurodytus duomenis, teikia Vyriausybei tvirtinti 3 metų preliminarinius nacionalinio biudžeto pagrindinius rodiklius.

Valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, atsižvelgdami į Vyriausybės patvirtintame atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo plane nustatytus terminus ir vadovaudamiesi Strateginio planavimo metodika, rengia strateginių veiklos planų projektus ir programų projektus.

Vyriausybei patvirtinus 3 metų preliminarinius nacionalinio biudžeto pagrindinius rodiklius ir maksimalių asignavimų nustatymo bendruosius principus, Finansų ministerija, vadovaudamasi Strateginio planavimo metodikos ir Vyriausybės patvirtinto atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo plano nuostatomis, praneša numatomiems valstybės biudžeto asignavimų valdytojams maksimalių valstybės biudžeto asignavimų, galimų skirti 3 metams, sumas.

Valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, atsižvelgdami į Finansų ministerijos pateiktą maksimalių valstybės biudžeto asignavimų sumas ir vadovaudamiesi Strateginio planavimo metodika:

- prirėikus tiksline strateginių veiklos planų ir programų sąmatų projektus;
- sudaro vykdomų programų sąmatų projektus, išskirdami lėšas pagal kiekvieną programos finansavimo šaltinį ir užpildo finansų ministro patvirtintas valstybės biudžeto skaičiavimų, būtinų valstybės biudžeto projektui sudaryti, formas;
- praneša pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, kuriems galimybė gauti biudžeto lėšų numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose ir kituose dokumentuose 3 metų prognozuojamus pagrindinius šių įstaigų ir kitų subjektų veiklos rodiklius, maksimalių asignavimų sumą ir kitus rodiklius, būtinus programų sąmatų projektuose numatomiems asignavimams tiksliai apskaičiuoti;
- duoda pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams nurodymus dėl programų sąmatų projektų sudarymo ir nustato tokius programų sąmatų projektų sudarymo ir jų pateikimo terminus, kad galėtų laiku pranešti Finansų ministerijai asignavimų sumas, būtinus įtraukti į valstybės biudžeto projektą.

Valstybės biudžeto asignavimų valdytojai parengtus (patikslintus) programų sąmatų projektus ir skaičiavimus pateikia Finansų ministerijai.

Finansų ministerija parengtą Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą pateikia Vyriausybei.

Vyriausybė apsvarsto pateiktą Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą ir pateikia jį Lietuvos Respublikos Seimui.

Kiekvienas valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, kiekviena jam pavaldi biudžetinė įstaiga, kiekviena ministrų valdymo sričių įstaigoms, vykdančioms atitinkamo asignavimų valdytojo programas, pavaldi biudžetinė įstaiga ir kiti subjektai per 20 darbo dienų po atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo įsigaliojimo sudaro programų sąmatas ir užpildo programų sąmatų formas. Programų sąmatos sudaromos pagal kiekvieną programos finansavimo šaltinį, visus funkcinės ir ekonominės klasifikacijos kodus. Programų sąmatas pasirašo jas sudariusių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai ar jų įgalioti asmenys. Valstybės biudžeto asignavimų valdytojas ar jo įgalioti asmenys tvirtina savo, pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų sąmatas.

Nepatvirtinus programų sąmatų iki metų pradžios, asignavimų valdytojo asignavimai kiekvieną mėnesį negali viršyti 1/12 praėjusių metų šiam asignavimų valdytojui skirtų lėšų, kol bus patvirtintos programų sąmatos.

[Programų sąmatų projektu formos](#)

[Programų sąmatos formos](#)

4. VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITA

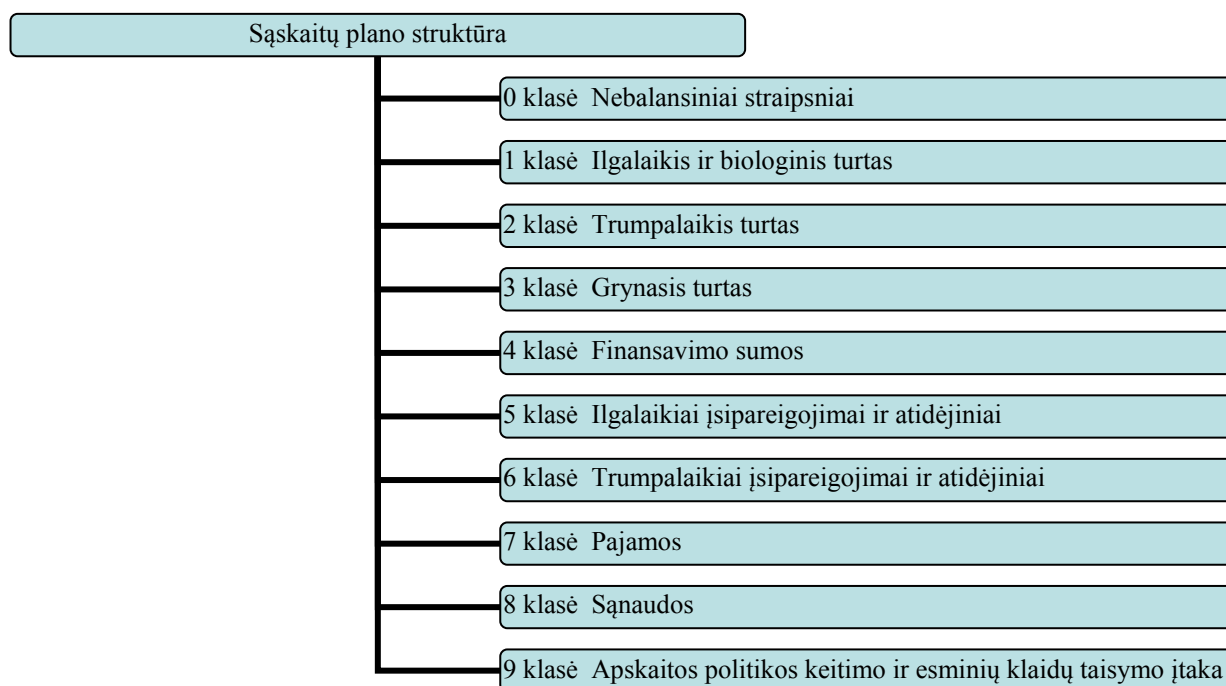
Apskaita – tai ekonominės informacijos pažinimo, matavimo ir atskleidimo procesas, leidžiantis informacijos vartotojams priimti sprendimus (Bagdžiūnienė, 2008, p.7).

Nuo 2010 metų Viešojo sektoriaus subjektai apskaitą tvarko, taikydami kaupimo principą. Kaupimo principas suteikia išsamią informaciją apie įstaigos finansinę padėtį ir veiklos rezultatus. Galima pasirinkti efektyviausią būdą valdyti turimą turtą ir įsipareigojimus. Suteikiama informacija apie esamus ir galimus įsipareigojimus. Padeda geriau planuoti įstaigos veiklą.

Viešojo sektoriaus subjektas (toliau – VSS), norėdamas tvarkyti apskaitą, turi pasirengti sąskaitų planą. Sąskaitų planas yra buhalterijos darbo ašis. Turi būti sudarytas ir VSS vadovo patvirtintas individualus sąskaitų planas pagal rekomenduojamąjį viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų planą, kurį galima detalizuoti pagal savo poreikius. Sąskaitų planas turi apimti visas VSS privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas ir privalomus detalizavimo požymius. Sąskaitų detalizavimo pavyzdžiai:

- biudžeto pajamų ir išlaidų ekonominė klasifikacija;
- programa;
- lėšų šaltinis;
- funkcija;
- kiti.

Sąskaitų plane skiriamos 6 lygių sumavimo ir registravimo sąskaitos. Įrašai daromi tik registravimo septynženklėse arba didesnio ženklų skaičiaus sąskaitos. Sąskaitų plano struktūra pateikiama 2 paveiksle.

2 pav. Sąskaitų plano struktūra

Turto sąskaitos turi debetinį likutį, jei likutis yra kredite, apskaitoje įsivėlusį klaidą. Verčių pasikeitimas sąskaitų plano sąskaitose (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

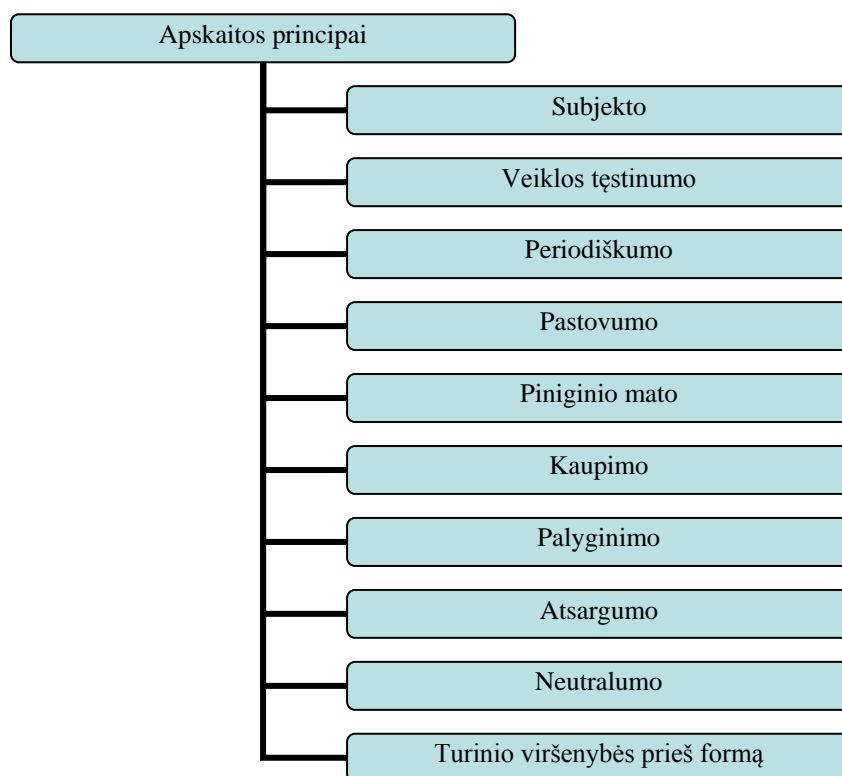
Verčių pasikeitimas sąskaitų plano sąskaitose

Klasė	Sąskaitos pavadinimas	Debetas	Kreditas
1	Ilgalaikis turtas	auga	
2	Trumpalaikis turtas	auga	
3	Grynasis turtas		auga
4	Finansavimo sumos (gautos)		auga
5	Ilgalaikiai įsipareigojimai		auga
6	Trumpalaikiai įsipareigojimai		auga
7	Pajamos		auga
8	Sąnaudos	auga	

Sudarant individualų sąskaitų planą reikia atsižvelgti į tikslus, keliamus sąskaitų planui:

- Sąskaitų planas turi būti išsamus, kad būtų galima parengti finansines ataskaitas.
- Sąskaitų planas turi atitikti kaupimo principo reikalavimus.
- Sąskaitų planas turi būti universalus, kad VSS galėtų taikyti pagrindines grupes.
- Sąskaitų planas turi būti integralus, kad būtų galima sudaryti konsoliduotus finansinių ataskaitų rinkinius.

Viešojo sektoriaus subjektai, tvarkydami buhalterinę apskaitą ir sudarydami finansines ataskaitas, vadovaujasi šiais bendraisiais apskaitos principais. Bendrieji apskaitos principai (žr. 3 pav.).

3 pav. Bendrieji apskaitos principai

Subjekto principas – kiekvienas viešojo sektoriaus subjektas, sudarantis finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, laikomas atskiru apskaitos vienetu. Apskaitoje registruojamas tik to viešojo sektoriaus subjekto nuosavas ir patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės ar savivaldybės turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos.

Veiklos tęstinumo principas – tvarkant apskaitą, daroma prielaida, kad viešojo sektoriaus subjekto veiklos laikotarpis neribotas ir nenumatoma jo likviduoti.

Periodiškumo principas – viešojo sektoriaus subjekto veikla tvarkant apskaitą suskirstoma į finansinius metus arba kitos trukmės ataskaitinius laikotarpius, kuriems pasibaigus sudaromos ataskaitos.

Pastovumo principas – viešojo sektoriaus subjektas pasirinktą apskaitos metodą turi taikyti nuolat. Apskaitos metodą galima keisti tik tuo atveju, jeigu siekiama teisingiau parodyti viešojo sektoriaus subjekto finansinių metų turta, finansavimo sumas ir įsipareigojimus.

Piniginio mato principas – viešojo sektoriaus subjekto turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai ataskaitose rodomi pinigine išraiška.

Kaupimo principas – ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje registruojami tada, kai jie įvyksta, ir pateikiami tų ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Pajamos registruojamos tada, kai jos uždirbamos, o sąnaudos – tada, kai jos patiriamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą ar išmokėjimą.

Palyginimo principas – finansinėse ataskaitose turi būti pateikiami ataskaitinių ir praėjusių mažiausiai vieno finansinių metų duomenys. Pajamos, uždirbtos per ataskaitinį laikotarpį, siejamos su sąnaudomis, patirtomis uždirbant tas pajamas. Finansinės ataskaitos turi būti parengtos taip, kad jų vartotojai galėtų palyginti jose pateiktus duomenis su kitu ataskaitiniu laikotarpiu.

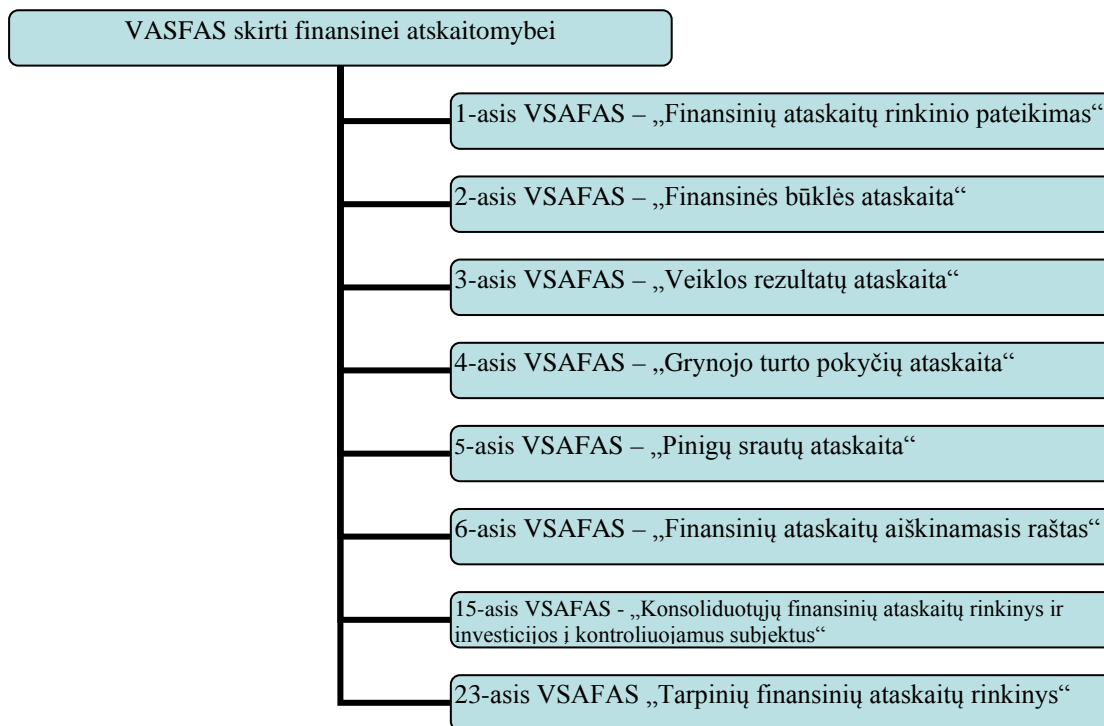
Atsargumo principas – viešojo sektoriaus subjektas pasirenka tokius apskaitos metodus, kuriuos taikant viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų ir įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų vertė negali būti nepagrįstai padidinta arba nepagrįstai sumažinta.

Neutralumo principas – apskaitos informacija pateikiama nešališkai. Jos pateikimas neturi daryti įtakos apskaitos informacijos vartotojų priimamiems sprendimams ir neturi būti siekiama iš anksto numatyto rezultato.

Turinio viršenybės prieš formą principas – ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami pagal jų turinį ir ekonominę prasmę, o ne tik pagal jų teisinę formą.

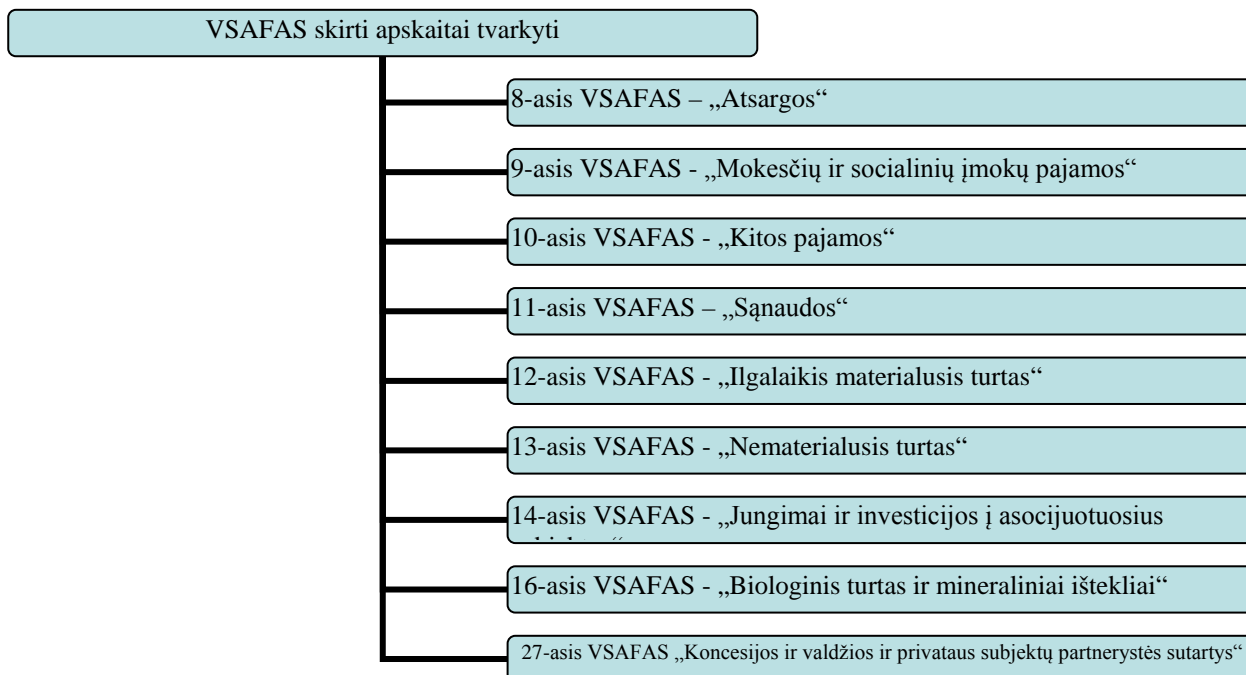
Viešojo sektoriaus subjektas visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius apskaitoje registruoja dvejybiniu įrašu, vieną kartą.

Vykdant viešojo sektoriaus buhalterinę apskaitą ir finansinę atskaitomybę naudojami 28 viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai (toliau – VSAFAS). 4 paveiksle pateikiami VSAFAS skirti finansinei atskaitomybei.

4 pav. VASFAS skirti finansinei atskaitomybei

Standartai skirti apskaitai tvarkyti pateikiami 5 paveiksle.

5 pav. VSAFAS skirti apskaitai tvarkyti

7-asis VSAFAS – „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ skirtas apskaitos politikai ir klaidų taisymui.

26-asis VSAFAS – „Išteklių fondo apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“ yra specialusis VSAFAS.

27-asis VSAFAS – „Koncesijos ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartys“ skirtas ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių, atsirandančių iš koncesijos ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarčių, registravimo apskaitoje ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimus.

28-asis VSAFAS – Euro įvedimas – skirtas euro įvedimui Lietuvoje.

4.1. ILGALAIKIS TURTAS

4.1.1. Ilgalaikis nematerialus turtas

Viešojo sektoriaus subjekto nematerialusis turtas – materialios formos neturintis, nuo kitų viešojo sektoriaus subjekto nematerialiojo turto vienetų atskiriamas nepiniginis turtas, kuriuo viešojo sektoriaus subjektas disponuoja ir kurį naudodamas numato gauti tiesioginės ir (arba) netiesioginės ekonominės naudos (13 VSAFAS).

Nematerialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka nematerialiojo turto apibrėžimą ir šiuos nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus:

1) yra lengvai atskiriamas nuo kitų turto vienetų;

2) pagrįstai tikėtina, kad viešojo sektoriaus subjektas būsimaisiais laikotarpiais iš turto gaus ekonominės naudos. Ekonominė nauda būsimaisiais laikotarpiais gali pasireikšti padidėjusiomis pajamomis arba galimybe teikti daugiau ar geresnės kokybės paslaugų, arba sumažėjusiomis veiklos sąnaudomis;

3) galima patikimai nustatyti turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą;

4) viešojo sektoriaus subjektas turi teisę tuo turtu disponuoti ir jį kontroliuoti. Viešojo sektoriaus subjektas kontroliuoja turtą, jei turi teisę gauti iš jo ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais.

Nematerialiojo turto įsigijimo arba pasigaminimo savikaina gali būti patikimai įvertinta, kai:

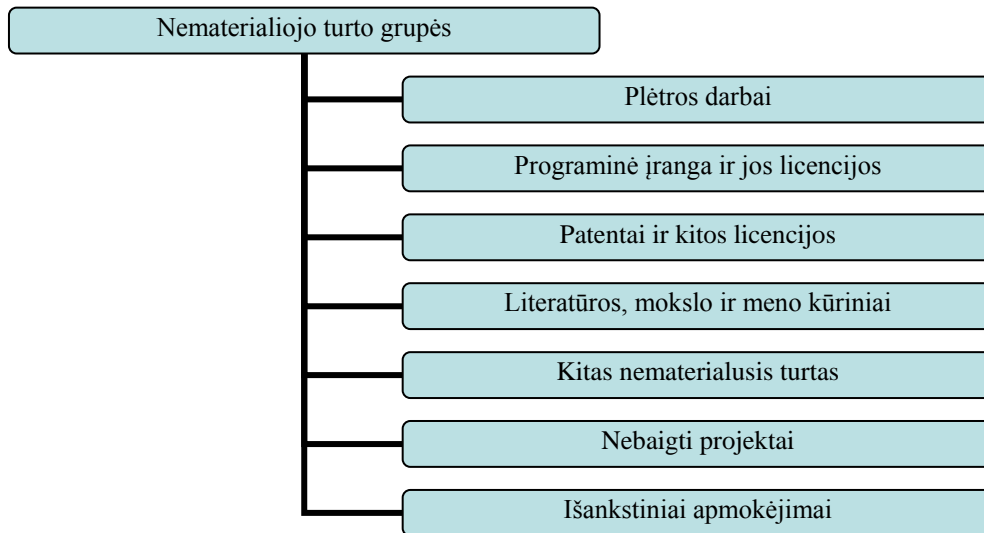
1) turtas įsigytas pagal pirkimo–pardavimo, mainų ar kitokį sandorį;

2) turtas sukurtas paties viešojo sektoriaus subjekto ir pasigaminimo savikaina gali būti patikimai įvertinta;

3) įsigijimo savikaina nustatoma atsižvelgiant į turto tikrąją vertę.

Kai tikrosios vertės negalima patikimai nustatyti, neatlygintinai gautas turtas apskaitoje registruojamas simboliškai vieno lito verte, o už simbolinį atlygį įsigytas turtas apskaitoje registruojamas to simbolinio atlygio verte. Gali būti, kad nematerialusis turtas gali turėti materialiojo turto požymių arba gali būti susietas su materialia forma. Viešojo sektoriaus subjektas pats turi nuspręsti, kuris iš požymių yra esminis. Įsigytas nematerialusis turtas pirminio pripažinimo

metu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina ir jam suteikiamas inventorinis numeris, kuris nekeičiamas visą turto naudojimo laiką. Nematerialiojo turto įsigijimo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negražintinus mokesčius, atėmus prekybos nuolaidas. Visos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos prie nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų ir susijusios su turto paruošimu naudoti, taip pat yra įtraukiamos į jo įsigijimo savikainą. Išankstiniai mokėjimai už nematerialųjį turtą finansinėse ataskaitose priskiriami prie nematerialiojo turto. Viešojo sektoriaus subjektų nematerialusis turtas yra skirstomas į grupes (žr. 6 pav.).

6 pav. Nematerialiojo turto grupės

VSS nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas gali būti ribotas ir neribotas. Nematerialiojo turto, turinčio neribotą tarnavimo laiką, amortizacija neskaičiuojama. Neribotą naudingo tarnavimo laiką gali turėti plėtros darbai, literatūros, mokslo ir meno kūriniai.

Nustatant nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laiką, turi būti atsižvelgiama į:

- 1) numatomą turto naudojimo trukmę viešojo sektoriaus subjekto veikloje;
- 2) informaciją apie panašaus turto, kurį naudojant atliekamos panašios funkcijos, naudingo tarnavimo laiką;
- 3) techninį, technologinį arba kitokį senėjimą;
- 4) išlaidų turto priežiūrai, reikalingų, kad šis turtas teiktų ekonominę naudą ateityje, lygį, taip pat viešojo sektoriaus subjekto gebėjimą ir ketinimą siekti šio lygio;
- 5) laikotarpį, kuriuo numatoma naudoti turtą, ir kitus teisinius arba panašius turto naudojimo apribojimus;
- 6) tai, ar turto naudingo tarnavimo laikas priklauso nuo kito šio viešojo sektoriaus subjekto, naudojamo turto naudingo tarnavimo laiko;
- 7) vyriausybės nustatytus ilgalaikio turto amortizacijos minimalius ir maksimalius ekonominius normatyvus.

Nematerialiojo turto amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) amortizacijos skaičiavimo metodą, pagal kurį metinė amortizacijos suma apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$N = (V_1 - V_2)/T$$

N – metinė amortizacijos suma;

V_1 – nematerialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikaina;

V_2 – nematerialiojo turto likvidacinė vertė;

T – naudingo tarnavimo laikas metais.

Nematerialiojo turto amortizacija pradama skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, užregistravus turtą apskaitoje. Nematerialiojo turto amortizacija skaičiuojama kas mėnesį. Nematerialiojo turto amortizacija nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio 1 d., kai nematerialusis turtas nurašomas, perleidžiamas, perduodamas, parduodamas, nebenaudojamas, visa turto vertė amortizuota. Nematerialiojo turto amortizacija negali viršyti nematerialiojo turto įsigijimo savikainos, atėmus likvidacinę vertę.

Kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje atliekant metinę inventorizaciją arba esant poreikiui yra nustatoma, ar yra požymių, kad nematerialusis turtas gali būti nuvertėjęs. Jei nematerialusis turtas atitinka bent vieną iš vidinių ar išorinių 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ nurodytų turto nuvertėjimo požymių, turi būti įvertinta nematerialiojo turto atsiperkamoji vertė. Nematerialiojo turto atsiperkamoji vertė – nematerialiojo turto grynoji realizavimo vertė arba jo naudojimo vertė, ta, kuri yra didesnė. Nematerialiojo turto nuvertėjimo suma yra apskaičiuojama iš nematerialiojo turto likutinės vertės atėmus atsiperkamąją vertę. Apskaičiavus apskaitoje registruojamas nematerialiojo turto nuvertėjimas.

Nematerialusis turtas nurašomas, jei jis pripažintas netinkamu (negalimu) naudoti ir nebeatitinka nematerialiojo turto požymių dėl vienos iš šių priežasčių:

- visiško amortizavimo ir netinkamumo naudoti;
- stichinės nelaimės;
- gaisro;
- trečiųjų asmenų veikos;
- moralinio pasenimo;
- sugedimo, kai taisyti netikslinga;
- netikslinga ar neįmanoma nematerialiojo turto parduoti viešuose prekių aukcionuose;
- dėl kitų priežasčių;
- visiškai amortizuotas nematerialusis turtas negali būti nurašytas, jei jis dar tinkamas naudoti veikloje.

Nebalansinėse sąskaitose registruojamas nematerialusis turtas:

- iš trečiųjų šalių priimtas saugoti nematerialusis turtas;
- prarastas nematerialusis turtas;
- konfiskuotas arba nemokamai gautas nematerialusis turtas. Konfiskuotas arba

nemokamai gautas nematerialusis turtas iš nebalansinių sąskaitų nurašomos teisės aktų nustatyta tvarka;

- panaudai gautas nematerialusis turtas;
- panaudai perduotas nematerialusis turtas.

Nematerialusis turtas ir visos su juo susijusios operacijos registruojamos 1 klasės 11 grupės sąskaitų plano sąskaitose. Visos išlaidos, susijusios su nematerialiojo turto priežiūra yra pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis. Jei atliekami nematerialiojo turto esminio pagerinimo darbai, darbų verte didinama nematerialiojo turto įsigijimo savikaina. 4 lentelėje pateikiamos pagrindinės apskaitos operacijos su ilgalaikiu nematerialiuoju turtu.

4 lentelė

Nematerialiojo turto apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Įsigyjama programinė įranga iš valstybės biudžeto lėšų. Registruojama nematerialiojo turto įsigijimo savikaina.	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.
1.2.	Pateikiama mokėjimo paraiška iš valstybės biudžeto lėšų, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos).
1.3.	Už įsigyjamą nematerialųjį turtą įstaiga sumoka pati. Registruojamos iš valstybės biudžeto gautos finansavimo sumos.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai). 4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos).	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto. 4241101 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).
1.4.	Registruojamas mokėjimas tiekėjui.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai).
2.1	Įsigyjama licencija iš savivaldybės biudžeto lėšų. Registruojama nematerialiojo turto įsigijimo savikaina.	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.
2.2.	Pateikiama mokėjimo paraiška iš savivaldybės biudžeto lėšų, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto.	4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos).
2.3.	Už įsigyjamą licenciją savivaldybė sumoka tiesiogiai.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos. 4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto. 4251101 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
		ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos).	ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).
3.1.	Įsigyjama programinė įranga iš spec. lėšų. Registruojama nematerialiojo turto įsigijimo savikaina.	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.
3.2.	Registruojamas mokėjimas tiekėjui.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas).
4.1.	Registruojama įstaigoje sukurta programinė įranga.	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.	1160001 Nebaigtų projektų įsigijimo savikaina.
5.1.	Registruojama nemokamai gauta licencija iš ne viešojo sektoriaus subjekto.	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.	4261101 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).
6.1.	Registruojama nemokamai gauta licencija iš valstybės viešojo sektoriaus subjekto su sukaupta amortizacija.	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.	1120004 Programinės įrangos ir jos licencijų sukaupta amortizacija ir 4241101 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).
7.1.	Registruojama mėnesio programinės įrangos amortizacija. Turtas įsigytas iš savivaldybės lėšų.	8703001 Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	1120004 Programinės įrangos ir jos licencijų sukaupta amortizacija
7.2.	Pajamomis pripažįstama amortizacijai proporcinga finansavimo sumų, dalis.	4251102 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos).	7015001 Panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos.
8.1.	Registruojama mėnesio programinės įrangos amortizacija. Turtas įsigytas iš spec. lėšų.	8703001 Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	1120004 Programinės įrangos ir jos licencijų sukaupta amortizacija.
9.1.	Registruojamas programinės įrangos nuvertėjimas. Turtas įsigytas iš valstybės biudžeto lėšų.	8709001 Nuvertėjimo sąnaudos.	1120003 Programinės įrangos ir jos licencijų nuvertėjimas.
9.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos.	4241102 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos).	7014001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos.
10.1.	Registruojamas programinės įrangos nuvertėjimas. Turtas įsigytas iš spec. lėšų.	8709001 Nuvertėjimo sąnaudos.	1120003 Programinės įrangos ir jos licencijų nuvertėjimas.
11.1.	Registruojama programinės įrango nuvertėjimo amortizacija. Turtas įsigytas iš valstybės biudžeto lėšų.	1120004 Programinės įrangos ir jos licencijų sukaupta amortizacija.	8703001 Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos.
11.2.	Mažinamos pripažintos finansavimo pajamos.	7014001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos.	4241102 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos).
12.1.	Nurašoma visiškai amortizuota programinė įranga.	1120004 Programinės įrangos ir jos licencijų sukaupta amortizacija.	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.
13.1	Inventorizacijos metu randama programinė įranga, kuri nebuvo užpajamuota.	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.	4261101 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
14.1.	Kitam viešojo sektoriaus subjektui nemokamai perduodama licencija įsigyta iš valstybės biudžeto lėšų.	1120004 Programinės įrangos ir jos licencijų sukaupta amortizacija (jei buvo užregistruotas nuvertėjimas) 1120003 Programinės įrangos ir jos licencijų nuvertėjimas 4241103 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (perduotos).	1120001 Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina.

4.1.2. Ilgalaikis materialusis turtas

Viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikis materialusis turtas (toliau – ilgalaikis materialusis turtas) – materialusis turtas, atitinkantis visus šiuos kriterijus: skirtas tam tikroms savarankiškomis funkcijoms atlikti, t. y. prekėms gaminti, paslaugoms teikti, nuomoti ar administraciniams tikslams; numatomas naudoti ilgiau nei vienus metus daugiau negu vieną veiklos ciklą; jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę (įsigijimo ar pasigaminimo savikainą). Paskutinis kriterijus netaikomas nekilnojamajam turtui, kilnojamosioms kultūros vertybėms, kitoms vertybėms, transporto priemonėms ir šaunamiesiems ginklams, išskyrus vienkartinio naudojimo. (12 VSAFAS). Šiuo metu Vyriausybės nustatyta minimali viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertė 1000 Lt.

Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto apibrėžimą ir šiuos ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus:

1. Pagrįstai tikėtina, kad viešojo sektoriaus subjektas būsimaisiais laikotarpiais iš turto gaus ekonominės naudos.
2. Galima patikimai nustatyti turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą.
3. Viešojo sektoriaus subjektas turi teisę tuo turtu disponuoti (įskaitant teisę apriboti juo naudotis kitiems) ir jį kontroliuoti. Viešojo sektoriaus subjektas kontroliuoja turtą, jei jis turi teisę gauti iš jo ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais. Galimybė kontroliuoti turtą gali priklausyti nuo juridinių teisių į tą turtą atsiradimo arba nuo jų pasikeitimo.

Standarte labai akcentuojama ekonominė nauda būsimaisiais laikotarpiais, kuri gali pasireikšti padidėjusiomis pajamomis arba galimybe teikti daugiau ar geresnės kokybės paslaugų, arba sumažėjusiomis veiklos sąnaudomis. Taip pat tam tikri ilgalaikio materialiojo turto vienetai gali sudaryti galimybes viešojo sektoriaus subjektui vykdyti veiklą būsimaisiais laikotarpiais ir taip netiesiogiai gauti ekonominės naudos. Paprastai pripažįstama, kad viešojo sektoriaus subjektas

būsimaisiais laikotarpiais iš turto gaus ekonominės naudos ar galės teikti paslaugas tik tada, kai su turtu susijusi rizika ir nauda bus perduota viešojo sektoriaus subjektui.

Viešojo sektoriaus subjektas ilgalaikio materialiojo turto apskaitą tvarko pagal turto vienetus. Ilgalaikio materialiojo turto vienetui suteikiamas inventorinis numeris, kuris negali būti keičiamas per visą ilgalaikio materialiojo turto naudojimo laiką. Inventoriaus numeris gali būti pakeistas tik tada, kai nustatoma, kad ilgalaikis materialusis turtas buvo klaidingai sunumeruotas. Ilgalaikio materialiojo turto likvidacinę vertę nustato pats viešojo sektoriaus subjektas, atsižvelgdamas į turto tikrąją vertę jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje, ji gali būti lygi ir 0 Lt.

Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negrąžintinus mokesčius (tarp jų ir pridėtinės vertės mokestį, jei jis negrąžinamas (netraukiamas į atskaitą), atėmus prekybos nuolaidas, jei dėl to įsigijimo savikaina netampa reikšmingai mažesnė už turto rinkos vertę. Visos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos prie ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo išlaidų ir susijusios su turto paruošimu naudoti iki jo naudojimo pradžios, yra įtraukiamos į jo įsigijimo ar pasigaminimo savikainą.

Į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą neįtraukiamos, o nurašomos į sąnaudas tą ataskaitinį laikotarpį, kai padaromos, šios išlaidos:

1) išlaidos, padaromos nuo tada, kai turtas tampa tokios būklės, kad galima pradėti jį naudoti, išskyrus esminio turto pagerinimo išlaidas;

2) išlaidos, kurios nėra būtinos norint paruošti turtą numatomam naudojimui;

3) išlaidos, padarytos turto naudojimo pradžioje, prieš turtui pasiekiant planuotą pajėgumą;

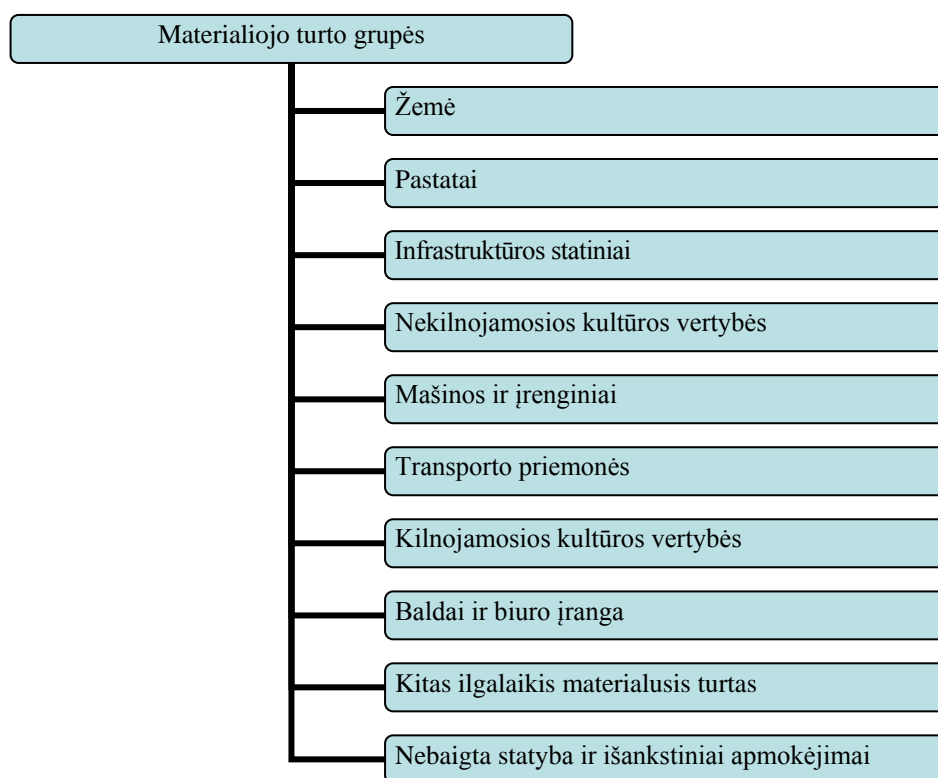
4) palūkanos ir kitos skolinimosi išlaidos, tokios kaip paskolos sutarties administravimo mokestis ir pan.;

5) viešųjų pirkimų organizavimo išlaidos;

6) administracinės ir kitos bendrosios pridėtinės išlaidos, išskyrus atvejus, kai jos gali būti tiesiogiai susiejamos su turto įsigijimu ir paruošimu naudoti.

Jeigu turtas įsigijamas išsimokėtinai per ilgesnį nei 12 mėnesių laikotarpį ir sutartyje nurodytos palūkanos reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos arba nėra nurodytos, turto įsigijimo savikaina apskaičiuojama diskontuojant visą sutartyje nurodytą už turtą mokėtiną sumą iki dabartinės vertės, taikant apskaičiuotų palūkanų ar kitą pagrįstą normą sutarties sudarymo metu. Mokėtinos sumos dabartinės vertės ir sutartyje nurodytos už turtą mokėtinos sumos skirtumas jo apskaičiavimo metu į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą netraukiamas, o pripažįstamas palūkanų sąnaudomis per sutartyje nustatytą išsimokėjimo laikotarpį. Turto įsigijimo savikaina lygi finansinio įsipareigojimo amortizuotai savikainai, kurios apskaičiavimas paašškintas 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą, taip pat gautas, bet dar nepradėtas naudoti, nebaigtas statyti ar komplektuoti turtas priskiriami prie ilgalaikio materialiojo turto. Ilgalaikis materialusis turtas yra suskirstytas į grupes, tam tikrą grupę sudaro viešojo sektoriaus subjekto veikloje naudojamas panašaus pobūdžio ir pagal atliekamas funkcijas panašus ilgalaikis materialusis turtas. Viešojo sektoriaus subjektų materialusis turtas yra skirstomas į grupes (žr. 7 pav.).

7 pav. Materialiojo turto grupės

Pastatų grupei yra priskiriami gyvenamieji, gamybiniai, administraciniai ir kiti pastatai, išskyrus nekilnojamąsias kultūros vertybes.

Infrastruktūros ir kitų statinių grupei yra priskiriami keliai, tiltai, viadukai, tuneliai, komunikacijos tinklai, kanalizacijos sistemos, vandens, elektros energijos tiekimo sistemos ir kiti statiniai.

Mašinų ir įrenginių grupei priskiriamos gamybos mašinos ir įrenginiai, ginkluotė ir karinė technika, medicinos įranga ir kitas panašus ilgalaikis materialusis turtas.

Transporto priemonių grupei priskiriami lengvieji ir krovininiai automobiliai, autobusai ir kitos motorinės transporto priemonės, kurioms privaloma teisinė registracija, skirtos žmonėms ir kroviniams pervežti.

Grupei kilnojamosios kultūros vertybės priskiriamos jei atitinka šį apibrėžimą. **Kilnojamoji kultūros vertybė** – į Kultūros vertybių registrą įrašyta kilnojamoji vertybė,

nacionalinis publikuotų dokumentų archyvinis fondas, kurį siekiama išsaugoti kaip kultūros paveldą, bibliotekos fondas, apimantis senus, retus ir ypač vertingus spaudinius ir rankraščius, kitus senus vertingus dokumentus, muziejų fondo vertybę, išskyrus biologinį turta.

Baldų ir biuro įrangos grupei priskiriami baldai, kompiuterinė ir kita biuro įranga, tokia kaip organizacinė technika, inventorių ir kitas panašus ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus kilnojamasias kultūros vertybes. Grupei kitas ilgalaikis materialusis turtas – įvairus kitas ilgalaikis materialusis turtas, kuris nepriskirtas prie kitų ilgalaikio materialiojo turto grupių (pavyzdžiui, bibliotekų fondai, scenos meno priemonės ir pan., jeigu jie nepriskirti prie kilnojamųjų kultūros vertybių). Prie šios grupės taip pat priskiriamos kitos vertybės, pavyzdžiui, vertingos kolekcijos ir juvelyriniai dirbiniai, pagaminti iš brangakmenių ir tauriųjų metalų. Nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai grupei priskiriamos visos projektavimo, statybos, konservavimo, montavimo ir kitos panašios išlaidos, padarytos, iki ilgalaikio materialiojo turto vienetas bus paruoštas naudoti ir išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turta.

Ilgalaikis materialusis turtas gali būti riboto ir neriboto naudojimo laiko. Neriboto naudojimo laiko turto ir bibliotekų fondų nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Neriboto naudojimo laiko turto pavyzdžiai: žemė, kultūros vertybės, kitos vertybės. Ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė turi būti nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio 1 dienos, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojama ir užregistruojama to turto vieneto nuvertėjimo suma lygi jo likutinės vertės sumai.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) arba produkcijos vienetų metodą. Tiesiogiai proporcingas (tiesinis) nusidėvėjimo skaičiavimo metodas aprašytas prie nematerialiojo turto.

Jei ilgalaikio materialiojo turto vieneto naudojimo metu buvo padidinta įsigijimo savikaina arba pakeistas naudingo tarnavimo laikas, reikia perskaičiuoti metinę nusidėvėjimo sumą pagal formulę:

$$N = (V_3 - V_2) / T_1$$

N – metinė nusidėvėjimo suma;

V₃ – likutinė ilgalaikio materialiojo turto vertė po pakeitimų;

V₂ – ilgalaikio materialiojo turto likvidacinė vertė;

T₁ – naudingo tarnavimo laikas (metais) po pakeitimų.

Taikant produkcijos vienetų metodą ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimo suma, tenkanti pagamintam produkcijos (paslaugų) kiekiui yra apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = \frac{(V_1 - V_2) \times P}{P_{\max}}$$

N – nusidėvėjimo suma, tenkanti pagamintai produkcijai (atliktoms paslaugoms);

V₁ – ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikaina;

V₂ – ilgalaikio materialiojo turto likvidacinė vertė;

P – per ataskaitinį laikotarpį pagamintos produkcijos (atliktų paslaugų) kiekis;

P_{max} – maksimalus turto vienetu galimos pagaminti produkcijos (atliktų paslaugų) kiekis.

Nustatant ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką, turi būti atsižvelgiama į:

1) numatomą turto naudojimo trukmę ir intensyvumą viešojo sektoriaus subjekto veikloje;

2) tipinį naudojant šį turtą gaunamų produktų gyvavimo ciklą ir informaciją apie panašaus turto, kurį naudojant atliekamos panašios funkcijos, naudingo tarnavimo laiką;

3) techninį, technologinį arba kitokį senėjimą;

4) išlaidų turto priežiūrai, reikalingų, kad šis turtas teiktų ekonominę naudą ateityje, lygį, taip pat viešojo sektoriaus subjekto gebėjimą ir ketinimą siekti šio lygio;

5) laikotarpį, kuriuo numatoma naudoti turtą, ir kitus teisinius arba panašius turto naudojimo apribojimus;

6) tai, ar turto naudingo tarnavimo laikas priklauso nuo kito šio viešojo sektoriaus subjekto, naudojamo turto naudingo tarnavimo laiko;

7) Vyriausybės nustatytus ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalius ir maksimalius ekonominius normatyvus.

Naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė turi būti peržiūrimi ir, jei reikia, patikslinami kiekvienų finansinių metų pabaigoje, atsižvelgiant į pasikeitusias vidaus ir išorės aplinkybes. Viešojo sektoriaus subjektas turi pasitvirtinti kiekvieno ilgalaikio materialiojo turto vieneto naudingo tarnavimo laiką pagal Vyriausybės nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalius ir maksimalius ekonominius normatyvus, ir, jei reikia, suderinti juos su kontroliuojančiu viešojo sektoriaus subjektu.

Ilgalaikis materialusis nurašomas iš apskaitos, kai:

- jis perleidžiamas;
- Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turtas likviduojamas;
- turtas yra prarandamas dėl vagysčių, stichinių nelaimių ar kitų priežasčių.

Visiškai nusidėvėjęs ilgalaikis materialusis turtas negali būti nurašytas, jei jis dar tinkamas naudoti veikloje. Viešojo sektoriaus subjekto veikloje nebenaudojamas ilgalaikio

materialiojo turto vienetas, kurį priimtas sprendimas parduoti, perkeliamas į atsargas sprendimo priėmimo dieną. Turtas į atsargas perkeliamas nurodant to turto įsigijimo savikainą, sukauptas nusidėvėjimo ir nuvertėjimo sumas.

5 lentelėje pateikiamos pagrindinės apskaitos operacijos su ilgalaikiu materialiuoju turtu.

5 lentelė

Materialiojo turto apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Įsigijamas baldų komplektas iš valstybės biudžeto lėšų. Registruojama materialiojo turto įsigijimo savikaina.	1208101 Baldų įsigijimo savikaina.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.
1.2.	Pateikiama mokėjimo paraiška iš valstybės biudžeto lėšų, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos).
1.3.	Už įsigyjamą materialųjį turtą įstaiga sumoka pati. Registruojamos gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto lėšų.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai). 4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos).	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto. 4241101 Finansavimo sumos iš užsienio valstybių ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).
1.4.	Registruojamas mokėjimas tiekėjui.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
2.1	Įsigijamas kompiuterių komplektas iš savivaldybės biudžeto lėšų. Registruojama materialiojo turto įsigijimo savikaina.	1208201 Kompiuterinės įrangos įsigijimo savikaina.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.
2.2.	Pateikiama mokėjimo paraiška iš savivaldybės biudžeto lėšų, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto.	4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos).
2.3.	Už įsigyjamą kompiuterių komplektą savivaldybė sumoka tiesiogiai.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos. 4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos).	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto. 4251101 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).
3.1.	Įsigijama transporto priemonė iš spec. lėšų. Registruojama materialiojo turto įsigijimo savikaina.	1206001 Transporto priemonių įsigijimo savikaina.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.
3.2.	Registruojamas mokėjimas tiekėjui.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais. (įplaukos už paslaugas)
4.1.	Registruojama pastatytas pastatas.	1202201 Negyvenamųjų pastatų įsigijimo savikaina.	1210111 Nebaigtos statybos įsigijimo savikaina.
5.1.	Registruojama nemokamai gauta medicinos įranga iš ne viešojo sektoriaus subjekto.	1205301 Medicinos įrangos įsigijimo savikaina.	4261101 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
6.1.	Registruojama nemokamai gauta biuro įranga iš valstybės viešojo sektoriaus subjekto yra sukauptas nusidėvėjimas.	1208301 Kitos biuro įrangos įsigijimo savikaina.	1208304 Kitos biuro įrangos sukauptas nusidėvėjimas ir 4241101 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).
7.1.	Registruojamas mėnesio kompiuterinės įrangos nusidėvėjimas. Turtas įsigytas iš savivaldybės biudžeto lėšų.	8703002 Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos.	1208204 Kompiuterinės įrangos sukauptas nusidėvėjimas.
7.2.	Pajamomis pripažįstama nusidėvėjimui proporcinga finansavimo sumų, dalis.	4251102 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos).	7015001 Panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos.
8.1.	Registruojamas mėnesio transporto priemonės nusidėvėjimas. Turtas įsigytas iš spec. lėšų	8703002 Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos.	1206004 Transporto priemonių sukauptas nusidėvėjimas.
9.1.	Registruojamas medicinos įrangos nuvertėjimas. Turtas įsigytas iš valstybės biudžeto lėšų.	8709001 Nuvertėjimo sąnaudos.	1205303 Medicinos įrangos nuvertėjimas.
9.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos.	4241102 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos).	7014001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos.
10.1.	Registruojamas gamybos mašinų nuvertėjimas. Turtas įsigytas iš spec. lėšų.	8709001 Nuvertėjimo sąnaudos.	1205103 Gamybos mašinų ir įrenginių nuvertėjimas.
11.1.	Registruojamas medicinos įrangos nuvertėjimo nusidėvėjimas. Turtas įsigytas iš valstybės biudžeto lėšų.	1205304 Medicinos įrangos nusidėvėjimas.	8703002 Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos.
11.2.	Mažinamos pripažintos finansavimo pajamos.	7014001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos.	4241102 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos).
12.1.	Nurašoma visiškai nusidėvėjusi medicinos įranga.	1205304 Medicinos įrangos nusidėvėjimas.	1205301 Medicinos įrangos įsigijimo savikaina.
13.1	Inventorizacijos metu randamas kompiuterių komplektas, kuris nebuvo užpajamuotas.	1208201 Kompiuterinės įrangos įsigijimo savikaina.	4261101 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos).
14.1.	Kitam viešojo sektoriaus subjektui nemokamai perduodama gamybos mašina įsigyta iš valstybės biudžeto lėšų.	1205104 Gamybos mašinų ir įrenginių sukauptas nusidėvėjimas. (jei buvo užregistruotas nuvertėjimas) 1205103 Gamybos mašinų ir įrenginių nuvertėjimas. 4241103 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (perduotos).	1205101 Gamybos mašinų ir įrenginių įsigijimo savikaina.
15.1	Registruojami ilgalaikio materialiojo turto paprastojo remonto darbai iš valstybės biudžeto. Pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio ilgalaikio materialiojo turto remonto sąnaudos.	8708001 Paprastojo remonto ir eksploataavimo sąnaudos.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos.

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
15.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos.	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos.	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos.
15.3.	Pateikus mokėjimo paraiška remonto išlaidoms apmokėti, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto. 42420002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos).	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos. 41420001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos).
15.4.	Už remonto darbus valstybės išdas sumoka tiesiogiai. Gavus informaciją apie atliktą mokėjimą rangovui, mažinama mokėtina suma ir registruojamos gautos finansavimo sumos.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos. 41420001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos).	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto. 42420001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos).
16.1.	Registruojamas medicinos įrangos turto nuvertėjimo panaikinimas. Mažinamas turto nuvertėjimas	1205303 Medicinos įrangos nuvertėjimas	8709001 Nuvertėjimo sąnaudos.
16.2.	Mažinamas finansavimo pajamos.	7014001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos	4241102 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos).
17.1.	Prarastas kompiuterių komplektas dėl materialiai atsakingo kaltės. Registruojamas turto nurašymas.	1208204 Kompiuterinės įrangos sukauptas nusidėvėjimas. 1208203 Kompiuterinės įrangos nuvertėjimas. 2293001 Išieškotinos sumos už padarytą žalą.	1208201 Kompiuterinės įrangos įsigijimo savikaina.
17.2.	Išieškota žala iš kalto asmens, jei turtas įsigytas iš finansavimo sumų.	4242004 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (grąžintos).	6860004 Gražintinos finansavimo sumos į valstybės biudžetą.
18.1.	Nurašomas parduotas ilgalaikis materialusis turtas, registruojama gautina suma ir ilgalaikio materialiojo turto pardavimo pelnas.	12XXXX4 Ilgalaikio materialiojo turto sukauptas nusidėvėjimas. 12XXXX3 Ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas. 2263XXX Gautinos sumos už parduotą turtą.	12XXXX1 Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina. 7413XXX Apskaičiuotas pelnas iš ilgalaikio turto perleidimo.
18.2.	Registruojama sukaupta pervestina suma į biudžetą. 50 proc. ilgalaikio materialiojo turto pardavimo sumos, atėmus pardavimo išlaidas, turi būti pervesta į biudžetą.	7422XXX Pervestinos sumos už parduotą turtą.	69511XX Sukauptos mokėtinos sumos.
18.3.	Registruojamas gautas apmokėjimas.	241XXXX Pinigai bankų sąskaitose.	2263XXX Gautinos sumos už parduotą turtą.
18.4.	Registruojama pervestina suma į biudžetą.	69511XX Sukauptos mokėtinos sumos.	68XXXXXX Pervestinos sumos.
18.5.	Registruojamas pinigų pervedimas į biudžetą.	68XXXXXX Pervestinos sumos.	24XXXXXX Pinigai ir pinigų ekvivalentai.

4.1.3. Biologinis turtas

[16 VSAFAS](#) nustato viešojo sektoriaus subjekto biologinio turto ir mineralinių išteklių pripažinimo, įvertinimo, registravimo apskaitoje ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimus.

Biologinis turtas – gyvūnai ir augalai, kuriuos subjektas valdo, naudoja ir kuriais disponuoja.

Biologinis turtas skirstomas į dvi grupes:

- 1) žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas;
- 2) ne žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas.

Mineraliniai ištekliai – žemėje ir jos gelmėse esančios bet kokios cheminės ar fizinės būsenos gamtinės mineralinės medžiagos.

Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai pripažįstami ir registruojami apskaitoje, jei atitinka šiuos turto pripažinimo kriterijus:

- 1) viešojo sektoriaus subjektas turi teisę tuo turtu disponuoti ir jį kontroliuoti;
- 2) pagrįstai tikėtina, kad viešojo sektoriaus subjektas būsimaisiais laikotarpiais iš šio turto gaus ekonominės naudos arba šis turtas bus naudojamas socialiniais, kultūriniais, gamtosauginiais, moksliniais, teisėsaugos, pažintiniais tikslais;
- 3) galima patikimai nustatyti turto tikrąją vertę arba įsigijimo savikainą.

Pirminio pripažinimo ir paskesnio vertinimo metu žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto grupės vienetas, taip pat žemės ūkio produkcijos grupės vienetas apskaitoje registruojami tikrąja verte atėmus įvertintas pardavimo vietos išlaidas arba įsigijimo ar pasigaminimo. Kai tikroji vertė ir įsigijimo ar pasigaminimo savikaina negali būti patikimai nustatytos, turtas apskaitoje registruojamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro patvirtintomis normatyvinėmis kainomis.

Viešojo sektoriaus subjektas savo apskaitos politikoje turi nusistatyti biologinio turto prieauglio pirminio pripažinimo momentą, kada buhalterinėje apskaitoje registruojamas biologinis turtas ir pajamos.

Kai ne žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto grupės vienetas yra naudojamas moksliniams tikslams, toks biologinis turtas pripažįstamas sąnaudomis tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai šis turtas pradamas naudoti moksliniams tikslams. Kontrolės tikslais šį turtą turi registruoti nebalansinėse sąskaitose.

Ne žemės ūkio paskirties biologinio turto grupės gyvūnai, gyvenantys labai trumpai (iki vieno metų), ir vienmečiai augalai gali būti pripažįstami ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis jų įsigijimo momentu.

Biologinio turto apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojamas žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas.	1910001 Žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto įsigijimo savikaina	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
1.2.	Pateikiama mokėjimo paraiška iš valstybės biudžeto lėšų, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)
1.3.	Už įsigyjamą biologinį turtą valstybės išdas sumoka tiesiogiai. Gavus informaciją apie atliktą mokėjimą tiekėjui, mažinama mokėtina suma ir registruojamos gautos finansavimo sumos.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos 4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4241101 Finansavimo sumos (gautos)
2.1.	Registruojamas žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas.	1910001 Žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto įsigijimo savikaina	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
2.2.	Pateikiama mokėjimo paraiška iš valstybės biudžeto lėšų, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)
2.3.	Už įsigyjamą žemės ūkio veikloje naudojamą biologinį turtą įstaiga sumoka pati. Registruojamos gautos finansavimo sumos.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai) 4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4241101 Finansavimo sumos (gautos)
2.4.	Registruojamas apmokėjimas tiekėjui.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
3.1.	Registruojamas ne žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas.	1920001 Ne žemės ūkio veikloje naudojamo biologinis turto įsigijimo savikaina	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos arba 1930001 Išankstiniai mokėjimai už biologinį turtą
3.2.	Pateikiama mokėjimo paraiška apmokėti iš savivaldybės biudžeto lėšų, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto	4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)
3.3.	Už įsigyjamą biologinį turtą savivaldybės išdas sumoka tiesiogiai. Gavus informaciją apie atliktą mokėjimą tiekėjui, mažinama mokėtina suma ir registruojamos gautos finansavimo sumos.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos arba 1930001 Išankstiniai mokėjimai už biologinį turtą 4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto 4251101 Finansavimo sumos (gautos)
4.1.	Registruojamos atsargos žemės ūkio produkcijos gavybos momentu.	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina	7721201 Apskaičiuotos kitos pajamos

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
5.1.	Registruojamos žemės ūkio produkcijos pardavimas.	8710002 Parduotų atsargų savikaina	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina
5.2.	Registruojamos pardavimo pajamos	2263001 Gautinos sumos už parduotą turtą	7419001 Apskaičiuotos kitos prekių, turto, paslaugų pardavimo pajamos
6.1.	Registruojamas neatlygintinai gautas iš ne viešojo sektoriaus subjekto biologinio turto vienetas įsigijimo savikaina.	1910001 Žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto įsigijimo savikaina	4261101 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)
7.1.	Registruojamas biologinio turto prieaugis tikrąja verte.	1910001 Žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto įsigijimo savikaina	7721201 Apskaičiuotos kitos pajamos
8.1.	Registruojamas biologinio turto tikrosios vertės padidėjimas.	1910001 Žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto įsigijimo savikaina	8713202 Pagrindinės veiklos kitos sąnaudos
9.1.	Registruojamas biologinio turto nuvertėjimas, kuris buvo įsigytas iš valstybės biudžeto lėšų.	8709001 Nuvertėjimo sąnaudos	1910003 Žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto vertės padidėjimas arba sumažėjimas
9.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos.	4241101 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)	7014001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos
10.1.	Registruojamas biologinio turto perteklius.	1920001 Ne žemės ūkio veikloje naudojamo biologinis turto įsigijimo savikaina	4261101 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)
11.1.	Biologinis turtas nurašomas į sąnaudas įsigytas, kuris buvo įsigytas iš spec. lėšų.	8709002 Nurašytų sumų sąnaudos	1920001 Ne žemės ūkio veikloje naudojamo biologinis turto įsigijimo savikaina
12.1.	Biologinis turtas nurašomas į sąnaudas, kuris buvo įsigytas iš savivaldybės biudžeto lėšų.	8709002 Nurašytų sumų sąnaudos	1920001 Ne žemės ūkio veikloje naudojamo biologinis turto įsigijimo savikaina
12.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos.	4251102 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos)	7015001 Panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos

4.1.4. Finansinis turtas

17 VSAFAS nustato finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų, pripažinimo, įvertinimo, apskaitos ir pateikimo finansinių ataskaitų rinkinyje tvarką.

Finansinis turtas – turtas, kuris yra pinigai ir pinigų ekvivalentai; sutartinė teisė pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau palankiomis sąlygomis; įsigyti kito subjekto vertybiniai popieriai; sutartinė teisė gauti pinigus ar kitą šioje apibrėžtyje nurodytą turtą iš kito subjekto.

Ilgalaikis finansinis turtas – finansinis turtas, naudojamas ilgiau kaip 12 mėnesių, skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos.

Ilgalaikis finansinis turtas (16 sąskaitų grupė) yra skirstomas į:

- 1) ilgalaikes investicijas į nuosavybės vertybinius popierius;
- 2) ilgalaikes investicijas į ne nuosavybės vertybinius popierius;
- 3) po vienu metų gautinas sumas, prie kurių priskiriamos ir suteiktos ilgalaikės paskolos;
- 4) ilgalaikius terminuotuosius indėlius;
- 5) kitą ilgalaikį finansinį turtą;

Investicijos į kontroliuojamus viešojo sektoriaus subjektus apima investicijas į kitas biudžetines įstaigas.

Investicijos į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus gali būti investicijos į valstybės įmones, akcines ir uždarysias akcines bendroves, įnašai į viešųjų įstaigų kapitalą, kai biudžetinė įstaiga turi 50 proc. ir daugiau balsavimo teisių.

Investicijos į asocijuotuosius ne viešojo sektoriaus subjektus apima investicijas į valstybės įmones, akcines ir uždarysias akcines bendroves, kai biudžetinė įstaiga turi daugiau nei 20 proc., bet mažiau nei 50 proc. balsavimo teisių.

Investicijos į viešąsias įstaigas yra lygios įnašų (piniginių ir nepiniginių) į viešųjų įstaigų kapitalą vertei. Investicijomis laikomi tie įnašai, kurie patvirtinami Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Siekiant įvertinti finansinis turtas skirstomas į tris grupes:

- 1) parduoti laikomą finansinį turtą;
- 2) iki išpirkimo termino laikomą finansinį turtą;
- 3) gautinas sumas (prie kurių priskiriamos ir suteiktos paskolos).

Finansinis turtas apskaitoje pripažįstamas tik tada, kai viešojo sektoriaus subjektas gauna arba pagal vykdomą sutartį įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą. Pinigai ir kitas finansinis turtas, numatytas gauti pagal planuojamus sandorius, gautus garantinius ir laidavimo raštus, turtu nepripažįstami, kol jie neatitinka finansinio turto apibrėžimo. Finansiniam turtui priskiriami išankstiniai mokėjimai už finansinį turtą.

Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas, finansinis turtas turi būti iš naujo įvertinamas taip:

- 1) parduoti laikomas – tikrąja verte;
- 2) iki išpirkimo termino laikomas ilgalaikis finansinis turtas – amortizuota savikaina;
- 3) po vienu metų gautinos sumos – amortizuota savikaina.

Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio (tarpinio ar metinio) dieną viešojo sektoriaus subjektas turi nustatyti, ar yra požymių, kad finansinio turto (ar panašaus finansinio turto vienetų grupės) balansinė vertė gali būti sumažėjusi. Jei pasirodo, kad tokių požymių esama, turi būti nustatyta už tą turtą (ar panašaus finansinio turto vienetų grupę) tikėtina atgauti suma. Nuostolio dėl finansinio turto nuvertėjimo dydį rodo to finansinio turto balansinės vertės ir už jį atgautinos sumos skirtumas.

7 lentelė

Finansinio turto apskaitos buhalteriniai įrašai

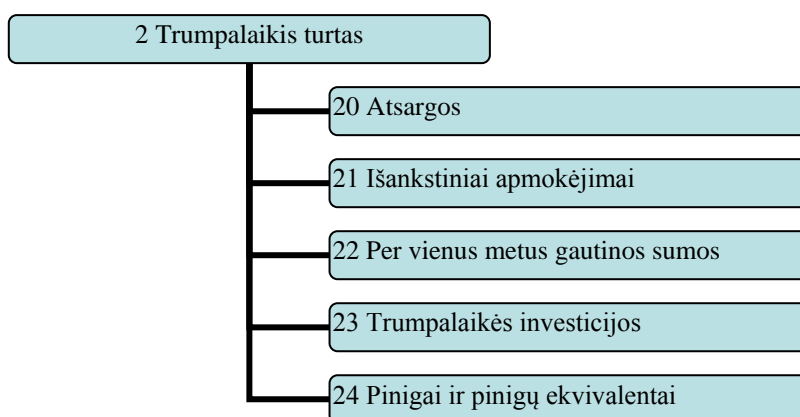
Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojamas bendrovės ar viešosios įstaigos steigimas. Registruojama investicijų savikaina.	1613201 Investicijų į kitus subjektus įsigijimo savikaina	2411103 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais
1.2.	Registruojamos tiesioginės investicijų įsigijimo sąnaudos.	8960001 Finansinės ir investicinės veiklos kitos sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
2.1.	Registruojamas akcijų perdavimas kitam ne viešojo sektoriaus subjektui.	4251102 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos) 8331101 Savivaldybių biudžetų finansavimo sąnaudos	1612101 Investicijų į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus įsigijimo savikaina 7015001 Panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos
3.1.	Registruojamas akcijų perdavimas viešojo sektoriaus subjektui.	4241103 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (perduotos)	1611001 Investicijų į kontroliuojamus viešojo sektoriaus subjektus įsigijimo savikaina
4.1.	Registruojamas nuvertėjimas, nustačius, kad biudžetinė įstaiga negalės atgauti investicijų į nekontroliuojamą bendrovę.	8960001 Finansinės ir investicinės veiklos kitos sąnaudos	1613201 Investicijų į kitus subjektus įsigijimo savikaina
5.1.	Registruojami gauti pinigai ar pinigų ekvivalentai.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	2252001 Gautinos sumos už turto nuomą
6.1.	Registruojami gauti pinigai ar pinigų ekvivalentai.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos
7.1.	Registruojami gauti pinigai ar pinigų ekvivalentai.	2411103 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais	4232001 Finansavimo sumos iš Europos Sąjungos (finansinė parama) kitoms išlaidoms (gautos)
8.1.	Registruojamas pinigų ar pinigų ekvivalentų sumažėjimas.	1170001 Išankstiniai mokėjimai už nematerialųjį turtą	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
9.1.	Registruojamas pinigų ar pinigų ekvivalentų sumažėjimas.	2111101 Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)
10.1	Registruojamas pinigų ar pinigų ekvivalentų sumažėjimas.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
11.1.	Išankstiniai mokėjimai už finansinį turtą nurašomi registruojant finansinį turtą.	1650001 Kitas ilgalaikis finansinis turtas	1660001 Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį finansinį turtą

4.2. TRUMPALAIKIS TURTAS

8 VSAFAS nustato viešojo sektoriaus subjekto atsargų registravimo apskaitoje, jų įvertinimo ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimus.

Trumpalaikis turtas - turtas, kurį viešojo sektoriaus subjektas tikisi parduoti ar sunaudoti per 12 mėnesių nuo įsigijimo dienos, arba pinigai ar jų ekvivalentai. Prie viešojo sektoriaus subjekto trumpalaikio turto priskiriamas ūkinis inventorių, kurio vertė mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę (1000 Lt).

Trumpalaikiam turtui apskaityti yra skirta sąskaitų plano 2 klasė. Trumpalaikio turto grupavimas pavaizduotas 8 paveiksle.

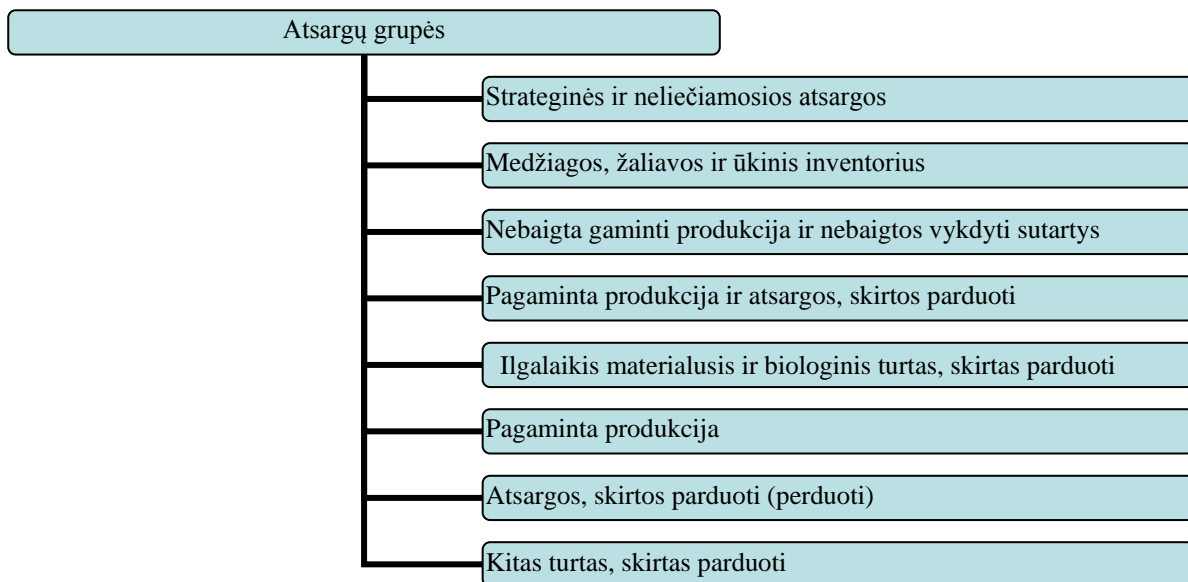

8 pav. Trumpalaikio turto grupavimas

4.2.1. Atsargos

Atsargos – viešojo sektoriaus subjekto turtas, kurį viešojo sektoriaus subjektas per vienus metus sunaudoja pajamoms uždirbti ar viešosioms paslaugoms teikti arba kuris yra laikomas numatant jį parduoti ar paskirstyti vykdant įprastą veiklą, išskyrus ilgalaikį turtą, kurį numatoma per 12 mėnesių perduoti kitiems viešojo sektoriaus subjektams, taip pat viešojo sektoriaus subjekto ūkinis inventorių, nebaigta gaminti produkcija ir nebaigtos teikti paslaugos pagal trumpalaikes sutartis.

Viešojo sektoriaus subjektų atsargos apskaitoje yra skirstomas į grupes (žr. 9 pav.).

9 pav. Atsargų grupės

Prie nebaigtos gaminti produkcijos priskiriamas viešojo sektoriaus subjekto nebaigtas gaminti trumpalaikis turtas. Prie nebaigtų vykdyti sutarčių priskiriamos sukauptos nebaigtų teikti paslaugų pagal trumpalaikes sutartis išlaidos.

Į atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainą įtraukiamos visos įsigijimo, perdirbimo ir kitos išlaidos.

Atsargų įsigijimo savikainą sudaro:

- 1) mokėtina suma, pakoreguota nuolaidų ir nukainojimų, jei jų buvo, sumomis;
- 2) su pirkimu susiję negražintini mokesčiai ir rinkliavos;
- 3) transporto (išskyrus, kai gabenama viešojo sektoriaus subjekto transportu), krovimo ir kitos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos žaliavų, medžiagų ir kitų atsargų įsigijimo išlaidoms. Vėlesnio atsargų gabenimo ir sandėliavimo išlaidos turi būti pripažintos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kai buvo padarytos.

Į atsargų įsigijimo savikainą neįskaitomas:

- 1) sumokėtas pridėtinės vertės mokestis tais atvejais, kai šis mokestis grąžinamas;
- 2) skolinimosi išlaidos, jei jų būtų;
- 3) viešųjų pirkimų organizavimo išlaidos;
- 4) konfiskuotų, valstybės paveldėtų, bešeimininkių daiktų saugojimo ir tvarkymo išlaidos.

Tuo atveju jei atsargos, įsigytos užsienio valiuta, ir kitos su atsargų įsigijimu susijusios išlaidos užsienio valiuta apskaitoje registruojamos nacionaline valiuta pagal pirkimo dieną galiojantį valiutos kursą ir vėliau neperskaičiuojamos.

Pagamintų ir perdirbtų per ataskaitinį laikotarpį atsargų savikainą sudaro tiesioginės ir netiesioginės gamybos išlaidos. Nebaigtų vykdyti sutarčių savikainą sudaro tiesioginės ir netiesioginės paslaugų teikimo išlaidos. Tiesioginės gamybos išlaidos yra tokios išlaidos, kurias galima tiesiogiai, be didelių darbo, laiko ir pan. sąnaudų, priskirti gaminamai produkcijai. Tiesioginėmis gamybos išlaidomis paprastai laikomos:

1) produkcijos gamybos metu sunaudotos žaliavos (medžiagos) ar komplektuojamieji gaminiai, kurie įeina į gaminių sudėtį ir, be didelių darbo, laiko sąnaudų, gali būti priskirti konkrečioms gaminiams ar jų grupėms;

2) darbo užmokesčio išlaidos, apimančios darbuotojų, tiesiogiai dalyvaujančių produkcijos gamyboje, atlyginimų ir socialinio draudimo įmokų sumas, kurios, be didelių darbo, laiko sąnaudų, gali būti priskirtos tam tikriems gaminiams ar jų grupėms.

Netiesioginės gamybos išlaidos yra netiesiogiai su produkcijos gamyba susijusios išlaidos. Prie netiesioginių gamybos išlaidų priskiriamos:

1) pagalbinių medžiagų išlaidos, apimančios produkcijos gamybos metu sunaudotas medžiagas, kurios į gaminio sudėtį tiesiogiai neįeina;

2) darbo užmokesčio išlaidos, apimančios tiesiogiai su produkcijos gamyba nesusijusių, bet sudarančių sąlygas gamybai vyksti, darbuotojų atlyginimų ir socialinio draudimo įmokų sumas;

3) per ataskaitinį laikotarpį apskaičiuota nusidėvėjimo (amortizacijos) suma ir kitos netiesioginės gamybos išlaidos, apimančios išlaidas, kurių ryšys su konkrečia gaminama produkcija negali būti tiesiogiai nustatytas.

Viešojo sektoriaus subjektų atsargų įkainojimo ir savikainos nustatymo būdai:

1. FIFO.
2. Konkrečių kainų.

Taikant FIFO būdą, daroma prielaida, kad atsargos, kurios buvo įsigytos pirmiausia, bus parduotos ar sunaudotos pirmiausia. Atsargos, likusios laikotarpio pabaigoje, bus vėliausiai įsigytos ar pagamintos ir įvertintos pagal paskutinių įsigijimų atsargų įsigijimo savikainą.

Konkrečių kainų būdas reiškia, kad konkretūs atsargų vienetai turi būti rodomi konkrečia jų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Konkrečių kainų būdas turi būti taikomas tuomet, kai atsargų vienetų nėra daug, atsargos įsigytos konkrečioms projektams vykdyti ir negali būti paprastai pakeičiamos viena kita, taip pat ilgalaikiam turtui, skirtam parduoti.

Atsargų grynoji realizavimo vertė turi būti nustatoma pagrįstai, atsižvelgiant į kainos ar atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos svyravimus, tiesiogiai susijusius su poataskaitiniais ūkiniais įvykiais. Atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimas iki grynosios realizavimo vertės atliekamas tam, kad turto balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos

ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti tą turtą pardavus, išmainius ar sunaudojus. Atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki grynosios realizavimo vertės atvejai:

1. Atsargos yra sugadintos, visiškai ar iš dalies pasenusios, sumažėjo jų pardavimo kaina ar išaugo įvertintos gamybos baigimo išlaidos, atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina sumažinama iki grynosios realizavimo vertės.

2. Gamybai naudojamų atsargų rinkos kainų sumažėjimas lemia ir pagamintos produkcijos kainų sumažėjimą ir akivaizdu, kad pagamintos produkcijos savikaina viršys gamybai naudojamų atsargų ir pagamintos produkcijos grynąją realizavimo vertę, tų atsargų ir pagamintos produkcijos savikaina sumažinama iki grynosios realizavimo vertės.

Atsargos sunaudotos savo veikloje turi būti pripažįstamos to laikotarpio sąnaudomis. Atiduoto naudoti viešojo sektoriaus subjekto veikloje ūkinio inventoriaus vertė iš karto pripažįstama sąnaudomis. Tokio inventoriaus kiekinė ir (arba) vertinė apskaita kontrolės tikslais tvarkoma balansinėse arba nebalansinėse sąskaitose pagal viešojo sektoriaus subjekto nusistatytą apskaitos politiką. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje turi būti registruojamas pagal nuolatinį atsargų rodymo apskaitoje būdą.

8 lentelė

Atsargų apskaitos buhalteriniai įrašai

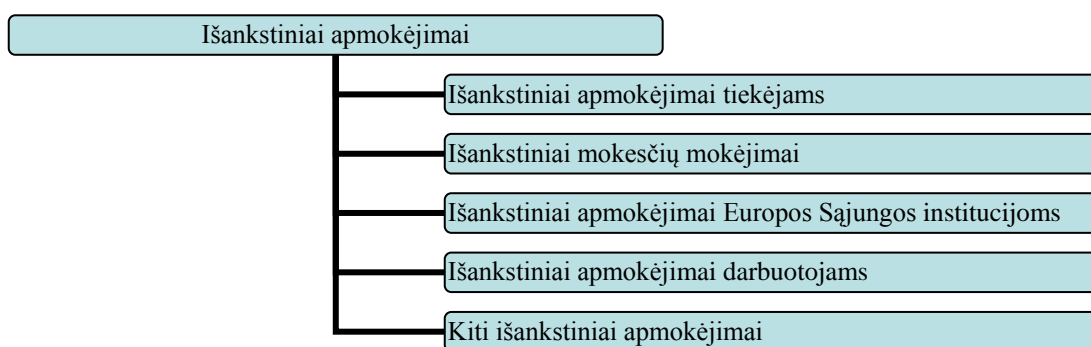
Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojama medžiagų įsigijimo savikaina, kurias numatoma apmokėti valstybės biudžeto lėšų.	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
1.2.	Teikiama mokėjimo paraiška.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	4141003 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautinos)
1.3.	Už įsigytas medžiagas įstaiga sumoka pati. Registruojamos gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai) 4141003 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4241301 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautos)
1.4.	Registruojama apmokėta suma tiekėjui.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
2.1.	Registruojamos nemokamai gautos medžiagos.	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina	4261301 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (gautos)
3.1.	Medžiagų ir žaliavos perduodamos produkcijai gaminti.	2030001 Nebaigtos gaminti produkcijos pasigaminimo savikaina	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina
4.1.	Registruojamas atsargų nuvertėjimas iki grynosios realizavimo vertės.	8709001 Nuvertėjimo sąnaudos	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina
4.2.	Registruojamos finansavimo pajamos, kai atsargos įsigytos iš finansavimo sumų.	4241302 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (panaudotos)	7014003 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti pajamos

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
5.1.	Registruojamos inventorizacijos metu rastas ūkinis inventorių, kuris anksčiau apskaitoje nebuvo užregistruotas.	2020001 Ūkinio inventoriaus įsigijimo savikaina	4261301 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (gautos)
6.1.	Registruojama išieškotina suma dėl atsargų sugadinimo ar praradimo.	2293001 Išieškotinos sumos už padarytą žalą 2010003 Medžiagų ir žaliavų nuvertėjimas	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina
6.2.	Registruojamos grąžintinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto lėšų.	4241304 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (grąžintos)	6860004 Grąžintinos finansavimo sumos į valstybės biudžetą
7.1.	Registruojamas inventorizacijos metu nustatyto atsargų trūkumo nurašymas, kurio nėra galimybių išieškoti iš materialiai atsakingo (ar kito) asmens.	8709002 Nurašytų sumų sąnaudos	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina
7.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos, kai atsargos įsigytos iš finansavimo sumų	4241302 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (panaudotos)	7014001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos
8.1.	Registruojamos nurašomos medžiagos, sunaudotos įstaigos veikloje, kurios buvo įsigytos iš savivaldybės lėšų.	8710001 Sunaudotų atsargų savikaina	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina
8.2.	Registruojamos finansavimo pajamos iš savivaldybės biudžeto lėšų.	4251302 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto atsargoms įsigyti (panaudotos)	7015003 Panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto atsargoms įsigyti pajamos
9.1.	Registruojamos atiduotos naudoti atsargos, kurios buvo įsigytos iš spec. lėšų.	8710001 Sunaudotų atsargų savikaina	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina
10.1.	Registruojamas atiduotas naudoti ūkis inventorių, kuris buvo įsigytas iš valstybės biudžeto lėšų.	8710001 Sunaudotų atsargų savikaina	2020001 Ūkinio inventoriaus įsigijimo savikaina
10.2.	Registruojamos finansavimo pajamos.	4241302 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (panaudotos)	7014003 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti pajamos
11.1.	Registruojamos nurašomos atsargos panaudojus jas IMT priežiūrai ir eksploatacijai.	8708001 Paprastojo remonto ir eksploataavimo sąnaudos	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina
11.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos, kai atsargos įsigytos iš Europos Sąjungos lėšų.	4231302 Finansavimo sumos iš Europos Sąjungos (finansinė parama) atsargoms įsigyti (panaudotos)	7013003 Panaudotų finansavimo sumų iš Europos Sąjungos (finansinės paramos) atsargoms įsigyti pajamos

4.2.2. Išankstiniai apmokėjimai

Išankstinis apmokėjimas yra visos sutartyje numatytos sumos arba jos dalies sumokėjimas prieš gaunant prekes ar paslaugas. Apskaitoje registruojama išankstinių apmokėjimų suma, nurodyta banko išraše arba valstybės išdo mokėjimo pavedimo turinyje, jeigu išankstinį apmokėjimą atlieka valstybės išdas.

Išankstinių apmokėjimų grupavimas pagal subjektus (žr. 10 pav.).

10 pav. Išankstiniai apmokėjimai pagal subjektus

Prie išankstinių apmokėjimų yra priskiriamos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos. Ateinančių laikotarpių sąnaudos apskaitoje registruojamos pagal pirkimo sąskaitą faktūrą ar kitą dokumentą pagal kurį sąnaudos bus patiriamos ateinančiais laikotarpiais. Kiekvieno mėnesio pabaigoje, apskaitoje pripažįstamos patirtos sąnaudos mažinant ateinančių laikotarpių sąnaudas. Sąnaudos pripažįstamos proporcingomis dalimis per tiek mėnesių, kiek jos faktiškai bus patirtos.

9 lentelė

Išankstinių apmokėjimų apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojamas išankstinis apmokėjimas už ilgalaikį materialų turtą iš valstybės biudžeto lėšų. Registruojamos gautinos finansavimo sumos, pateikus paraišką gauti išankstinį apmokėjimą.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)
1.2.	Išankstinį apmokėjimą atlieka valstybės išdas tiesiogiai. Gavus informaciją apie atliktą mokėjimą tiekėjui, didinami išankstiniai apmokėjimai ir registruojamos gautos finansavimo sumos.	1210201 Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą 4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)	2210004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4241101 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)
2.1.	Registruojamos gautinos finansavimo sumos, pateikus paraišką gauti išankstinį apmokėjimą.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
2.2.	Išankstinį apmokėjimą įstaiga atlieka pati. Gavus informaciją apie atliktą mokėjimą tiekėjui, didinami išankstiniai apmokėjimai ir registruojamos gautos finansavimo sumos.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai) 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
2.3.	Registruojamas apmokėjimas tiekėjui.	2111101 Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
3.1.	Registruojamos ateinančių laikotarpių sąnaudos.	2123001 Kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
3.2.	Registruojamas apmokėjimas tiekėjui.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
3.3.	Registruojamos sąnaudos.	8712001 Kitų paslaugų sąnaudos	2123001 Kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos

4.2.3. Gautinos sumos

Gautinos sumos apskaitoje registruojamos tada, kai viešojo sektoriaus subjektas įgyja teisę gauti pinigų ar kitą finansinį turtą. Registruojant gautinas sumas reikia įvertinti įsigijimo savikainą.

Pagal atsiskaitymo laikotarpį gautinos sumos skirstomos į:

- 1) ilgalaikės gautinos sumos;
- 2) trumpalaikės gautinos sumos.

Pagal tikslą gautinos sumos skirstomos į:

- 1) gautinas trumpalaikės finansines sumas;
- 2) gautinas finansavimo sumas;
- 3) gautinas mokesčių sumas;
- 4) gautinas socialines įmokas;
- 5) gautinas sumas už turto naudojimą;
- 6) gautinas sumas už parduotas prekes, turtą, paslaugas;
- 7) gautinas sumas už konfiskuotą turtą, baudos ir kitos netesybos;
- 8) sukauptas gautinas sumas;
- 9) kitas gautinas sumas.

Gautinos finansavimo sumos yra detalizuojamos pagal šaltinius:

- 1) gautinos finansavimo sumos iš užsienio valstybių;
- 2) gautinos finansavimo sumos iš tarptautinių organizacijų;
- 3) gautinos finansavimo sumos iš Europos Sąjungos;
- 4) gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto;
- 5) gautinos finansavimo sumos iš savivaldybių biudžeto;
- 6) gautinos finansavimo sumos iš kitų šaltinių;
- 7) gautinos finansavimo sumos pagal centralizuotus apmokėjimus.

Gautinų sumų apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojama ilgalaikė gautina suma.	1631101 Ilgalaikės paskolos kontroliuojamiems viešojo sektoriaus subjektams	7419001 Apskaičiuotos kitos prekių, turto, paslaugų pardavimo pajamos
1.2.	Registruojamas ilgalaikių gautinų sumų einamųjų metų dalies išskėlimas.	2211111 Ilgalaikių paskolų kontroliuojamiems viešojo sektoriaus subjektams einamųjų metų dalis	1631101 Ilgalaikės paskolos kontroliuojamiems viešojo sektoriaus subjektams
2.1.	Registruojamas išmokėtas avansas darbuotojui.	2292001 Gautinos sumos iš atskaitingų asmenų	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
2.2.	Pripažįstamos sąnaudos.	8705001 Komandiruočių sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
2.3.	Pripažįstamos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto.	4242002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
2.4.	Registruojamos mokėtinos sumos ir gautinos sumos iš atskaitingų asmenų sumažėjimas.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos	2292001 Gautinos sumos iš atskaitingų asmenų
3.1.	Registruojamos kitos gautinos sumos	2298001 Kitos gautinos sumos	2411103 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais
4.1.	Registruojamas gautinų sumų sumažėjimas, kai gautina suma sumokama.	2411103 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais	2252001 Gautinos sumos už turto nuomą

4.2.4. Pinigai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apskaitoje registruojami gavus finansavimo sumas iš finansavimo šaltinių ar (išankstinį apmokėjimą) už turto naudojimą, parduotas prekes, turta, paslaugas, baudas, sumas už konfiskuotą turta.

Pinigai – pinigai, esantys kasoje, bankų sąskaitose ir pervesti, bet dar negauti pinigai.

Pinigai registruojami 24 sąskaitų grupėje. Pinigai pagal buvimo vietą yra detalizuojami:

- 241 – pinigai bankų sąskaitose;
- 242 – gryniesi pinigai;
- 243 – pinigai įšaldytose sąskaitose;
- 244 – pinigai kelyje;
- 245 – piniginiai dokumentai;
- 246 – trumpalaikės investicijos (iki 3 mėnesių).

Pinigai pagal paskirtį yra skirstomi:

- 1) biudžeto asignavimus;
- 2) nebiudžetines lėšas;
- 3) specialiųjų programų lėšas.

Registruojant ūkines operacijas su pinigais papildomai būtina nurodyti:

- ekonominės klasifikacijos straipsnį;
- valstybės funkciją;
- programą;
- priemonę.

11 lentelė

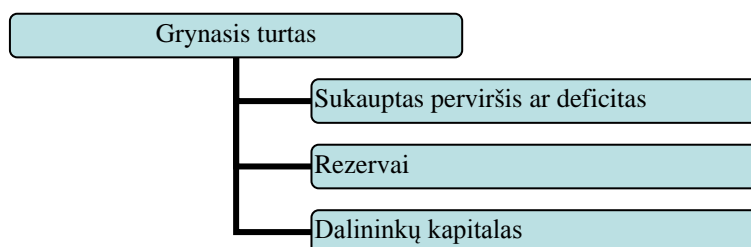
Pinigų apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojamas mokėjimas tiekėjams.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos	2411103 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais
2.1.	Registruojamas išankstinis apmokėjimas.	2111101 Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
3.1.	Registruojamas darbo užmokesčio mokėjimas.	6921001 Mokėtinas darbo užmokestis	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
4.1.	Registruojami gauti išankstiniai mokėjimai.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos
5.1.	Registruojamos gautos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto lėšų.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)	4252001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms
6.1.	Registruojamas pinigų gavimas į kasą už paslaugas.	2421102 Grynieji pinigai kasoje litais (įplaukos už paslaugas)	7412001 Apskaičiuotos pajamos už suteiktas paslaugas

4.3. GRYNASIS TURTAS

Grynasis turtas – turto dalis, likusi iš viešojo sektoriaus subjekto turto atėmus visų jo įsipareigojimų vertę ir finansavimo sumas.

Grynojo turto detalizavimas (žr. 11 pav.).

11 pav. Grynojo turto detalizavimas

Sukauptas perviršis ar deficitas – ataskaitinio laikotarpio ir praėjusių ataskaitinių laikotarpių viešojo sektoriaus subjekto grynojo perviršio ar deficito suma, pakoreguota šio subjekto veiklos rezultatų ataskaitoje nepripažinto perviršio ar deficito suma (4 VSAFAS).

Tikrosios vertės rezervas – viešojo sektoriaus subjekto grynojo turto vertės pokyčio, susidarancio dėl viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės pasikeitimo, suma (4 VSAFAS).

Tikrosios vertės rezervas didinamas ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, kai turto vertė, įvertinus jo tikrąją vertę, nustatoma didesnė.

Tikrosios vertės rezervas mažinamas, kai:

- 1) tikroji vertė sumažėja;
- 2) tikrąja verte įvertintas turtas nurašomas;
- 3) tikrąja verte įvertintas turtas perduodamas ar neatlygintinai perduodamas kitam subjektui.

Viešojo sektoriaus subjektas, perėmęs tikrąja verte įvertintą turtą iš kito viešojo sektoriaus subjekto, į savo apskaitą įtraukia ir šio turto tikrosios vertės rezervo likutį turto perėmimo momentu.

Kiti rezervai formuojami teisės aktų arba viešojo sektoriaus subjekto nuostatuose nustatyta tvarka iš viešojo sektoriaus sukaupto pertekliaus. Viešosios įstaigos dalininkų kapitalas yra lygus dalininkų įnašų vertei.

4.4. FINANSAVIMO SUMOS

20 VSAFAS nustato finansavimo sumų, finansavimo pajamų ir finansavimo sąnaudų pripažinimo, registravimo apskaitoje ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimus.

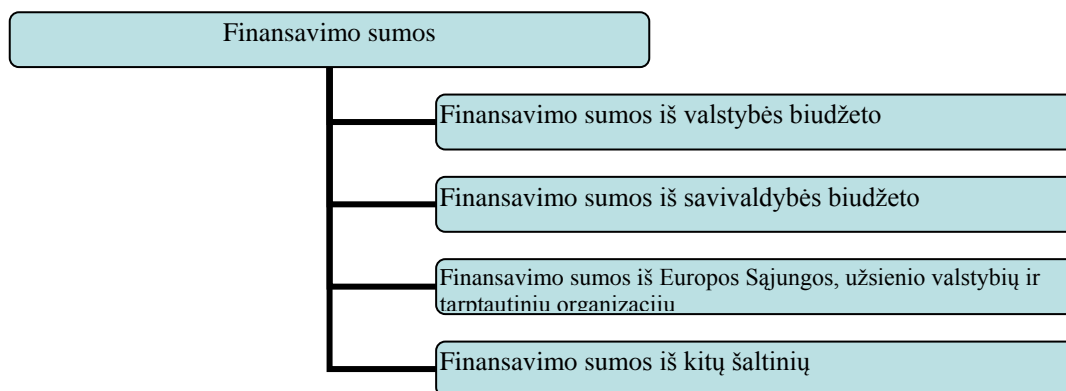
Finansavimo pajamos – finansavimo sumų, gautų arba gautinų iš visų finansavimo šaltinių, dalis, panaudota per ataskaitinį laikotarpį viešojo sektoriaus subjekto turėtoms sąnaudoms kompensuoti.

Gautinos finansavimo sumos pripažįstamos ir registruojamos gavėjo apskaitoje kaip turtas ir kaip finansavimo sumos, jeigu jos atitinka šiuos kriterijus:

- 1) finansavimo sumų gavėjas užtikrina, kad tenkinamos finansavimo sumų davėjo jam nustatytos sąlygos gauti finansavimo sumas;
- 2) yra finansavimo sumų davėjo sprendimų ar kitų rašytinių įrodymų, kad finansavimo sumos bus suteiktos ir pinigai bus pervesti ar kitas turtas bus perduotas;
- 3) finansavimo sumų dydis gali būti patikimai įvertintas.

Finansavimo sumos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje, jei atitinka pateiktą sąvoką ir kriterijus.

Finansavimo sumų skirstymas pagal šaltinius pateiktas (žr. 12 pav.).

12 pav. Finansavimo sumos pagal šaltinius

Viešojo sektoriaus subjekto finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

1) finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti, kurios apima ne tik finansavimo sumas turtui, bet ir finansavimo sumas atsargoms įsigyti;

2) finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

Prie finansavimo sumų nepriskiriama:

1) sumos, gautos teisės aktų nustatyta mokesčių pajamų perskirstymo tarp atskirų savivaldybių tvarka;

2) palūkanos, kurių nereikia mokėti pagal beprocentes paskolas arba paskolas, teikiamas už sumažintas palūkanas;

3) turtas, viešojo sektoriaus subjekto gautas naudoti panaudos, veiklos nuomos, pasaugos ir kitais pagrindais;

4) trečiųjų asmenų neatlygintinai suteiktos paslaugos.

Sąskaitų plano 4 klasėje yra registruojamos finansavimo sumos, 41 klasėje Finansavimo sumos (gautinos), o 42 klasėje Finansavimo sumos (gautos). Iš ko gautos finansavimo sumos nurodo trečias sąskaitos skaičius:

421 – finansavimo sumos iš užsienio valstybių;

422 – finansavimo sumos iš tarptautinių organizacijų;

423 – finansavimo sumos iš Europos Sąjungos (finansinė parama);

424 – finansavimo sumos iš valstybės biudžeto;

425 – finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto;

426 – finansavimo sumos iš kitų šaltinių.

Sąskaitos ketvirtas ir penktas skaičius parodo, kam yra skirtos finansavimo sumos:

42X11 – ilgalaikiam turtui įsigyti;

42X12 – biologiniam turtui įsigyti;

42X13 – atsargoms įsigyti;

42X20 – kitoms išlaidoms.

Finansavimo sumų sąskaitos penktas ir šeštas skaičius detalizuojami pagal įstaigos poreikius, o septintas sąskaitos skaičius parodo:

42XXXX1 – gautos;

42XXXX2 – panaudotos;

42XXXX3 – perduotos;

42XXXX4 – grąžintos.

Grąžintinių finansavimo sąskaitų septintas skaičius parodo, iš kokių finansavimo lėšų grąžinamos finansavimo sumos.

6860001 – grąžintinos finansavimo sumos užsienio valstybėms

6860002 – grąžintinos finansavimo sumos tarptautinėms organizacijoms

6860003 – grąžintinos finansavimo sumos Europos Sąjungos institucijoms

6860004 – grąžintinos finansavimo sumos į valstybės biudžetą

6860005 – grąžintinos finansavimo sumos į savivaldybių biudžetus

6860006 – grąžintinos finansavimo sumos kitiems šaltiniams

Verčių pasikeitimas Finansavimo sumų sąskaitų plano sąskaitose (žr. 12 lentelę).

12 lentelė

Verčių pasikeitimas Finansavimo sumų sąskaitose

Sąskaita	Finansavimo sumos	Debetas	Kreditas
2	Gautinos finansavimo sumos	auga	
4	Finansavimo sumos gautinos		auga
4	Gautos finansavimo sumos		auga
4	Panaudotos finansavimo sumos	auga	
4	Perduotos finansavimo sumos	auga	
4	Grąžintos finansavimo sumos	auga	
6	Grąžintinos finansavimo sumos		auga
6	Mokėtinos finansavimo sumos		auga

Metų pabaigoje finansavimo sumų sąskaitos uždaromos debetuojuant gautas finansavimo sumas ir kredituojuant panaudotas, perduotas ir grąžintas finansavimo sumas.

Finansavimo sumų apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojamos gautinos finansavimo sumos, pateikus paraišką iš valstybės biudžeto lėšų.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)
2.1.	Registruojamos gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto lėšų.	4141001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)	4241101 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)
3.1.	Registruojamos gautinos finansavimo sumos, pateikus paraišką gauti išankstinį apmokėjimą.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
4.1.	Registruojamos gautinos ir gautos finansavimo sumos, kai įstaiga jau turi sąnaudų ir gavo sąskaitą faktūrą, kai įstaiga sumoka pati.	8704001 Šildymo sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
4.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto lėšų.	4242002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
4.3.	Gavus informaciją apie patvirtintą mokėjimo paraišką.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
4.4.	Registruojamos įplaukos ir gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai) 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
5.1.	Registruojamos gautinos ir gautos finansavimo sumos, kai įstaiga jau turi sąnaudų ir gavo sąskaitą faktūrą prieš pateikdama mokėjimo paraišką. Valstybės išdas sumoka tiesiogiai	8704004 Ryšių paslaugų sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
5.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto.	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
5.3.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos ir panaudotos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto lėšų.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
5.4.	Gavus informaciją apie atliktą mokėjimą tiekėjui, mažinama mokėtina suma ir registruojamos gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto lėšų.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
6.1.	Registruojamos gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto, kai įstaiga dar neturi sąnaudų arba finansavimo sumos yra skirtos kitiems subjektams finansuoti	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto	4152001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
7.1	Registruojamos faktiškai gautos finansavimo sumos ilgalaikiam turtui įsigyti	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai) 4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4251101 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)
8.1.	Registruojamos faktiškai gautos finansavimo sumos, kai prieš tai nebuvo užregistruotos gautinos finansavimo sumos	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)	4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
9.1.	Registruojamas gautų finansavimo sumų kitoms išlaidoms perkėlimas pagal faktišką jų panaudojimą į finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti	4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)	4241101 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)
10.1.	Registruojamos kitiems viešojo sektoriaus subjektams mokėtinos (perduotos) finansavimo sumos	2111221 Išankstiniai apmokėjimai kitiems viešojo sektoriaus subjektams pavedimams vykdyti	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
10.2.	Gavus ataskaitą, registruojamos perduotos finansavimo sumos	4242003 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (perduotos)	2111221 Išankstiniai apmokėjimai kitiems viešojo sektoriaus subjektams pavedimams vykdyti
11.1.	Registruojamos grąžintinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	4242004 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (grąžintos)	6860004 Grąžintinos finansavimo sumos į valstybės biudžetą
12.1.	Registruojamas finansavimo sumų iš valstybės biudžeto uždarymas, apskaičiuojamas finansavimo sumų likutis.	4241101 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)	4241102 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos) arba 4241103 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (perduotos) arba 4241104 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (grąžintos)

4.5. ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Ilgalaikiai įsipareigojimai registruojami apskaitoje sąskaitų plano ilgalaikių įsipareigojimų 5 klasės sąskaitose.

Ilgalaikis įsipareigojimas – įsipareigojimas, kurį privaloma įvykdyti ne anksčiau kaip po 12 mėnesių, skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos.

Ilgalaikių įsipareigojimų apskaitai naudojamos sąskaitų grupės:

51 Ilgalaikiai atidėjiniai;

52 Ilgalaikiai įsipareigojimai.

Atidėjinys pripažįstamas ir apskaitoje registruojamas, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

1) viešojo sektoriaus subjektas turi įsipareigojimą (teisinę prievolę arba neatšaukiamąjį pasižadėjimą) dėl buvusiojo įvykio;

2) tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės;

3) įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

14 lentelė

Ilgalaikių įsipareigojimų apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojami įsipareigojimai.	1205401 Kitų mašinų ir įrenginių įsigijimo savikaina	5240001 Ilgalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai arba 6240001 Ilgalaikių finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimų einamųjų metų dalis
1.2.	Pateikus mokėjimo paraišką registruojamos gautinos finansavimo sumos, pateikus paraišką iš savivaldybės biudžeto	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto	4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)
1.3.	Savivaldybė sumoka tiesiogiai. Gavus informaciją apie atliktą mokėjimą, mažinama mokėtina suma (įsipareigojimas) ir registruojamos gautos finansavimo sumos.	6240001 Ilgalaikių finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimų einamųjų metų dalis 4151001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautinos)	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto 4251101 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos)
2.1.	Registruojamas ilgalaikis įsipareigojimas įsigijimo savikaina. Ketvirčio paskutinę dieną ilgalaikis įsipareigojimas įvertinamas amortizuota savikaina ir registruojama ilgalaikio įsipareigojimo einamųjų metų dalis.	1XXXXXX Ilgalaikis turtas arba 20XXXXX Atsargos, arba 82XXXXX Socialinių išmokų sąnaudos, arba 87XXXXX Pagrindinės veiklos sąnaudos, arba 88XXXXX Kitos veiklos sąnaudos	52XXXXX Ilgalaikiai įsipareigojimai
2.2.	Registruojamos finansavimo pajamos (jeigu registruojant ilgalaikius įsipareigojimus pripažįstamos sąnaudos, kurios apmokamos iš finansavimo sumų).	2282501 Sukauptos pajamos už parduotas prekes, turtą, paslaugas	702XXXX Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
2.3.	Ilgalaikiai įsipareigojimai įvertinami nudėvėta verte (registruojamos kitos finansinės investicinės veiklos pajamos).	52XXXXX Ilgalaikiai įsipareigojimai	767XXXX Kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos
2.4.	Registruojamos palūkanų sąnaudos.	8910001 Palūkanų sąnaudos	52XXXXX Ilgalaikiai įsipareigojimai
2.5.	Registruojama ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis.	52XXXXX Ilgalaikiai įsipareigojimai	62XXXXX Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis
3.1.	Registruojamas ilgalaikių socialinių išmokų įsipareigojimas. Registruojami ilgalaikiai socialinių išmokų įsipareigojimai įsigijimo savikaina	2123001 Kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos	5251001 Ilgalaikiai socialinių išmokų įsipareigojimai
3.2.	Ilgalaikiai socialinių išmokų įsipareigojimai įvertinami amortizuota savikaina (registruojamos kitos finansinės investicinės veiklos pajamos)	5251001 Ilgalaikiai socialinių išmokų įsipareigojimai	7670001 Apskaičiuotos kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos
3.3.	Registruojama einamųjų metų ilgalaikių socialinių išmokų įsipareigojimų dalis	5251001 Ilgalaikiai socialinių išmokų įsipareigojimai	6251001 Ilgalaikių socialinių išmokų įsipareigojimų einamųjų metų dalis
3.4.	Registruojamos socialinių išmokų sąnaudos	82226XX Kitų socialinių išmokų iš valstybės biudžeto sąnaudos 8231003 Kitų socialinės paramos išmokų sąnaudos	212XXXX Ateinančių laikotarpių sąnaudos
3.5.	Registruojamos palūkanų sąnaudos	8910001 Palūkanų sąnaudos	6252XXX Ilgalaikių socialinių išmokų įsipareigojimų einamųjų metų dalis
3.6.	Registruojamos finansavimo pajamos	2282XXX Sukauptos pajamos	70XXXXX Finansavimo pajamos
3.7.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos	222XXXX Gautinos finansavimo sumos 42XXXX2 Finansavimo sumos (panaudotos)	2282XXX Sukauptos pajamos 41XXXXX Finansavimo sumos (gautinos)
3.8.	Registruojamos įplaukos ir gautos finansavimo sumos	24XXXXX Pinigai ir pinigų ekvivalentai 41XXXXX Finansavimo sumos (gautinos)	222XXXX Gautinos finansavimo sumos 42XXXX1 Finansavimo sumos (gautos)
3.9.	Registruojamas apmokėjimas socialinės išmokos gavėjui	6252XXX Ilgalaikių socialinių išmokų įsipareigojimų einamųjų metų dalis	24XXXXX Pinigai ir pinigų ekvivalentai

4.6. TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Trumpalaikis įsipareigojimas – įsipareigojimai, kuriuos reikia įvykdyti per 12 mėn. nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos. Trumpalaikiai įsipareigojimai apskaitoje registruojami tik tada, kai įstaiga prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus arba atsikaityti kitu turtu.

Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano 6 klasė yra skirta trumpalaikių įsipareigojimų apskaitai tvarkyti.

Sąskaitų plano 6 klasės sąskaitos detalizuojamos pagal įsipareigojimų pobūdį ir skirstomi į grupes.

61 – Trumpalaikiai atidėjiniai, šioje sąskaitų grupėje apskaitomi trumpalaikiai atidėjiniai, kurie turės būti apmokėti per 12 mėnesių, skaičiuojant nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos, ir ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis.

62 – Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis, šioje sąskaitų grupėje apskaitoma ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis, kurią reikia įvykdyti per 12 mėnesių nuo einamojo ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos.

63 – Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai, šioje sąskaitų grupėje apskaitomi finansiniai įsipareigojimai, kuriuos reikia įvykdyti per 12 mėnesių nuo einamojo ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos.

64 – Mokėtinos subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos, šioje sąskaitų grupėje apskaitomos mokėtinos subsidijos, dotacijos, finansavimo sumos.

65 – Mokėtinos sumos į Europos Sąjungos biudžetą, šioje sąskaitų grupėje apskaitomos mokėtinos sumos į Europos Sąjungos biudžetą iš muito išteklių, pridėtinės vertės mokesčio išteklių ir kt.

66 – Mokėtinos socialinės išmokos, šioje sąskaitos grupėje apskaitomos mokėtinos valstybinio socialinio draudimo išmokos, mokėtinos socialinės išmokos iš valstybės biudžeto, mokėtinos socialinės išmokos iš savivaldybės biudžeto, mokėtinos socialinės išmokos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo, mokėtinos sumos pensijų fondams, kitos mokėtinos socialinės išmokos.

67 – Gražintini mokesčiai ir įmokos, šioje sąskaitos grupėje apskaitomas gražintinas gyventojų pajamų mokestis, pridėtinės vertės mokestis, pelno mokestis, gražintinos socialinių įmokų permokos, kitos gražintinos permokos.

68 – Pervestinos sumos, šioje sąskaitos grupėje apskaitomos pervestinos sumos į valstybės biudžetą, savivaldybių biudžetus, gražintinas finansavimo sumas.

69 – Mokėtinos sumos, susijusios su vykdoma veikla, ši sąskaita skaidoma į smulkesnes sąskaitas:

691 – Tiekėjams mokėtinos sumos, šioje sąskaitoje apskaitomos mokėtinos sumos už įsigytas prekes ir suteiktas paslaugas.

692 – Mokėtinos sumos darbuotojams, šioje sąskaitoje apskaitomas mokėtinas darbo užmokestis, mokėtinos socialinio draudimo įmokos, mokėtinos Garantinio fondo įmokos, mokėtinas gyventojų pajamų mokestis ir kiti įsipareigojimai, susiję su darbo užmokesčiu.

693 – Mokėtini veiklos mokesčiai, šioje sąskaitoje apskaitomas mokėtinas pridėtinės vertės mokestis, žemės mokestis, muitai.

694 – Gauti išankstiniai mokėjimai, šioje sąskaitoje apskaitomi išankstiniai apmokėjimai už paslaugas ir prekes, kurios bus suteiktos ateityje.

695 – Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai, šioje sąskaitoje apskaitomi sukaupti įsipareigojimai, sukauptos sąnaudos.

Įstaigos gali sąskaitas detalizuoti pagal savo poreikius.

15 lentelė

Trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojamos mokėtinų sumos tiekėjams sąskaitos faktūros data už šildymo paslaugas.	8704001 Šildymo sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinų sumos
1.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos ir registruojama pateikta mokėjimo paraiška (jei už sąnaudas mokama iš valstybės finansavimo sumų).	2282501 Sukauptos pajamos už parduotas prekes, turtą, paslaugas 2221001 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos 2282501 Sukauptos pajamos už parduotas prekes, turtą, paslaugas 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
1.3.	Skolą tiekėjui sumoka valstybės išdas tiesiogiai.	6910001 Tiekėjams mokėtinų sumos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221001 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
2.1.	Registruojamos darbo užmokesčio ir valstybinio socialinio draudimo sąnaudos iš savivaldybės biudžeto.	8701001 Darbo užmokesčio sąnaudos 8702001 Socialinio draudimo sąnaudos	6921001 Mokėtinas darbo užmokestis 6922001 Mokėtinų socialinio draudimo įmokos
2.2.	Registruojamos finansavimo pajamos iš savivaldybės biudžeto.	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	7025001 Panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
2.3.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto.	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybių biudžeto 4252002 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4152001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
2.4.	Registruojamos įplaukos ir gautos finansavimo sumos.	2421101 Grynieji pinigai kasoje litais (biudžeto asignavimai) 4152001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš savivaldybių biudžeto 4252001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
3.1.	Registruojami gauti išankstiniai mokėjimai už parduodamas prekes, paslaugas, turtą.	2421102 Grynieji pinigai kasoje litais (įplaukos už paslaugas)	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos
3.2.	Registruojamos pervestinos sumos ir gautinos sumos (jei gautas išankstinis apmokėjimas už paslaugas).	2298001 Kitos gautinos sumos	6817002 Pervestinos sumos už suteiktas paslaugas
3.3.	Registruojamos pajamos (jei suteikiamos paslaugos).	22620011 Gautinos sumos už suteiktas paslaugas	7412001 Apskaičiuotos pajamos už suteiktas paslaugas
3.4.	Registruojamas gautinos sumos sumažinimas gautų išankstinių mokėjimų suma.	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos	2269001 Kitos gautinos sumos už parduotas prekes, turtą, paslaugas
4.1.	Registruojamos pajamos už parduodamas atsargas.	2261001 Gautinos sumos už parduotas prekes	7411001 Apskaičiuotos pajamos už parduotas prekes
4.2.	Registruojamos nurašomos atsargos.	8710001 Sunaudotų atsargų savikaina	2060001 Atsargų, skirtų parduoti (perduoti), įsigijimo savikaina
5.1.	Registruojami trumpalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai. Įsigyti kompiuteriai.	1208201 Kompiuterinės įrangos įsigijimo savikaina	6340001 Trumpalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai
6.1.	Registruojamos sukauptos sąnaudos ir jų nurašymas.	8712001 Kitų paslaugų sąnaudos	6951101 Sukaupti įsipareigojimai
6.2.	Pripažįstamos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto.	2282501 Sukauptos pajamos už parduotas prekes, turtą, paslaugas	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
6.3.	Nurašomos sukauptos sąnaudos ir registruojamos mokėtinos sumos.	6951101 Sukaupti įsipareigojimai	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
7.1.	Registruojamos ateinančių laikotarpių pajamos ir jų nurašymas.	2262001 Gautinos sumos už suteiktas paslaugas	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos
7.2.	Registruojamas ateinančių laikotarpio pajamų nurašymas (suteikiamos paslaugos).	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos	7412001 Apskaičiuotos pajamos už suteiktas paslaugas
8.1.	Registruojamos pervestinos sumos į valstybės biudžetą už parduotą turtą ar paslaugas.	2262001 Gautinos sumos už suteiktas paslaugas arba 2261001 Gautinos sumos už parduotas prekes	7412001 Apskaičiuotos pajamos už suteiktas paslaugas arba 7411001 Apskaičiuotos pajamos už parduotas prekes
8.2.	Registruojamos 50 proc. gautinų sumų vertės sukauptos pervestinos sumos (tuo momentu, kai pripažįstamos pajamos).	7422001 Pervestinos sumos už suteiktas paslaugas arba 7421001 Pervestinos sumos už parduotas prekes	6951102 Sukauptos mokėtinos sumos į valstybės biudžetą
8.3.	Registruojamas gautas apmokėjimas.	2421102 Grynieji pinigai kasoje litais (įplaukos už paslaugas)	2262001 Gautinos sumos už suteiktas paslaugas arba 2261001 Gautinos sumos už parduotas prekes
8.4.	Registruojamos 50 proc. gautų sumų vertės pervestinos sumos į biudžetą (tuo momentu, kai gaunamas apmokėjimas).	6951102 Sukauptos mokėtinos sumos į valstybės biudžetą	6825002 Pervestinos sumos už suteiktas paslaugas arba 6825001 Pervestinos sumos už parduotas prekes
9.1.	Registruojamas skolos nurašymas, kai skolą už paslaugas sumoka finansavimo sumų teikėjas, Valstybės išdas.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos	4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
10.1.	Registruojami atidėjiniai pagal buhalterinę pažymą.	8XXXXXX Sąnaudos	5121XXX Kiti ilgalaikiai atidėjiniai arba 612XXXX Trumpalaikiai atidėjiniai
10.2.	Registruojamos finansavimo pajamos.	22825XX Kitos sukauptos pajamos	702XXXX Finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos
11.1	Registruojamas ilgalaikio atidėjinio einamųjų metų dalies išskėlimas.	5122001 Kiti ilgalaikiai atidėjiniai	6112201 Kitų ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis
12.1.	Registruojamas atidėjinys, kuris nepripažįstamas sąnaudomis, o įtraukiamas į ilgalaikio materialiojo turto savikainą.	12XXXXXX Ilgalaikis materialusis turtas	5122001 Kiti ilgalaikiai atidėjiniai
13.1.	Registruojamas atidėjinio panaudojimas priežastims, dėl kurių buvo suformuotas atidėjinys, pašalinti (atidėjinio suma yra didesnė nei įsipareigojimo suma).	5121XXX Kiti ilgalaikiai atidėjiniai arba 6112XXX Kitų ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis, arba 612XXXX Trumpalaikiai atidėjiniai	52XXXXXX Ilgalaikiai įsipareigojimai arba 6253XXX Kitų ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis, arba 6953001 Kitos mokėtinos sumos 87XXXXXX Sąnaudos
13.2.	Registruojamos panaudotų finansavimo sumų mažinimas.	702X201 Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos	2282701 Kitos sukauptos pajamos
14.1.	Nurašomas □ atidėjinys, išnykus priežastims, dėl kurių buvo suformuotas atidėjinys (atidėjinio suma sutampa su įsipareigojimo suma)	5121XXX Kiti ilgalaikiai atidėjiniai arba 6112XXX Kitų ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis, arba 612XXXX Trumpalaikiai atidėjiniai	52XXXXXX Ilgalaikiai įsipareigojimai 62XXXXXX Kitų ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis arba 6953001 Kitos mokėtinos sumos
15.1	Nurašomas atidėjinys, išnykus priežastims, dėl kurių buvo suformuotas atidėjinys (atidėjinio suma yra mažesnė už įsipareigojimo sumą)	5121XXX Kiti ilgalaikiai atidėjiniai arba 6112XXX Kitų ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis, arba 612XXXX Trumpalaikiai atidėjiniai 8XXXXXX Sąnaudos	52XXXXXX Ilgalaikiai įsipareigojimai 6253XXXX Kitų ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis arba 6953001 Kitos mokėtinos sumos

4.7. PAJAMOS

Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano 7 klasė yra skirta pajamų apskaitai tvarkyti.

Pajamos, pripažįstamos tik tuomet, kai tenkinamos visos šios:

- 1) tikėtina, kad viešojo sektoriaus subjektas gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą;
- 2) viešojo sektoriaus subjektas gali patikimai įvertinti pajamas;

3) viešojo sektoriaus subjektas gali patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos paslaugos (įskaitant ir atliekamus darbus) ar parduodamas turtas, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Pagal palyginimo principą pajamos ir sąnaudos, susijusios su ta pačia ūkine operacija arba įvykiu, turi būti pripažintos tą patį ataskaitinį laikotarpį.

Sąnaudos pripažįstamos tuomet, kai jos uždirba atitinkamas pajamas. Tačiau pajamos negali būti pripažintos, jeigu negalima patikimai įvertinti sąnaudų. Tokiomis aplinkybėmis visos už parduotą turtą ar suteiktas paslaugas jau gautos sumos pripažįstamos ateinančių laikotarpių pajamomis arba kitais įsipareigojimais.

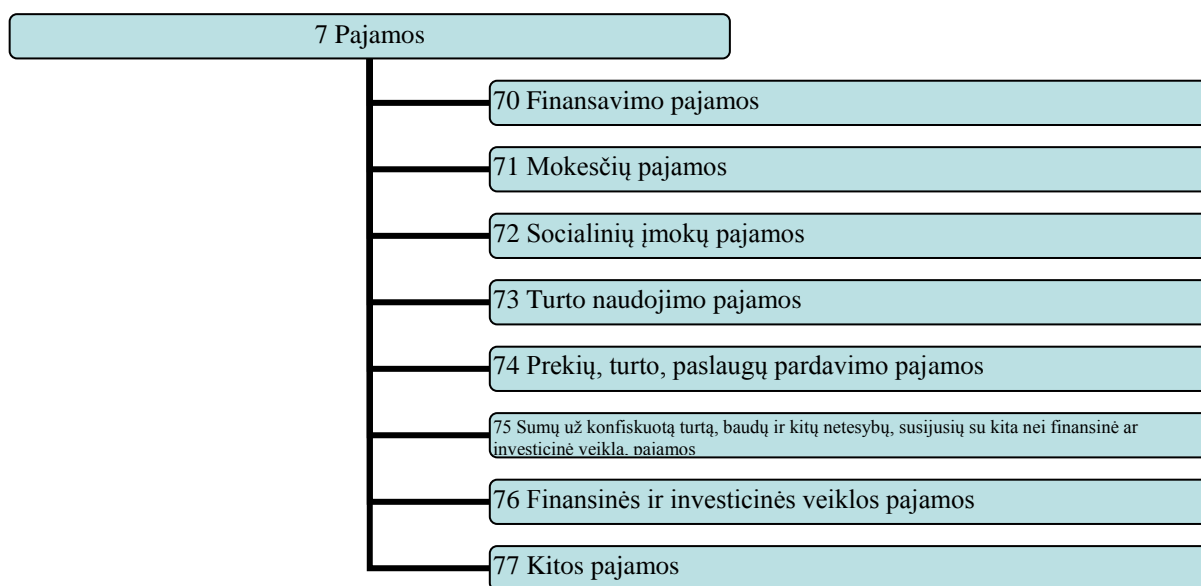
Viešojo sektoriaus subjekto paslauga – pirkėjo (kliento) poreikiams tenkinti skirta viešojo sektoriaus subjekto veikla, kurią vykdant uždirbamos pajamos.

Viešojo sektoriaus subjekto pajamomis laikomas tik jo gaunamos ekonominės naudos padidėjimas. Viešojo sektoriaus subjekto ekonominės naudos padidėjimo nerodo trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, kurios iš karto mažinamos tretiesiems asmenims pervestina suma, kadangi tai nėra viešojo sektoriaus subjekto gaunama ekonominė nauda.

Visos pajamos veiklos rezultatų ataskaitai sudaryti skirstomos į:

- 1) pagrindinės veiklos;
- 2) kitos veiklos;
- 3) finansinės ir investicinės veiklos.

Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano 7 klasė yra skirta pajamų apskaitai. Pajamos pagal pobūdį skirstomos į grupes, pateikiamas 13 paveiksle.

13 pav. Pajamų grupės

Finansavimo pajamos – finansavimo sumų, gautų arba gautinų iš visų finansavimo šaltinių, dalis, panaudota per ataskaitinį laikotarpį viešojo sektoriaus subjekto turėtoms sąnaudoms kompensuoti. Finansavimo pajamų sąskaita yra detalizuojama, trečias sąskaitos skaičius parodo finansavimo pajamų paskirtį nepiniginiam turtui ar kitoms išlaidoms:

701 – panaudotų finansavimo sumų nepiniginiam turtui įsigyti pajamos;

702 – panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos.

Ketvirtas sąskaitos skaičius parodo panaudotų finansavimo sumų finansavimo šaltinį:

70X1 – užsienio valstybių;

70X2 – tarptautinių organizacijų;

70X3 – Europos Sąjungos;

70X4 – valstybės biudžeto;

70X5 – savivaldybių biudžeto;

70X6 – kitų šaltinių.

Penktas ir šeštas panaudotų finansavimo sumų sąskaitos skaičius skirtas įstaigos detalizavimo požymiams.

Panaudotų finansavimo sumų sąskaitos septintas skaičius nurodo pajamų paskirtį:

701XXX1 – panaudotų finansavimo sumų ilgalaikiam turtui įsigyti pajamos;

701XXX2 – panaudotų finansavimo sumų biologiniam turtui įsigyti pajamos;

701XXX3 – panaudotų finansavimo sumų atsargoms įsigyti pajamos (pvz. 7015003 – panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto atsargoms įsigyti pajamos);

702XXX1 – panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos.

Finansavimo sumos pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais padaromos sąnaudos, kurioms kompensuoti buvo skirtos finansavimo sumos, t. y., kai jos panaudojamos. Finansavimo pajamomis pripažįstama ta finansavimo sumų ilgalaikiam nematerialiajam, materialiajam turtui, biologiniam turtui ir atsargoms įsigyti dalis, kiek per tą laikotarpį yra pripažinta sąnaudų, susijusių su tuo turtu, t. y. ta dalimi, kiek to turto yra nudėvima (amortizuojama) ar dėl kitų priežasčių nurašoma į sąnaudas per ataskaitinį laikotarpį.

Finansavimo pajamomis pripažįstama finansavimo sumų finansiniam turtui, išskyrus ilgalaikes gautinas sumas, įsigyti dalis, lygi pripažintai ir apskaitoje užregistruotai to turto nuvertėjimo sumai, arba kai toks turtas yra nurašomas. Nuosavybės metodo pritaikymas bei tikrosios vertės pasikeitimas neturi poveikio finansavimo sumų panaudojimui ir pripažinimui finansavimo pajamomis.

Finansavimo pajamomis pripažįstama ta finansavimo sumų kitoms išlaidoms kompensuoti dalis atitinkanti finansuotinių sąnaudų, kurios buvo padarytos per ataskaitinį laikotarpį, sumą. Mokesčių fondo arba išteklių fondo mokesčių ir socialinių įmokų pajamos pripažįstamos

vadovaujantis kaupimo principu, t. y. atsiradus mokesčio ir (arba) socialinės įmokos prievolei ir tik tuomet, kai yra tenkinami su mokesčių ir socialinių įmokų pajamomis susijusio turto pripažinimo kriterijai nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Gautinomis mokesčių ir socialinės įmokos pajamomis ir (arba) turtu gali būti pripažįstamos tik tuomet, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

- 1) mokesčių mokėtojui atsiranda prievolė mokėti mokesčių arba socialines įmokas;
- 2) mokesčio ir (arba) socialinės įmokos prievolės dydis gali būti patikimai įvertintas;
- 3) tikėtina, kad biudžetas (įskaitant valstybės socialinės apsaugos fondus) gaus su šiomis įplaukomis susijusią ekonominę naudą.

Turto naudojimo pajamos įstaigoje uždirbamos kai išnuomojamas ilgalaikis nematerialus, materialus turtas, trumpalaikis turtas. Remiantis sudarytomis sutartimis, išrašomos sąskaitos faktūros už turto naudojimo paslaugas. Sąskaitos faktūros gali būti išrašomos už einamąjį mėnesį, iš anksto už kelis mėnesius. Turto naudojimo pajamos pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį uždirbamos. Pajamos registruojamos nepriklausomai nuo to, ar buvo sumokėta už turto naudojimą ar ne. Uždirbtos pajamos nepripažįstamos pagal sąskaitas faktūras, kurios išrašytos už keletą ateinančių mėnesių. Tada registruojamos ateinančių laikotarpių pajamos, kurios pajamomis pripažįstamos kiekvieno mėnesio pabaigoje. Gavus išankstinius apmokėjimus, pajamos nepripažįstamos, o registruojamos ateinančių laikotarpių pajamos arba gauti išankstiniai apmokėjimai.

Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano 74 sąskaitų grupė yra prekių, turto, paslaugų pardavimo pajamos.

Pajamos už suteiktą paslaugą pripažįstamos:

1) kai paslauga baigiama teikti tą patį ataskaitinį laikotarpį, kurį buvo pradėta, pajamos įvertinamos sutartyje nurodyta suma ir pripažįstamos bei registruojamos apskaitoje tą patį ataskaitinį laikotarpį;

2) kai paslauga baigiama teikti kitą ataskaitinį laikotarpį, nei buvo pradėta, paslaugos teikimo pajamos turi būti pripažįstamos atsižvelgiant į paslaugos įvykdymo procentą iki paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos.

Tuo atveju, kai yra teikiamos periodinės paslaugos pagal ilgalaikes sutartis, uždirbtos pardavimo pajamos yra registruojamos kas mėnesį, taip pat registruojamos ir sukauptos pajamos, atsižvelgiant į sutartyje nustatytus paslaugų teikimo terminus.

Tuo atveju, kai mokėjimas yra atidėtas ilgesniam nei dvylikos mėnesių laikotarpiui ir už atidėtą mokėjimą nėra skaičiuojamos palūkanos arba palūkanų norma reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos, tikroji pajamų vertė yra apskaičiuojama diskontuojant visas ateityje gautinas sumas taikant apskaičiuotą palūkanų normą ir tikrosios vertės ir nominaliosios vertės

skirtumą per atidėto mokėjimo laikotarpį pripažįstant palūkanų pajamomis, priskiriamomis prie finansinės ir investicinės veiklos.

Pajamos turi būti įvertinamos ir finansinėse ataskaitose rodomos tikrąja verte.

Viešojo sektoriaus subjektas pasirenka apskaitos politiką, kaip pripažinti pajamas iš baudų, delspinigių ir kitų netesybų, atsižvelgdamas į prievolės įvykdymo tikėtinumą ir skolos išieškojimo išlaidų santykį su gautina nauda:

1) jei iki prievolės įvykdymo momento labiau tikėtina, kad pinigai nebus gauti, arba akivaizdu, kad skolos išieškojimo išlaidos viršys apskaičiuotą gautiną sumą, pajamos pripažįstamos tik tada, kai gaunami pinigai. Viešojo sektoriaus subjektas apskaičiuotų baudų, delspinigių ir kitų netesybų sumas registruoja nebalansinėse sąskaitose;

2) jei prievolės įvykdymas yra labiau tikėtinas negu neįvykdymas, pajamos ir susijusios gautinos sumos pripažįstamos tada, kai skolininkui atsiranda prievolė sumokėti šias sumas. Iki prievolės mokėti atsiradimo momento (tuo atveju, jei mokėtojas gali apskųsti skyrimą mokėti baudą ar pan.) apskaičiuotos baudų, delspinigių ir kitos netesybų pajamos gali būti registruojamos nebalansinėse sąskaitose.

Baudų, skiriamų pagal Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksą, apskaičiuotas ir pervestinas pajamas ir susijusias sumas apskaitoje registruoja ir finansinėse ataskaitose rodo atitinkamus administracinių teisės pažeidimų protokolus surašę viešojo sektoriaus subjektai. Viešojo sektoriaus subjektas, kuris yra atsakingas tik už tokių sumų surinkimą ir pervedimą į biudžetą, bet jų neadministruoja, apskaitoje registruoja tik gautinas ir mokėtinas (pervestinas) sumas ir neregistruoja apskaičiuotų ir pervestinių pajamų.

Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano 76 sąskaitų grupė yra skirta Finansinės ir investicinės veiklos pajamoms. Finansinės ir investicinės veiklos pajamoms detalizuojamos pagal rūšį:

761 – palūkanų pajamos;

762 – baudų ir delspinigių pajamos;

763 – pajamos dėl teigiamos valiutos kurso pasikeitimo įtakos;

764 – vertybinių popierių perkainojimo pelnas;

765 – dividendai;

766 – finansinio turto perleidimo pelnas;

767 – kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos.

Finansinės ir investicinės veiklos palūkanų pajamos skirstomos į:

1) palūkanų pajamas už turto naudojimą (už teigiamą banko sąskaitos likutį);

2) sąlygines palūkanų pajamas (susijusias su ilgalaikių gautinų sumų amortizacija).

Palūkanų pajamos už turto naudojimą yra registruojamos apskaitoje remiantis banko išrašu.

Sąlyginės palūkanų pajamos ir sąnaudos yra registruojamos remiantis buhalterine pažyma.

Baudų, delspinigių ir kitų netesybų pajamas pripažįsta tada, kai atsiranda prievolė mokėtojui (pirkėjui) sumokėti šias sumas. Pajamos registruojamos pagal baudų, delspinigių apskaičiavimo pažymą arba sąskaitą faktūrą. Baudų ir delspinigių pajamos registruojamos tuo atveju, jeigu tikimybė jas gauti yra didesnė kaip 50 proc.

Finansinės ir investicinės veiklos valiutų kursų pasikeitimo įtaka yra registruojama:

- 1) kai sąskaitos užsienio valiuta gavimo data skiriasi nuo sąskaitos apmokėjimo datos;
- 2) kai finansinių ataskaitų rinkinių sudarymo dienos kursu yra perskaičiuojami sąskaitų (banko sąskaitų, mokėtojų (pirkėjų), gavėjų (tiekejų) įsiskolinimų ir kt.) likučiai užsienio valiutomis.

Jei, apskaičiavus valiutų kursų pasikeitimo įtaką nurodytais atvejais, gaunamas teigiamas rezultatas, tuomet registruojama pajamos dėl teigiamos valiutų kursų pasikeitimo įtakos.

Pasibaigus ataskaitiniams metams ir užregistravus visas praėjusių metų operacijas, visos pajamų grupės sąskaitos uždaromos paskutinę ataskaitinių metų dieną su 31 sąskaita.

16 lentelė

Pajamų apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojamos uždirbtos turto naudojimo pajamos.	2282401 Sukauptos pajamos už turto naudojimą arba 2252001 Gautinos sumos už turto nuomą arba 2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	7312001 Apskaičiuotas mokestis už turto nuomą
1.2.	Registruojama gautina suma pagal išrašytą sąskaitą faktūrą (tik tuo atveju, jei buvo užregistruotos sukauptos pajamos).	2252001 Gautinos sumos už turto nuomą	2282401 Sukauptos pajamos už turto naudojimą
1.3.	Registruojamas gautas apmokėjimas pagal sąskaitą faktūrą.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	2252001 Gautinos sumos už turto nuomą
1.4.	Registruojamos pervestinos sumos į biudžetą.	2281001 Sukauptos gautinos sumos iš valstybės biudžeto	6816001 Kitos pervestinos sumos už turto naudojimą
1.5.	Registruojamas pinigų pervedimas į biudžetą.	6816001 Kitos pervestinos sumos už turto naudojimą	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)
1.6.	Registruojama mokėjimo paraiška dėl lėšų grąžinimo iš biudžeto.	2298001 Kitos gautinos sumos	2281001 Sukauptos gautinos sumos iš valstybės biudžeto
1.7.	Registruojamas pinigų grąžinimas iš biudžeto.	241110X Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais	2298001 Kitos gautinos sumos

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
2.1.	Registruojamos uždirbtos suteiktų paslaugų pajamos.	2282501 Sukauptos pajamos už parduotas prekes, turtą, paslaugas arba 2269001 Kitos gautinos sumos už parduotas prekes, turtą, paslaugas arba 2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	7412001 Apskaičiuotos pajamos už suteiktas paslaugas
2.2.	Registruojama gautina suma pagal išrašytą sąskaitą faktūrą (tik tuo atveju, jei buvo užregistruotas pajamų sukaupimas).	2269001 Kitos gautinos sumos už parduotas prekes, turtą, paslaugas	2282501 Sukauptos pajamos už parduotas prekes, turtą, paslaugas
2.3.	Registruojamas gautas apmokėjimas pagal sąskaitą faktūrą.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	2269001 Kitos gautinos sumos už parduotas prekes, turtą, paslaugas
2.4.	Registruojamos pervestinos sumos į biudžetą.	2281001 Sukauptos gautinos sumos iš valstybės biudžeto	6817002 Pervestinos sumos už suteiktas paslaugas
2.5.	Registruojamas pinigų pervedimas į biudžetą.	6817002 Pervestinos sumos už suteiktas paslaugas	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)
2.6.	Registruojama mokėjimo paraiška dėl lėšų gražinimo iš biudžeto.	2298001 Kitos gautinos sumos	2281001 Sukauptos gautinos sumos iš valstybės biudžeto
2.7.	Registruojamas pinigų gražinimas iš biudžeto.	241110X Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais	2298001 Kitos gautinos sumos
3.1.	Uždirbamos atsargų pardavimo pajamos; gavus įplaukas, 50 procentų, atėmus pardavimo išlaidas, yra negražintinai pervedama į biudžetą.	2261001 Gautinos sumos už parduotas prekes arba 2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	7411001 Apskaičiuotos pajamos už parduotas prekes
3.2.	Registruojamas parduotų atsargų nurašymas bei finansavimo pajamų pripažinimas (jei atsargos įsigytos iš finansavimo sumų).	20XXXX3 Atsargų nuvertėjimas 8710001 Sunaudotų atsargų savikaina arba 8800004 Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina 4241301 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (panaudotos)	20XXXX1 Atsargų įsigijimo savikaina 7014003 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti pajamos
3.3.	Registruojamos sukauptos pervestinos sumos (tuo atveju, kai už parduotas atsargas bus apmokėta kita ataskaitinį laikotarpį).	7421001 Pervestinos sumos už parduotas prekes	6951101 Sukauptos mokėtinos sumos
3.4.	Registruojamas gautas apmokėjimas.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas) 6951101 Sukauptos mokėtinos sumos arba 7421001 Pervestinos sumos už parduotas prekes	2261001 Gautinos sumos už parduotas prekes 6817001 Pervestinos sumos už parduotas prekes į VB Arba 6825001 Pervestinos sumos už parduotas prekes
3.5.	Registruojamas pinigų pervedimas į biudžetą.	6817001 Pervestinos sumos už parduotas prekes į VB	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
4.1.	Parduodamas nebenaudojamas visiškai nudėvėtas ilgalaikis turtas. 50 proc. įplaukų, atėmus pardavimo išlaidas, yra negražintinai pervedama į biudžetą. Turtas pergrupuojamas į atsargas	12XXXXXX4 Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas 2071001 Ilgalaikio materialiojo turto, skirto parduoti, įsigijimo savikaina	12XXXXXX1 Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina 2071003 Ilgalaikio materialiojo turto, skirto parduoti, nuvertėjimas
4.2.	Registruojamas ilgalaikio turto (pergrupuoto į atsargas) pardavimas.	2263001 Gautinos sumos už parduotą turtą 2071003 Ilgalaikio materialiojo turto, skirto parduoti, nuvertėjimas	7413001 Apskaičiuotas pelnas iš ilgalaikio turto pardavimo 2071001 Ilgalaikio materialiojo turto, skirto parduoti, įsigijimo savikaina
4.3.	Registruojamos pervestinos sumos. 50 % nuo už parduotą turtą gautų sumų, atėmus su turto pardavimu susijusias išlaidas.	7423001 Pervestinos sumos už parduotą turtą	6951101 Sukauptos mokėtinos sumos
4.4.	Registruojamas gautas apmokėjimas už parduotą ilgalaikį materialųjį turtą ir registruojama pervestina suma į biudžetą.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas) 6951101 Sukauptos mokėtinos sumos	2263001 Gautinos sumos už parduotą turtą 6825001 Pervestinos sumos už parduotas prekes
4.5.	Registruojamas pinigų pervedimas į biudžetą.	6825001 Pervestinos sumos už parduotas prekes	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)
5.1.	Registruojamos ateinančių laikotarpių pajamos, išrašius sąskaitą už dar nesuteiktas paslaugas; suteikus paslaugas registruojamos pajamos.	2262001 Gautinos sumos už suteiktas paslaugas	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos
5.2.	Registruojamas gautas apmokėjimas.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	2262001 Gautinos sumos už suteiktas paslaugas
5.3.	Registruojamos pajamos, mažinant ateinančių laikotarpių pajamas (suteikus paslaugas).	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos	7412001 Apskaičiuotos pajamos už suteiktas paslaugas
6.1.	Registruojami gauti išankstiniai apmokėjimai.	2411102 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (įplaukos už paslaugas)	6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos
6.2.	Gauti išankstiniai apmokėjimai mažinami gautinomis sumomis išrašius sąskaitą faktūrą.	2262001 Gautinos sumos už suteiktas paslaugas 6943001 Ateinančių laikotarpių pajamos	7412001 Apskaičiuotos pajamos už suteiktas paslaugas 2262001 Gautinos sumos už suteiktas paslaugas
7.1.	Pajamų sąskaitų uždarymas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.	7XXXXXX Pajamos	3110001 Einamųjų metų perviršis ar deficitas

4.8. SĄNAUDOS

Sąnaudų apskaitos pripažinimo, įvertinimo, registravimo apskaitoje, grupavimo ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“. Sąnaudos registruojamos 8 klasės sąskaitų plano sąskaitose. Sąnaudos apskaitoje registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos. Sąnaudų apskaitai taikomas kaupimo principas. Sąnaudos turi būti įvertintos tikraja verte. Sąnaudos apskaitoje registruojamos pagal šiuos dokumentus:

- 1) sąskaitas faktūras;
- 2) išmokėjimo žiniaraščius;
- 3) atliktų darbų aktus;
- 4) vidines ataskaitas;
- 5) perdavimo aktus;
- 6) įvairius kitus dokumentus.

Sąnaudos registruojamos apskaitoje pagal tai, kokią veiklą vykdant jos buvo patirtos. Pagal veiklos rūšis sąnaudos išskiriamos į šias grupes: *pagrindinės veiklos sąnaudos; kitos veiklos sąnaudos; finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.*

Sąnaudos pagal veiklos sritis skirstomos į šias grupes:

- 1) mokesčių Europos Sąjungai sąnaudos;
- 2) socialinių išmokų sąnaudos;
- 3) finansavimo sąnaudos;
- 4) pagrindinės veiklos sąnaudos;
- 5) kitos veiklos sąnaudos;
- 6) finansinės ir investicinės veiklos.

Finansavimo sąnaudos – viešojo sektoriaus subjekto per tam tikrą laikotarpį suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos kitam viešojo sektoriaus subjektui iš savo pajamų arba viešojo sektoriaus subjekto suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos ne viešojo sektoriaus subjektui iš savo pajamų arba iš gautų ar gautinų finansavimo sumų.

Viešojo sektoriaus subjektai veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudas rodo pagal jų pobūdį. Išskiriami šie pagrindinės veiklos sąnaudų straipsniai:

1) darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos – įstaigos sąnaudos, susijusios su jo darbo santykiais, t. y. atlyginimai, priedai, premijos, mokami darbuotojams, atostoginių išmokų sukauptos sumos ir kitos išmokos, kurios priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų ir su tuo susiję socialinio draudimo mokesčiai, mokami Valstybinio socialinio draudimo fondui, draudimo įmonėms;

2) nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos – viso ilgalaikio turto, naudojamo pagrindinėje ir kitoje veikloje, nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos;

3) komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos – komunalinių paslaugų, įskaitant šildymą, vandentiekį ir kanalizaciją, elektros energiją, ir ryšių – telefoninių pokalbių, interneto paslaugų, jų įdiegimo, priežiūros ir panašios sąnaudos;

4) komandiruočių sąnaudos – įstaigos darbuotojų kelionių ir su jomis susijusios apgyvendinimo, maitinimo, dienpinigių sąnaudos, įskaitant kelionės, kai perkamos transporto paslaugos iš trečiųjų šalių arba kai mokama kompensacija degalų įsigijimo ir automobilio amortizacijos išlaidoms padengti, sąnaudas ir neįskaitant darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų. Jei komandiruotė susijusi su kvalifikacijos kėlimu, visos susijusios sąnaudos, išskyrus mokesčių už kvalifikacijos kėlimą, priskiriamos prie komandiruočių sąnaudų;

5) transporto sąnaudos – įstaigos nuosavybės, patikėjimo teise valdomų, naudojamų pagal nuomos arba panaudos sutartis automobilių degalų, nuomos, eksploatacijos, remonto, transporto draudimo ir kitos panašios sąnaudos;

6) kvalifikacijos kėlimo sąnaudos – įstaigos darbuotojų profesinės kvalifikacijos, įgūdžių, žinių tobulinimo sąnaudos;

7) paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudos – įstaigos patalpų, turimos įrangos bei įrenginių ir kito ilgalaikio materialiojo turto ir (arba) atitinkamo nuomojamo ar pagal kitas sutartis, pagal kurias perduodamos turto valdymo ir (arba) naudojimo, ir (arba) disponavimo juo teisės, turimo turto, išskyrus transporto priemones, eksploatacijos, paprastojo remonto sąnaudos, tarp jų tokiam remontui sunaudotos medžiagos ir kitos panašios sąnaudos;

8) nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos – įstaigos atsargų nuvertėjimo iki grynosios galimo realizavimo vertės, abejotinių skolų, ilgalaikio materialiojo turto, nematerialiojo turto ir kito turto nurašymo ir nuvertėjimo sąnaudos. Ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais užregistruoto nuvertėjimo sumažėjimas, atsiradęs dėl naujų ūkinių įvykių ar pasikeitusių aplinkybių, registruojamas tose pačiose sąskaitose, kuriose ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais buvo registruotos nuvertėjimo sąnaudos;

9) sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina – parduotos produkcijos, prekių ar kitų atsargų savikaina, atiduotų naudoti atsargų nurašymo sąnaudos;

10) socialinių išmokų sąnaudos – stipendijų sąnaudos, socialinių išmokų iš valstybės biudžeto sąnaudos, socialinių išmokų iš savivaldybės biudžeto sąnaudos, valstybinio socialinio draudimo socialinių išmokų, Garantinio fondo išmokų ir kitų formų socialinės paramos fiziniams asmenims sąnaudos;

11) nuomos sąnaudos – veiklos nuomos sąnaudos, kurios pripažįstamos pagal 19-ąjį VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“;

12) finansavimo sąnaudos – valstybės, savivaldybės ar išteklių fondų per ataskaitinį laikotarpį kitiems subjektams suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos, viešojo sektoriaus subjekto per tam tikrą laikotarpį suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos ne viešojo sektoriaus subjektui arba suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos kitam viešojo sektoriaus subjektui iš savo pajamų;

13) kitų paslaugų sąnaudos – įvairių kitų paslaugų (pvz., reklamos, vertimo, konsultavimo paslaugų, turto vertinimo paslaugų, teisinių išlaidų, turto, išskyrus transporto priemonių, draudimo, tyrimų išlaidas ir panašiai) pirkimo sąnaudos;

14) kitos pagrindinės veiklos sąnaudos – kitos įstaigos pagrindinės veiklos sąnaudos, nepriskiriamos išvardytoms sąnaudų grupėms.

Kitos veiklos sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, atsirandančios iš kitos nei pagrindinė ar finansinė ir investicinė veiklos. Prie kitos veiklos sąnaudų priskiriama:

- 1) nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto ir nematerialiojo turto perleidimo;
- 2) sąnaudos, susijusios su atsitiktiniu turto pardavimu;
- 3) darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos;
- 4) komandiruočių sąnaudos;
- 5) sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina;
- 6) paslaugų sąnaudos;
- 7) ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos;
- 8) nuvertėjimo, nurašytų sumų;
- 9) kitos veiklos kitos sąnaudos.

Kitos veiklos sąnaudų apskaita nesiskiria nuo pagrindinės veiklos sąnaudų apskaitos tvarkos.

Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms priskiriamos tokios sąnaudos:

1) nuostoliai dėl valiutų kursų pasikeitimo, atsirandantys dėl atliekamų pirkimų, pardavimų, skolinimo, skolinimosi, mokėjimų bei kitų ūkinių operacijų užsienio valiuta, taip pat piniginio turto ir piniginių įsipareigojimų likučių kita nei Lietuvos Respublikos piniginis vienetas valiuta perkainojimo;

2) delspinigiai ir baudos – įstaigai už ataskaitinį laikotarpį apskaičiuoti delspinigiai ir baudos už pavėluotus atsiskaitymus;

3) palūkanų sąnaudos – palūkanos už ilgalaikes ir trumpalaikes paskolas ir kitus skolinius, tarp jų ir finansinės nuomos (lizingo), įsipareigojimus. Prie palūkanų sąnaudų taip pat priskiriama atidėjinių ir kitų įsipareigojimų vertės pokyčio dėl jų įvertinimo amortizuota savikaina suma;

- 4) finansinio turto perleidimo ir perkainojimo nuostoliai;
- 5) kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.

Pasibaigus ataskaitiniams metams ir užregistravus visas praėjusių metų operacijas, visos sąnaudų grupės sąskaitos uždaromos paskutinę ataskaitinių metų dieną su 3110001 sąskaita Einamųjų metų perviršis ar deficitas.

17 lentelė

Sąnaudų apskaitos buhalteriniai įrašai

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
1.1.	Registruojamos sukauptos sąnaudos.	8XXXXXXX Sąnaudos	695210X Sukauptos sąnaudos
1.2.	Registruojamos finansavimo pajamos.	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	702X001 Panaudotų finansavimo kitoms išlaidoms pajamos
2.1.	Gaunama sąskaita faktūra, pagrindžianti sąnaudas, kurios buvo sukauptos praėjusiais laikotarpiais, jei sukaupta suma sutampa su suma, nurodyta sąskaitoje faktūroje. Registruojama mokėtina suma.	695210X Sukauptos sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
2.2.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
2.3.	Valstybės išdas sumoka tiesiogiai. Gavus informaciją apie sumokėjimą tiekėjui, mažinama mokėtina suma ir registruojamos gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
3.1.	Gaunama sąskaita faktūra, pagrindžianti sąnaudas, kurios buvo sukauptos praėjusiais laikotarpiais, jei sukaupta suma nesutampa su suma, nurodyta sąskaitoje faktūroje. Mažinama sukaupta sąnaudų suma.	695210X Sukauptos sąnaudos	8XXXXXXX Sąnaudos
3.2.	Mažinama pripažintų finansavimo pajamų suma.	702X001 Panaudotų finansavimo kitoms išlaidoms pajamos	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos
3.4.	Registruojama mokėtina suma tiekėjui.	8XXXXXXX Sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
3.5.	Registruojamos finansavimo pajamos.	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	702X001 Panaudotų finansavimo kitoms išlaidoms pajamos
3.6.	Gavus informaciją apie patvirtintą mokėjimo paraišką išlaidoms apmokėti, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
3.7.	Įstaiga sumoka pati. Registruojamos įplaukos ir gautos finansavimo sumos.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai) 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
3.8.	Registruojama sumokėta suma tiekėjui.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
4.1.	Registruojamos padarytos sąnaudos, gavus sąskaitą faktūrą.	8XXXXXXX Sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
4.2.	Registruojamos finansavimo pajamos iš savivaldybės biudžeto.	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	7025001 Panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
4.3.	Gavus informaciją apie patvirtintą mokėjimo paraišką paslaugoms apmokėti, registruojamos gautinos finansavimo sumos ir panaudotos finansavimo sumos.	2221005 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4252002 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4152001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
4.4.	Savivaldybė sumoka tiesiogiai. Gavus informaciją apie sumokėjimą tiekėjui, mažinama mokėtina suma ir registruojamos gautos finansavimo sumos.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos 4152001 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4252002 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
5.1.	Registruojamas padarytų sąnaudų mažinimas, kai sąnaudas kompensuoja kitas subjektas. Registruojamos sąnaudos (ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, dar negavus sąskaitos faktūros).	8XXXXXXX Sąnaudos	6952101 Sukauptos sąnaudos
5.2.	Registruojamas sąnaudų pripažinimo sukaupimas (ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, dar neišrašius subjektui dokumento dėl padarytų sąnaudų kompensavimo).	2283001 Kitos sukauptos gautinos sumos	8XXXXXXX Sąnaudos
5.3.	Registruojamos sukauptos finansavimo pajamos (sąnaudų sumai).	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
5.4.	Gaunamų sąnaudų pagrindimo dokumentas ir registruojama mokėtina suma.	6952101 Sukauptos sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
5.5.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
5.6.	Valstybės išdas sumoka tiesiogiai. Gavus informaciją apie sumokėjimą tiekėjui, mažinama mokėtina suma ir registruojamos gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
6.1.	Registruojami gauti degalai.	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos arba 6926001 Kitos mokėtinos sumos darbuotojams

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
			arba 2292001 Gautinos sumos iš atskaitingų asmenų
6.2.	Registruojamos transporto sąnaudos.	8706001 Transporto sąnaudos	2010001 Medžiagų ir žaliavų įsigijimo savikaina arba 6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos
6.3.	Registruojamos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto.	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
6.4.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybė biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
7.1	Registruojamos komandiruočių sąnaudos.	8705001 Komandiruočių sąnaudos arba 2123001 Kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos	6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos arba 6926001 Kitos mokėtinos sumos darbuotojams
7.2.	Registruojamos finansavimo pajamos (jei buvo užregistruotos sąnaudos).	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
7.3.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybė biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
8.1.	Registruojamos darbo užmokesčio ir valstybinio socialinio draudimo sąnaudos.	8701001 Darbo užmokesčio sąnaudos 8702001 Socialinio draudimo sąnaudos	6921001 Mokėtinas darbo užmokestis 6922001 Mokėtinos socialinio draudimo įmokos 6923001 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis nuo darbo sutarčių
8.2.	Registruojamos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto.	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos	7024001 Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms pajamos
8.3.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybė biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
8.4.	Registruojamos įplaukos ir gautos finansavimo sumos.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai) 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybė biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
8.5.	Registruojamos išmokėtos darbo užmokesčio sumos, valstybinio socialinio draudimo	6921001 Mokėtinas darbo užmokestis	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)

Operacijos Nr.	Apskaitos operacija	Debetuojama sąskaita	Kredituojama sąskaita
	įmokos ir gyventojų pajamų mokesčio sumos.	6922001 Mokėtinos socialinio draudimo įmokos 6923001 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis nuo darbo sutarčių	
9.1.	Registruojamas mokėjimas darbuotojui už atostogas, mažinant sukauptas apmokėti už atostogas sąnaudas.	6952102 Sukauptos atostoginių sąnaudos	6921001 Mokėtinas darbo užmokestis 6922001 Mokėtinos socialinio draudimo įmokos 6923001 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis nuo darbo sutarčių
9.2.	Pateikus mokėjimo paraišką, registruojamos gautinos finansavimo sumos.	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242002 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (panaudotos)	2282101 Sukauptos finansavimo pajamos 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)
9.3.	Registruojamos gautos finansavimo sumos.	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai) 4142001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautinos)	2221004 Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 4242001 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms (gautos)
9.4.	Registruojamas išmokėtas darbo užmokestis, sumokamos valstybinio socialinio draudimo ir gyventojų pajamų mokesčio sumos.	6921001 Mokėtinas darbo užmokestis 6922001 Mokėtinos socialinio draudimo įmokos 6923001 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis nuo darbo sutarčių	2411101 Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose litais (biudžeto asignavimai)
10.1.	Uždaromos sąnaudų sąskaitos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.	3110001 Einamųjų metų perviršis ar deficitas	8XXXXXX Sąnaudos

4.9. APSKAITOS POLITIKOS, APSKAITINIŲ ĮVERČIŲ KEITIMAS IR KLAIĐŲ TAISYMAS

7 VSAFAS standartas nurodo, kaip apskaitoje turi būti registruojamas apskaitos politikos ir apskaitinių įverčių keitimas bei klaidų taisymas ir kokia informacija apie apskaitos politikos bei apskaitinių įverčių keitimą ir klaidų taisymą turi būti pateikiama finansinėse ataskaitose.

Apskaitinis įvertis – remiantis prielaidomis, atsižvelgiant į dabartinę turto ir įsipareigojimų vertę ir tikėtiną naudą ar įsipareigojimus nustatomas apytikslis dydis, naudojamas turto ir įsipareigojimų vertei nustatyti.

Apskaitos klaida – klaida, kuri atsiranda dėl neteisingo skaičiavimo, netinkamo apskaitos metodo taikymo, neteisingo ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio registravimo ar dėl apsirikimo.

Esminė apskaitos klaida – einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu išaiškėjusi klaida, dėl kurios praėjusio ar kelių praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos negali būti laikomos iš esmės patikimomis.

Pastovumo principas reikalauja, kad viešojo sektoriaus subjektas pasirinktą apskaitos politiką taikytų nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti viešojo sektoriaus subjekto skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.

Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir sąnaudų pripažinimo ir vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

Apskaitos politika gali būti keičiama:

- dėl VSAFAS nuostatų pasikeitimo;
- dėl kitų teisės aktų pasikeitimo.

Apskaitos politika gali būti keičiama tik nuo ataskaitinio laikotarpio pradžios. Informacija už visą ataskaitinį laikotarpį turi būti rodoma taikant vienodą apskaitos politiką panašaus pobūdžio ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams.

Kai turto ar įsipareigojimų vertės negali būti tiksliai apskaičiuotos, o tik įvertintos, naudojami apskaitiniai įverčiai. Apskaitinis įvertis nuo esminės apskaitos klaidos skiriasi tuo, kad apskaitiniams įverčiams apskaičiuoti vadovaujasi viešojo sektoriaus subjekto pagrįstai pasirinktomis prielaidomis, kurias reikia periodiškai peržiūrėti atsižvelgiant į naujausią turimą informaciją. Jei sudėtinga nustatyti, ar pasikeitimas laikytinas apskaitos politikos keitimu ar apskaitinio įverčio keitimu, pirmenybė teikiama apskaitinio įverčio keitimui.

Einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Esminės, ir neesminės klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose rodoma taip:

1) jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija.

2) jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“.

5. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS

Valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai naudoja skirtus biudžetų asignavimus pagal paskirtį ir teikia finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudėty, jų sudarymo reikalavimus ir atsakomybę už ataskaitų rinkinio sudarymą ir pateikimą nustato Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.

Biudžeto vykdymo atskaitomybė – duomenų apie biudžeto pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymą periodinis rengimas pagal nustatytą formą.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – periodiškai rengiamas teisės aktų nustatyta ataskaitų rinkinys, kuriame pagal teisės aktuose nustatytą formą pateikiami biudžeto (biudžeto pajamų ir išlaidų sąmatos) vykdymo duomenys.

Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos yra skirstomos į:

- aukštesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą;
- žemesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą.

Aukštesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita – biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje pateikiama viešojo sektoriaus subjekto išlaidų sąmata ir jos vykdymo duomenys pagal valstybės funkcijas.

Žemesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita – biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje pateikiama viešojo sektoriaus subjekto išlaidų sąmata, pagal ją gauti biudžeto asignavimai ir jų panaudojimas pagal vykdomas programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir pagal finansavimo šaltinius, jei atsiskaityti už finansavimo panaudojimą yra nustatyta teisės aktuose.

Žemesniojo lygio ataskaitų rinkinį sudaro kiekvienas viešojo sektoriaus subjektas ir viešojo sektoriaus subjektų grupė. Aukštesniojo lygio ataskaitų rinkinį sudaro valstybė ir savivaldybės.

Viešojo sektoriaus subjektai rengia metinius ir tarpinius ataskaitų rinkinius.

Metinių ataskaitų rinkinys – ataskaitų rinkinys, sudaromas apibendrinus viešojo sektoriaus subjekto finansinių metų apskaitos duomenis.

Tarpinių ataskaitų rinkinys – ataskaitų rinkinys, sudaromas apibendrinus laikotarpio, trumpesnio negu finansiniai metai, duomenis.

Metinių aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudaro:

- biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita;
- aukštesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos;
- aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas.

Metinių žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudaro:

- o žemesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos;
- o žemesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo aiškinamasis raštas.

Biudžeto vykdymo ataskaitų formų ir jų sudarymo tvarkos reikalavimus viešojo sektoriaus subjektams nustato Finansų ministerija.

Priklausomai nuo ataskaitų rengėjų priklauso ir ataskaitų pateikimo terminai. Ataskaitų pateikimo terminai:

- o metines konsoliduotąsias ataskaitas savivaldybės teikia Finansų ministerijai pasibaigus finansiniams metams, ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 15 dienos.

- o Valstybės konsoliduotąsias ataskaitas ir visų savivaldybių konsoliduotąsias ataskaitas Finansų ministerija teikia Vyriausybės įgaliotai institucijai, atsakingai už nacionalinio ataskaitų rinkinio parengimą, pasibaigus finansiniams metams, ne vėliau kaip iki kitų metų balandžio 15 dienos.

- o Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos savo metines konsoliduotąsias ataskaitas teikia Vyriausybės įgaliotai institucijai, atsakingai už nacionalinio ataskaitų rinkinio parengimą, pasibaigus finansiniams metams, ne vėliau kaip iki kitų metų balandžio 15 dienos.

- o Vyriausybė nacionalinį ataskaitų rinkinį kartu su audito išvada teikia Lietuvos Respublikos Seimui iki kitų finansinių metų spalio 1 dienos.

Ataskaitų rinkiniai turi būti skelbiami įstaigų internetinėse svetainėse.

Biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų informacijos apie programų sąmatų vykdymą, formos pateikiamos lentelėje (žr.18 lentelę).

18 lentelė

Programos sąmatų vykdymo formos

Formos Nr.	Formos pavadinimas
Forma Nr.1	Metinė, ketvirtinė, mėnesinė biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, 20__ m. _____ d. ataskaita
Forma Nr. 2	Metinė, ketvirtinė biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 20__ m. _____ d. ataskaita;
Forma Nr. 3	Metinė, ketvirtinė, mėnesinė finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 20__ m. _____ d. ataskaita;
Forma Nr. 4	Metinė, ketvirtinė, mėnesinė mokėtinų ir gautinų sumų 20__ m. _____ d. ataskaita;
Forma Nr. 5	Metinė nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, 20__ m. _____ d. suvestinė ataskaita.
B-1	Informacijos apie išlaidų asignavimų valdytojų darbo užmokesčiui vykdymą forma 20__ m. _____ d.
B-2	Informacijos apie išlaidų stipendijoms ir išmokoms vykdymą forma 20__ m. _____ d.
B-3	Informacijos apie išlaidų išmokoms vaikams pinigais vykdymą forma 20__ m. _____ d.
B-4	Informacijos apie išlaidų socialinei paramai natūra vykdymą forma 20__ m. _____ d.
B-5	Informacijos apie išlaidų socialinei paramai pinigais vykdymą forma 20__ m. _____ d.
B-6	Informacijos apie išlaidų teisėsaugos ir teisėtvarkos institucijų ir Krašto apsaugos sistemos darbdavių socialinei paramai vykdymą forma 20__ m. _____ d.
B-7	Informacijos apie išlaidų ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti vykdymą forma 20__ m. _____ d.
B-8	Informacijos apie Valstybės investicijų programos pagal investicijų projektų įgyvendinimo

Formos Nr.	Formos pavadinimas
	programas ir investicijų projektus vykdymą forma 20__ m. ____ d.
<u>B-9</u>	Informacijos apie programos sąmatos (valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) funkcijai atlikti ir mokinio krepšeliui finansuoti) vykdymą forma 20__ m. ____ d.
<u>B-10</u>	Informacijos apie išlaidų valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų darbo užmokesčiui vykdymą forma 20__ m. ____ d.
<u>B-11</u>	Informacijos apie išlaidų darbuotojų, išlaikomų iš biudžeto, kurių tarnybinis atlyginimas nustatomas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimą Nr. 511, darbo užmokesčiui vykdymą forma 20__ m. ____ d.
<u>B-12</u>	Informacijos apie išlaidų mokslo ir studijų institucijų darbuotojų darbo užmokesčiui vykdymą forma 20__ m. ____ d.
<u>B-13</u>	Informacijos apie išlaidų kitų subjektų, vykdančių atitinkamas asignavimų valdytojų programas ir kurių darbo užmokestis yra įskaičiuotas į asignavimų valdytojų darbo užmokesčio fondą, darbo užmokesčiui vykdymą forma 20__ m. ____ d.
<u>B-14</u>	Informacijos apie profesinių, aukštųjų mokyklų rodiklių vykdymą forma 20__ m. ____ d.
<u>B-15</u>	Informacijos apie ikimokyklinių, visų tipų bendrojo ugdymo mokyklų rodiklių vykdymą forma 20__ m. ____ d.
<u>B-16</u>	Informacijos apie institucijos strateginių tikslų įgyvendinimą forma 20__ m. ____ d.

Biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti nurodoma:

1. Apibendrinti pagrindiniai išlaidų sąmatų vykdymo (nevykdymo) rodikliai (pagal patvirtintas programas ir jų finansavimo šaltinius) ir paaiškinamos priežastys.

2. Papildoma reikšminga ataskaitose nenurodyta informacija.

3. Biudžetinių lėšų sąskaitose (kasoje, mokėjimo kortelėse) lėšų likučiai metų pradžioje ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir paaiškinamos jų susidarymo priežastys.

4. Praėjusiais metais nepanaudotas lėšų likutis, kuris ataskaitiniais metais buvo įskaitytas į nuo metų pradžios gautus asignavimus.

5. Informacija apie įgyvendinant iš Europos Sąjungos fondų ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų bendrai finansuojamus projektus padarytas išlaidas iš valstybės biudžeto lėšų dėl neplanuotų netinkamų finansuoti ES fondų ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis išlaidų apmokėjimo nurodant:

5.1. asignavimų valdytojo ar jam pavaldžios įstaigos įgyvendinamą projektą, kurį įgyvendinant padarytos netinkamos finansuoti išlaidos (ES arba kitos tarptautinės finansinės paramos programa, pagal kurią finansuojamas projektas, projekto vykdytojas, projekto pavadinimas);

5.2. netinkamų finansuoti išlaidų atsiradimo priežastis;

5.3. netinkamų finansuoti išlaidų suma, kurią buvo planuojama apmokėti iš projektui skirtų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų, tačiau nustačius pažeidimą ar dėl kitų priežasčių lėšos turėjo būti apmokėtos iš valstybės biudžeto lėšų (įskaitant atvejus, kai išlaidos nebuvo apmokėtos iš projektui skirtų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų, ir atvejus, kai išlaidos buvo apmokėtos, bet gautos finansavimo lėšos turėjo būti grąžintos, o išlaidos padengtos iš valstybės biudžeto lėšų);

5.4. netinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltinį (valstybės ir savivaldybės biudžeto programą).

6. FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

Viešojo sektoriaus subjekto finansinė atskaitomybė – finansinių duomenų apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, pinigų srautus ir jų aiškinimo periodinis rengimas nustatyta forma.

Viešojo sektoriaus subjekto finansinė atskaitomybė turi būti sudaryta vadovaujantis bendraisiais apskaitos principais. Finansinės atskaitos pateikiamos taip, kad jose pateiktą informaciją būtų galima palyginti su ankstesnio laikotarpio ataskaitomis. Finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie viešojo sektoriaus subjekto :

- turta;
- finansavimo sumas;
- įsipareigojimus;
- pajamas;
- sąnaudas;
- grynąjį turta;
- pinigų srautus.

Viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – viešojo sektoriaus subjektų grupę sudarančių viešojo sektoriaus subjektų finansinės atskaitos, sujungtos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų nustatyta tvarka ir teikiamos kaip vienas finansinių ataskaitų rinkinys.

Viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys – periodiškai rengiamas teisės aktų nustatytą ataskaitų rinkinys, kuriame pateikiami finansiniai duomenys pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų nustatytą formą apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, pinigų srautus (1 VSAFAS).

Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių lygiai:

- žemesniojo lygio;
- aukštesniojo lygio.

Žemesniojo lygio ataskaitų rinkinius rengia kiekvienas viešojo sektoriaus subjektas ir viešojo sektoriaus subjektų grupė.

Aukštesniojo lygio ataskaitų rinkinius rengia valstybė ir savivaldybės. Nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys taip pat priskiriamas prie aukštesniojo lygio ataskaitų rinkinio.

Metines ataskaitas viešojo sektoriaus subjektai sudaro pagal finansinių metų paskutinės dienos duomenis. Iki atskaitomybės sudarymo apskaitoje turi būti užregistruotos visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai. Finansinių ataskaitų elementai gali būti įvertinami įvairiais būdais ir jų deriniais:

- įsigijimo savikaina;
- tikraja verte;
- realizavimo verte;
- grynąja realizavimo verte;
- dabartine verte.

Įsigijimo ar pasigaminimo savikaina – sumokėta ar mokėtina pinigų ar pinigų ekvivalentų suma ar kito mainais atiduoto ar sunaudoto turto vertė įsigyjant ar pasigaminant turtą.

Tikroji vertė – suma, už kurią gali būti apsikeista turtu ar paslaugomis arba už kurią gali būti įskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti arba parduoti turtą arba įskaityti tarpusavio įsipareigojimą.

Realizavimo vertė – registruojant turtą nurodoma pinigų arba pinigų ekvivalentų suma, kurią galima gauti įprastai pardavus jį esamomis rinkos kainomis, o įsipareigojimų – nediskontuota jų įvykdymo suma, kurios prireiktų įsipareigojimams įvykdyti normaliomis verslo sąlygomis.

Grynoji realizavimo vertė – įprastinės veiklos metu įvertinta turto pardavimo kaina, atėmus įvertintas turto vieneto gamybos baigimo ir įvertintas turto pardavimo, perleidimo ar mainų išlaidas.

Dabartinė vertė – vertinant turtą – diskontuota būsimojo laikotarpio pinigų srautų suma, kuria įvertinamas turtas ir kurią, kaip tikimasi, turtas turėtų uždirbti ateityje normaliomis verslo sąlygomis. Vertinant įsipareigojimus – diskontuota būsimojo laikotarpio pinigų srautų suma, kuria vertinami įsipareigojimai ir kurios prireiks įsipareigojimams įvykdyti normaliomis verslo sąlygomis.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro šios ataskaitos:

- finansinės būklės;
- veiklos rezultatų;
- pinigų srautų;
- grynojo turto pokyčių;
- aiškinamasis raštas.

Šios ataskaitos sudaromos rengiant žemesniojo ir aukštesniojo lygio metinius finansinių ataskaitų rinkinius.

Viešojo sektoriaus subjekto finansinės būklės ataskaita – finansinė ataskaita, kurioje rodomas visas viešojo sektoriaus subjekto turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir grynasis turtas paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (2 VSAFAS).

[Finansinės būklės ataskaita](#)

Žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjekto finansinės būklės struktūra

	Grupė	Straipsniai
TURTAS	A. ILGALAIKIS TURTAS	I. Nematerialusis turtas
		I.1. Plėtros darbai
		I.2. Programinė įranga ir jos licencijos
		I.3. Kitas nematerialusis turtas
		I.4. Nebaigti projektai ir išankstiniai mokėjimai
		I.5. Prestižas
		II. Ilgalaikis materialusis turtas
		II.1. Žemė
		II.2. Pastatai
		II.3. Infrastruktūros ir kiti statiniai
		II.4. Nekilnojamosios kultūros vertybės
		II.5. Mašinos ir įrenginiai
		II.6. Transporto priemonės
		II.7. Kilnojamosios kultūros vertybės
		II.8. Baldai ir biuro įranga
		II.9. Kitas ilgalaikis materialusis turtas
		II.10. Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai
		III. Ilgalaikis finansinis turtas
		IV. Mineraliniai ištekliai ir kitas ilgalaikis turtas
		B. BIOLOGINIS TURTAS
	C. TRUMPALAIKIS TURTAS	I. Atsargos
		I.1. Strateginės ir neliečiamosios atsargos
		I.2. Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių
		I.3. Nebaigta gaminti produkcija ir nebaigtos vykdyti sutartys
		I.4. Pagaminta produkcija, atsargos, skirtos parduoti (perduoti)
		I.5. Ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti
		II. Išankstiniai apmokėjimai
		III. Per vienus metus gautinos sumos
		III.1. Gautinos trumpalaikės finansinės sumos
		III.2. Gautini mokesčiai ir socialinės įmokos
		III.3. Gautinos finansavimo sumos
		III.4. Gautinos sumos už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą, paslaugas
		III.5. Sukauptos gautinos sumos
		III.6. Kitos gautinos sumos
		IV. Trumpalaikės investicijos
		V. Pinigai ir pinigų ekvivalentai
		D. FINANSAVIMO SUMOS
	II. Iš savivaldybės biudžeto	
	III. Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų	
	IV. Iš kitų šaltinių	
	E. ĮSIPAREIGOJIMAI	I. Ilgalaikiai įsipareigojimai
I.1. Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai		
I.2. Ilgalaikiai atidėjiniai		
I.3. Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai		
II. Trumpalaikiai įsipareigojimai		
II.1. Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai		
II.2. Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis		
II.3. Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai		
II.4. Mokėtinos subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos		
II.5. Mokėtinos sumos į Europos Sąjungos biudžetą		
II.6. Mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus		
II.6.1. Gražintinos finansavimo sumos		
II.6.2. Kitos mokėtinos sumos biudžetui		
II.7. Mokėtinos socialinės išmokos		
FINANSAVIMO SUMOS, ĮSIPAREIGOJIMAI, GRYNASIS TURTAS, MAŽUMOS DALIS		

Grupė	Straipsniai
F. GRYNASIS TURTAS	II.8. Gražintini mokesčiai, įmokos ir jų permokos
	II.9. Tiekėjams mokėtinos sumos
	II.10. Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai
	II.11. Sukauptos mokėtinos sumos
	II.12. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai
	I. Dalininkų kapitalas
	II. Rezervai
	II.1. Tikrosios vertės rezervas
	II.2. Kiti rezervai
	III. Nuosavybės metodo įtaka
	IV. Sukauptas perviršis ar deficitas
	IV.1. Einamųjų metų perviršis ar deficitas
IV.2. Ankstesnių metų perviršis ar deficitas	
G. MAŽUMOS DALIS	Mažumos dalis

Viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatų ataskaita – finansinė ataskaita, kurioje nurodomos visos viešojo sektoriaus subjekto ataskaitinio laikotarpio pajamos, sąnaudos ir veiklos rezultatai (3 VSAFAS).

Viešojo sektoriaus subjekto pajamos ir sąnaudos yra grupuojamos į pagrindinės veiklos, kitos veiklos ir finansinės ir investicinės veiklos.

Pagrindinė viešojo sektoriaus subjekto veikla – ūkinės viešojo sektoriaus subjekto operacijos, apimančios pagrindinių nuostatuose nustatytų valstybės funkcijų atlikimą.

Kita viešojo sektoriaus subjekto veikla – viešojo sektoriaus subjekto operacijos vykdančios pagrindinę veiklą.

Finansinė ir investicinė viešojo sektoriaus subjekto veikla – viešojo sektoriaus subjekto operacijos susijusios su investicijų įsigijimu, valdymu ir finansinių išteklių naudojimu ir paskirstymu.

[Veiklos rezultatų ataskaita](#)

20 lentelė

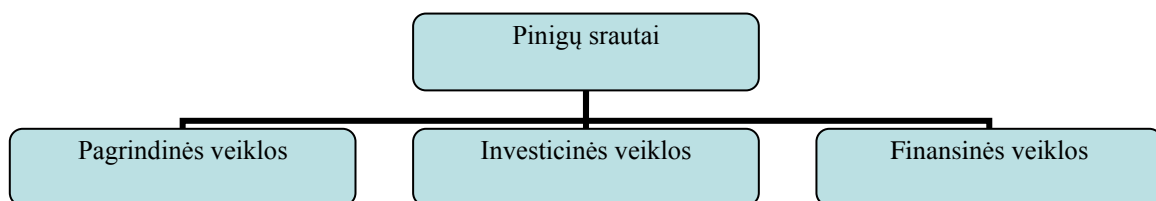
Žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatų ataskaitos struktūra

A. PAGRINDINĖS VEIKLOS PAJAMOS	I. FINANSAVIMO PAJAMOS
	I.1. Iš valstybės biudžeto
	I.2. Iš savivaldybių biudžetų
	I.3. Iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų lėšų
	I.4. Iš kitų finansavimo šaltinių
	II. MOKESČIŲ IR SOCIALINIŲ ĮMOKŲ PAJAMOS
	III. PAGRINDINĖS VEIKLOS KITOS PAJAMOS

	III.1. Pagrindinės veiklos kitos pajamos
	III.2. Pervestinių pagrindinės veiklos kitų pajamų suma
B. PAGRINDINĖS VEIKLOS SĄNAUDOS	I. DARBO UŽMOKESČIO IR SOCIALINIO DRAUDIMO
	II. NUSIDĖVĖJIMO IR AMORTIZACIJOS
	III. KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ IR RYŠIŲ
	IV. KOMANDIRUOČIŲ
	V. TRANSPORTO
	VI. KVALIFIKACIJOS KĖLIMO
	VII. PAGRINDINIO REMONTO IR EKSPLOATAVIMO
	VIII. NUVERTĖJIMO IR NURAŠYTŲ SUMŲ
	IX. SUNAUDOTŲ IR PARDUOTŲ ATSARGŲ SAVIKAINA
	X. SOCIALINIŲ IŠMOKŲ
	XI. NUOMOS
	XII. FINANSAVIMO
	XIII. KITŲ PASLAUGŲ
	XIV. KITOS
C. PAGRINDINĖS VEIKLOS PERVIRŠIS AR DEFICITAS $C = A - B$	
D. KITOS VEIKLOS REZULTATAS $D = I + II - III$	
	I. KITOS VEIKLOS PAJAMOS
	II. PERVESTINOS Į BIUDŽETĄ KITOS VEIKLOS PAJAMOS
	III. KITOS VEIKLOS SĄNAUDOS
E. FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAS	
F. APSKAITOS POLITIKOS KEITIMO IR ESMINIŲ APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMO ĮTAKA	
G. PELNO MOKESTIS	
H. GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS PRIEŠ NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKĄ $H = C + D + E + F - G$	
I. NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKA	
J. GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS	
I. TENKANTIS KONTROLIUOJANČIAJAM SUBJEKTUI	
II. TENKANTIS KONTROLIUOJANČIAJAM SUBJEKTUI	

Viešojo sektoriaus subjekto pinigų srautų ataskaita – finansinė ataskaita, kurioje nurodomos viešojo sektoriaus subjekto ataskaitinio laikotarpio pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos bei išmokos (5 VSAFAS).

Viešojo sektoriaus pinigų srautų grupavimas pateiktas 14 paveiksle.

14 pav. Viešojo sektoriaus pinigų srautų grupavimas

Pagrindinės veiklos pinigų srautai – iš pagrindinės veiklos gaunamos pinigų įplaukos ir daromos išmokos.

Investicinės veiklos pinigų srautai – pinigų srautai, susidarantys įsigyjant ilgalaikį turtą (išskyrus finansinį) ir biologinį turtą, kuris ilgą laiką teiks ekonominę naudą, taip pat kurs įplaukas šį turtą perleidžiant.

Finansinės veiklos pinigų srautai – pinigų srautai, susidarantys naudojantis išoriniais finansavimo šaltiniais.

Pagal 5 VSAFAS nuostatas rengiant pinigų srautų ataskaitą duomenys apie pinigų įplaukas ir išmokas gaunami:

1) perskaičiuojant veiklos rezultatų ataskaitoje nurodytas pajamas ir sąnaudas į pinigų įplaukas ir išmokas;

2) iš viešojo sektoriaus subjektų apskaitos registru, tai yra pagal pinigų, pinigų ekvivalentų sąskaitų apyvartas ir sąskaitų, susijusių su netiesioginiais pinigų srautais, likučių kitimą.

Pinigų srautų ataskaita

Viešojo sektoriaus subjekto grynojo turto pokyčių ataskaita – finansinė ataskaita, kurioje pateikiami duomenys apie viešojo sektoriaus subjekto grynojo turto pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį (4 VSAFAS).

Viešojo sektoriaus subjektas grynojo turto pokyčių ataskaitoje pateikiama informacija apie:

1) Veiklos rezultatų ataskaitoje nepripažintą perviršį ar deficitą:

1.1. tikrosios vertės rezervą;

1.2. valiutos perskaičiavimo rezervą.

2) kitus rezervus;

3) dalininkų kapitalą;

4) nuosavybės metodo įtaką;

5) sukauptą perviršį ar deficitą, pripažintą veiklos rezultatų ataskaitoje;

6) mažumos dalį.

Grynojo turto pokyčio ataskaita

Viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas – finansinė ataskaita, kurioje detalizuojamos ir paaiškinamos viešojo sektoriaus subjekto finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitose nurodytos sumos, taip pat pateikiama papildoma reikšminga informacija, nenurodoma kitose finansinėse ataskaitose. Į aiškinamąjį raštą įtraukiama viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų

reikalaujama pateikti informacija. Aiškinamojo rašto struktūra yra pastovi ir privaloma (6 VSAFAS).

Aiškinamąjį raštą sudaro trys dalys:

- 1) bendroji dalis;
- 2) apskaitos politika;
- 3) pastabos.

Aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje pateikiami bendrieji duomenys apie viešojo sektoriaus subjektą:

- 1) viešojo sektoriaus subjektą identifikuojantys duomenys (įstaigos kodas, viešojo sektoriaus subjektų grupė, kuriai priklauso viešojo sektoriaus subjektas, apibūdinti veiklą);
- 2) informacija apie kontroliuojamus, asocijuotuosius ir kitus subjektus;
- 3) filialų ar padalinių buveinių adresai ir veiklą;
- 4) nuoroda, kad viešojo sektoriaus subjektas neturi kontroliuojamų ir (arba) asocijuotųjų subjektų (jei viešojo sektoriaus subjektas jų neturi);
- 5) vidutinis darbuotojų skaičių per ataskaitinį laikotarpį;
- 6) informacija apie svarbias sąlygas, kurios gali paveikti tolesnę viešojo sektoriaus subjekto veiklą;
- 7) ataskaitinio laikotarpio trukmę, jei viešojo sektoriaus subjektas veikė ne visus finansinius metus.

Apskaitos politikos dalyje nurodoma:

- 1) ar viešojo sektoriaus subjekto parengtos finansinės ataskaitos atitinka VSAFAS;
- 2) kiekvienam finansinių ataskaitų straipsniui taikytas konkretus apskaitos principas, ir taikytų apskaitinių įverčių nustatymo metodai ir būdai.
- 3) nurodyti, kokiais teisės aktais vadovaujasi tvarkydamas buhalterinę apskaitą ir rengdamas finansines ataskaitas ir kokią apskaitos politiką taikė.

Minimalūs apskaitos politikos reikalavimai:

- 1) nurodyti jei per ataskaitinius finansinius metus buvo pakeista apskaitos politika;
- 2) nurodyti jei per ataskaitinius finansinius metus atliktas apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas;
- 3) ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto pripažinimo ir nusidėvėjimo ar amortizacijos apskaitos principai, įvertinimo metodai;
- 4) tyrimo ir plėtros apskaitos principai;
- 5) biologinio turto apskaitos principai;
- 6) finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų apskaitos principai;
- 7) statybos ir ilgalaikių sutarčių apskaitos principai;
- 8) atsargų apskaitos principai;

9) finansavimo sumų, finansavimo pajamų ir finansavimo sąnaudų apskaitos principai, įskaitant iš valstybės, savivaldybės ir kitų šaltinių nemokamai gauto turto apskaitos principus;

10) atidėjinių apskaitos principai;

11) nuomos, finansinės nuomos (lizingo) apskaitos principai;

12) apskaitos politika dėl informacijos grupavimo pagal segmentus;

13) mokesčių ir (arba) socialinių įmokų pajamų apskaitos principai;

14) kitų pajamų ir sąnaudų apskaitos principai;

15) valstybės skolos ir kitų skolinimosi išlaidų apskaitos principai;

16) operacijų užsienio valiuta apskaitos principai;

17) kokių straipsnių tarpusavio užskaitos buvo atliktos;

18) finansinės rizikos valdymo principai.

Aiškinamojo rašto pastabas sudaro lentelės ir tekstinė informacija, kuriomis paaiškinami reikšmingi finansinių ataskaitų straipsniai. Aiškinamojo rašto pastabos turi būti numeruojamos eilės tvarka, ir pastabos numeris turi būti nurodomas prie finansinių ataskaitų straipsnio, kurį ji paaiškina.

Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro šios ataskaitos:

- o finansinės būklės;
- o veiklos rezultatų;
- o aiškinamasis raštas.

Tarpinės finansinės ataskaitos yra sudaromos trupesniai laikotarpiui nei finansiniai metai. Gali būti sudarytos mėnesio, ketvirčio, pusmečio finansinės ataskaitos. Viešojo sektoriaus subjektai sudaro I ketvirčio (sausio – kovo mėn.), II ketvirčio (sausio – birželio mėn.), III ketvirčio (sausio – rugsėjo mėn.) tarpines finansines ataskaitas. Finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas pagal paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos duomenis.

Sutrumpintą aiškinamąjį raštą sudaro bendroji dalis, nuoroda į paskutinį metinį finansinį rinkinį ir pastabos.

Viešojo sektoriaus subjekto ataskaitas pasirašo viešojo sektoriaus subjekto vadovas ir vyriausiasis buhalteris.

Viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotąsias ataskaitas pasirašo viešojo sektoriaus subjekto vadovas ir vyriausiasis buhalteris.

Savivaldybės konsoliduotąsias ataskaitas pasirašo savivaldybės administracijos direktorius ir vyriausiasis buhalteris.

Valstybės konsoliduotąsias ataskaitas pasirašo finansų ministras.

Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitas pasirašo finansų ministras.

Ataskaitų rinkiniai saugomi Dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

7. VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITOS IR ATASKAITŲ KONSOLIDAVIMO INFORMACINĖ SISTEMA (VSAKIS)

Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema (VSAKIS) yra centralizuota konsolidavimo informacinė sistema, skirta visų viešojo sektoriaus subjektų grupių, savivaldybių, valstybės ir nacionaliniam konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui parengti.

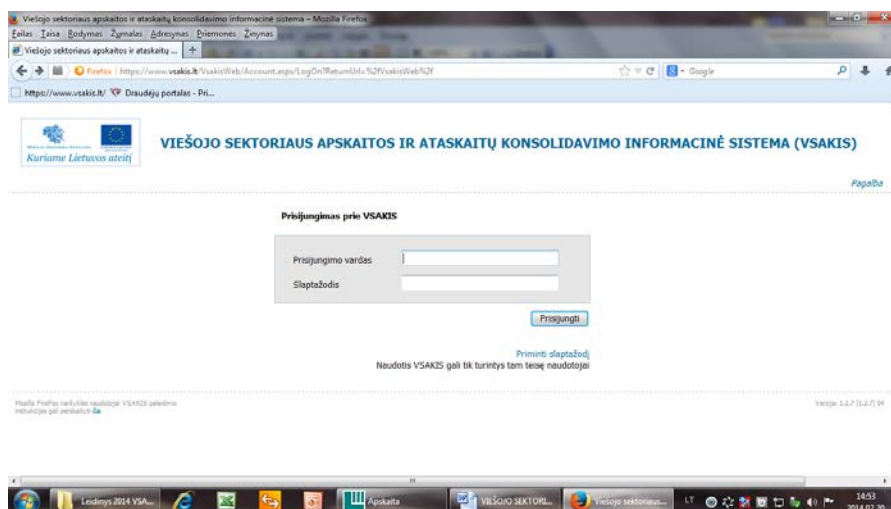
Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika nustato duomenis, kuriuos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniams parengti viešojo sektoriaus subjektai pateikia į Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (toliau – VSAKIS), ir tų duomenų įvedimo formų sąrašą. Procedūros, kurias viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimo metu turi atlikti viešojo sektoriaus subjektai, nurodytos Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo tvarkos apraše.

Viešojo sektoriaus subjektai, atsižvelgiant į jų atsakomybę ir funkcijas, susijusias su duomenų teikimu VSAKIS, konsolidavimo proceso metu, skirstomi į:

- 1) viešojo sektoriaus subjektus, teikiančius duomenis konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniams parengti (prie šios grupės priskiriami visi viešojo sektoriaus subjektai);
- 2) viešojo sektoriaus subjektus, rengiančius konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius, kurie priskirti prie IV ir aukštesniųjų konsolidavimo lygių pagal finansų ministro patvirtintą konsolidavimo schemą (toliau – konsoliduojantys subjektai).

Kiekvienais metais finansų ministro įsakymu yra patvirtinamas konsolidavimo kalendorius.

[Prisijungimas prie VSAKIS sistemos](#)

Kiekvienam viešojo sektoriaus subjektui yra suteikiamas prisijungimo vardas ir slaptažodis.

Duomenų į VSAKIS pateikimo proceso eiga

1. Prisijungti prie VSAKIS.
2. Informacijos apie nuosavybės dalis tikrinimas ir tvirtinimas.
3. Suderinti tarpusavio operacijas su kitais viešojo sektoriaus subjektais (atnaujintas sąrašas skelbiamas Finansų ministerijos tinklalapyje).
4. Detalizuoti tarpusavio operacijų informaciją.
5. Pateikti nederinamą eliminavimo informaciją.
6. Įvesti ir patikrinti finansinių ataskaitų duomenis.
7. Patvirtinti duomenų pilnumą.
8. Patvirtinti finansinių ataskaitų rinkinį.

[Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika](#)

NAUDINGOS NUORODOS

[Saskaitu planas](#)

[Žemesniojo lygio finansinių ataskaitų sudarymo rekomendacijos](#)

[Viešojo sektoriaus apskaitos metodologinės informacijos duomenų bazė](#)

[Teisės aktų paieška](#)

[Pavyzdiniai buhalterinės apskaitos vadovai](#)

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Bagdžiūnienė V., 2011 Finansinės atskaitos pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus. Conto Litera
2. Bagdžiūnienė V., 2008 Apskaitos politika. Conto Litera
3. Narbutienė A., 2011 Biudžetinių įstaigų apskaita pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS). UAB „Mokesčių srautas“
4. [LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETO SANDAROS ĮSTATYMAS Nr. I-430 1990 m. liepos 30 d.](#)
5. [LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO SEKTORIAUS ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMAS 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212](#)
6. [LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMAS DĖL VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ VYKDYMO, BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ IR KITŲ SUBJEKTŲ PROGRAMŲ ŠAMATŲ VYKDYMO ATASKAITŲ SUDARYMO TAISYKLIŲ IR FORMŲ PATVIRTINIMO 2004 m. gruodžio 29 d. Nr. 1K-413](#)
7. [LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS BIUDŽETO IR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ SUDARYMO IR VYKDYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO 2001 m. gegužės 14 d. Nr. 543](#)
8. [LIETUVOS RESPUBLIKOS BUHALTERINĖS APSKAITOS ĮSTATYMAS 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574, prieiga per internetą:](#)
 - 1 -asis VSAFAS – „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“ (finansų ministro 2012 m. vasario 9 d. įsakymo Nr. 1K-047 redakcija)
 - 2-asis VSAFAS – „Finansinės būklės ataskaita“ (finansų ministro 2013 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. 1K-045 redakcija)
 - 3-asis VSAFAS – „Veiklos rezultatų ataskaita“ (finansų ministro 2013 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. 1K-046 redakcija)
 - 4-asis VSAFAS – „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ (finansų ministro 2013 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. 1K-047 redakcija)
 - 5-asis VSAFAS – „Pinigų srautų ataskaita“ (finansų ministro 2013 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. 1K-048 redakcija)
 - 6-asis VSAFAS – „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ (finansų ministro 2012 m. vasario 9 d. įsakymo Nr. 1K-049 redakcija)
 - 7-asis VSAFAS – „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ (finansų ministro 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 1K-440 redakcija)

8-asis VSAFAS – „Atsargos“ (finansų ministro 2011 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. 1K-031 redakcija)

9-asis VSAFAS – „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“ (finansų ministro 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 1K-441 redakcija)

10-asis VSAFAS – „Kitos pajamos“ (finansų ministro 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 1K-442 redakcija)

11-asis VSAFAS – „Sąnaudos“ (finansų ministro 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1K-490 redakcija)

12-asis VSAFAS – „Ilgalaikis materialusis turtas“ (finansų ministro 2011 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. 1K-034 redakcija)

13-asis VSAFAS – „Nematerialusis turtas“ (finansų ministro 2011 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. 1K-035 redakcija)

14-asis VSAFAS – „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“ (finansų ministro 2012 m. gruodžio 27 d. įsakymo Nr. 1K-454 redakcija)

15-asis VSAFAS – „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į kontroliuojamus subjektus“ (finansų ministro 2011 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. 1K-037 redakcija)

16-asis VSAFAS – „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ (finansų ministro 2010 m. liepos 2 d. įsakymo Nr. 1K-216 redakcija)

17-asis VSAFAS – „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ (finansų ministro 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 1K-443 redakcija)

18-asis VSAFAS – „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“ (finansų ministro 2010 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. 1K-225 redakcija)

19-asis VSAFAS – „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ (patvirtintas 2008 m. gegužės 14 d. finansų ministro įsakymu Nr. 1K-176)

20-asis VSAFAS – „Finansavimo sumos“ (finansų ministro 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 1K-444 redakcija)

21-asis VSAFAS – „Sandoriai užsienio valiuta“ (finansų ministro 2010 m. liepos 30 d. įsakymo Nr. 1K-243 redakcija)

22-asis VSAFAS – „Turto nuvertėjimas“ (patvirtintas 2008 m. liepos 4 d. finansų ministro įsakymu Nr. 1K-229)

23-asis VSAFAS – „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“ (finansų ministro 2012 m. vasario 9 d. įsakymo Nr. 1K-048 redakcija)

24-asis VSAFAS – „Su darbo santykiais susijusios išmokos“ (finansų ministro 2010 m. spalio 26 d. įsakymo Nr. 1K-334)

25-asis VSAFAS – „Segmentai“ (finansų ministro 2010 m. birželio 2 d. įsakymo Nr. 1K-179 redakcija)

26-asis VSAFAS – „Išteklių fondo apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“ (finansų ministro 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 1K-445 redakcija)

27-asis VSAFAS – „Koncesijos ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartys“ (finansų ministro 2012 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. 1K-435 redakcija)

28-asis VSAFAS – „Euro įvedimas“ (finansų ministro 2014 m. vasario 6 d. įsakymo 1K-033 redakcija)

VIEŠOJO SEKTORIAUS
APSKAITA IR
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
PAGAL VSAFAS

Mokomoji knyga

Sudarytoja Birutė Balčytienė

Recenzantai:

Vitalija Ulkytė (Šiaulių miesto savivaldybės apskaitos skyrius)

Kristina Gideikienė (Šiaulių valstybinė kolegija)

Kalbos redaktorė – Aldona Černiauskiene

Meninė redaktorė – Lina Liesienė

2014-04-22. 4,64 leidyb. apsk. l.

Išleido Šiaulių valstybinė kolegija, Aušros al. 40, Šiauliai

www.svako.lt

El. p. leidyba@svako.lt